

Lietuvos Respublikos Seimo *septintoji sesija*

2019 m. rugsėjo 19 d.
326 ir 327 posėdžiai

Stenogramos

177

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

VII (RUDENS) SESIJA

2019 m. rugsėjo 19 d.

Rytinis posėdis Nr. 326

Seniūnų sueigos patikslintos 2019 m. rugsėjo 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VII (rudens) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIIIIP-3824(3) priėmimas	7
Šio nutarimo priėmimas	8
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo narės Irinos Rozovos veiklos ir ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento gautos informacijos netinkamo panaudojimo“ projekto Nr. XIIIIP-3837(2) svarstymas	8
Seimo nario E. Gentvilo kalba	8
Seimo nario P. Urbšio kalba (Mišrios Seimo narių grupės vardu)	9
Seimo nario G. Landsbergio kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	10
Seimo nario D. Gaižausko kalba (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu)	11
Seimo nario J. Sabatausko kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	12
Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1530(3)VK priėmimas	19
Šio įstatymo priėmimas	26
Finansų ministro V. Šapokos atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 str.)	26
Finansų ministro V. Šapokos atsakymai į Seimo narių žodžiu pateiktus klausimus	30

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, vidaus reikalų ministrės R. Tamašunienės, susisiekimo ministro J. Narkevičiaus, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, finansų ministro V. Šapokos ir žemės ūkio ministro A. Palionio atsakymai į Seimo narių klausimus	31
---	----

Vakarinis posėdis Nr. 327

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Laužiko atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-3774(2) svarstymas	37
Seimo nario B. Bradausko kalba	37
Seimo nario P. Gražulio kalba	38
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidiją Tamošiūnieneį iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-3815(2) svarstymas	39
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12, 20, 22, 24, 25, 35, 41, 42, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1531(2) priėmimas	40
Šio įstatymo priėmimas	41
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1532(2) priėmimas	41

Šio įstatymo priėmimas	41
Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2619(2) priėmimas	41
Šio įstatymo priėmimas	42
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Valdimarą Bavėjaną iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-3814(2) svarstymas	42
Seimo nario P. Gražulio kalba	43
Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3373(2) priėmimas	43
Šio įstatymo priėmimas	43
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 103 straipsnio ir II dalies II skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2639(2) priėmimas	43
Šio įstatymo priėmimas	44
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2640(2) priėmimas	44
Šio įstatymo priėmimas	44
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2478(2) priėmimas	44
Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3851 pateikimas (A. Salamakinas)	44
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 29, 70 ¹ straipsnių pakeitimo, 73, 74 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3662, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 23, 24 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3663, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 7 straipsnio pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3664, Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 12, 16, 18 ¹ , 18 ² , 18 ⁶ , 29, 31, 34, 34 ¹ straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3665, Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9, 9 ¹ , 9 ³ , 9 ⁶ , 9 ¹⁰ , 9 ¹¹ , 11, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3666, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 6 ¹ , 21 ² , 21 ³ , 21 ⁴ , 21 ⁵ ir 21 ⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3667, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 2, 4, 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3668, Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo Nr. VIII-1641 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3669, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 4, 8, 8 ¹ , 10, 10 ¹ , 10 ² , 11, 13, 15, 15 ¹ , 16, 16 ¹ , 18, 20, 20 ¹ , 20 ² , 20 ³ , 20 ⁴ , 20 ⁷ , 20 ⁸ , 21, 22, 23, 24, 25, 25 ³ , 25 ⁴ , 28, 29, 30 straipsnių pakeitimo ir 26, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3670, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 16 ¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-771 1 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3671, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 10, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo trečiuoju ¹ skirsniu įstatymo Nr. XIII-1886 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3672, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 4, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 23, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3673, Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3674, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3, 4, 30 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3675, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3676, Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3677, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3678, Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3679, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3680, Administracinių nusižengimų kodekso 510 ¹ ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3681 ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3682 pateikimas (A. Veryga)	45

Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2, 4, 5, 6, 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3810, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 2, 5, 7, 8, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3811 ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5, 9, 53 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3812 pateikimas (A. Veryga)	57
Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1879(3) pateikimas (A. Veryga)	58
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3784 pateikimas (J. Varžgalys)	61
Informaciniai pranešimai	64
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1923 pateikimas (A. Sysas)	65
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3786 pateikimas (G. Burokienė)	67
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3747 pateikimas (G. Burokienė)	67
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3796 pateikimas (L. Matkevičienė)	67
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3792 pateikimas (R. Popovienė)	69
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3782 pateikimas (A. Gaidžiūnas)	70
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 27 ² straipsnių papildymo bei Įstatymo papildymo 29 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3831 pateikimas (R. Žemaitaitis)	73
Baudžiamojo kodekso 202 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3832 pateikimas (R. Žemaitaitis)	75
Baudžiamojo kodekso papildymo 167 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3746 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	77
Žemės įstatymo Nr. I-446 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3238 pateikimas (K. Bacvinka)	80
Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2469 pateikimas (V. Simulik)	82
Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais“ projekto Nr. XIIIIP-3503(2) pateikimas (A. Gumuliauskas)	83
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-54 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3861 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	84
Šio nutarimo priėmimas	84
Seimo savaitės (2019-09-23–2019-09-27) – 2019 m. rugsėjo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	84
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	86

SANTRUMPOS

- LGF – Frakcija „Lietuvos gerovei“
 - LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
 - LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
 - LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
 - LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
 - LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
 - MSNG – Mišri Seimo narių grupė
 - TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
-
- A – alternatyvus teisės aktas
 - ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
 - GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
 - VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 326 STENOGRAMA

2019 m. rugsėjo 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, 10 val. 13 sek., pradėdame Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. rugsėjo 19 d. posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 91 Seimo narys.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2019 m. rugsėjo 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. E. Gentvilas dėl darbotvarkės. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Labas rytas, gerbiami kolegos. Seniūnų sueigoje diskutavome ir balsavome dėl 2-8 projektų bloko. Seniūnų sueigoje buvo pusiausvyra. Tai frakcijos vardu prašome viso Seimo balsuoti, kad iš darbotvarkės būtų išbrauktas 2-8 projektų blokas, kuris kalba apie vi-sokių institucijų sujungimą, dėl ko manome, kad kai kur yra perskubama ir netgi daroma pavojingai, pavyzdžiui, dėl Radiacinės saugos centro naikinimo kaip savarankiškos institucijos. Prašom balsuoti.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nematau. J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu prašau po rudens sesijos programos svarstymo įtraukti į darbotvarkę nutarimo projektą dėl laikinosios komisijos sudarymo Nr. XIII-3850. Teisės departamento pastabos yra.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ir Seniūnų sueigoje buvo nepriimtas sprendimas, todėl turime spręsti salėje, ir tai, ką pasiūlė E. Gentvilas frakcijos vardu, dėl 2-8 bloko yra siūly-mas išbraukti iš darbotvarkės visą bloką, susijusį su Sveikatos sistemos įstatymu, įstaigų ateitimi. Turime balsuoti. Pritariantieji tam, kad būtų išbraukta, balsuoja už, o tie, kurie mano, kad turi likti, balsuoja kitaip.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 47, prieš – 30 susilaikė 21. Pasiūlymui nepritarta, lieka darbo-tvarkėje.

Kitas pasiūlymas – J. Sabatausko Socialdemokratų frakcijos vardu įtraukti Seimo nutarimo „Dėl Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo dėl Lietuvos Respublikos Seimo narės I. Rozo-vos veiklos ir ryšių, galimai nesuderinamų su nacionalinio saugumo interesais, atlikti parlamen-tinį tyrimą“ projektą Nr. XIII-3850. Taip pat turime balsuoti. Pritariantieji, kad būtų įtrauktas šis projektas į darbotvarkę, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 37, prieš – 37, susilaikė 21 Seimo narys. Pasiūlymui nepritarta. Grįžtame prie darbotvarkės ir pritariame jai bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta.

10.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VII (rudens) sesijos darbų programos“ projektas Nr. XIII-3824(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VII (rudens) sesijos darbų programos“ projektas Nr. XIII-3824. Priėmimas. Visi pasiūlymai įrašyti, trečiasis variantas pateiktas.

Dėl viso dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė.
Balsuojame dėl viso šio projekto priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių: už – 71, prieš nebuvo, susilaikė 29 Seimo nariai. Sesijos darbų programa (projektas Nr. XIII-P-3824) priimta. (*Gongas*)

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

10.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo narės Irinos Rozovos veiklos ir ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento gautos informacijos netinkamo panaudojimo“ projektas Nr. XIII-P-3837(2) (svarstymas)

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, prašau jūsų dėmesio. Pranešu, darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo narės Irinos Rozovos veiklos ir ryšių galimai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ir iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento gautos informacijos netinkamo panaudojimo“ projektas Nr. XIII-P-3837(2). Svarstymas. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką D. Gaižauską. Komiteto išvada.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke.

PIRMININKĖ. Jūs turite perskaityti galutinę komiteto išvadą.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Galutinėje komiteto išvadoje, kurią svarstėme, atsižvelgėme ir į Teisės departamento pastabas, atsižvelgėme ir į gerbiamų kolegų pasiūlymus, komitetas pritarė komiteto nutarimo naujai redakcijai. Balsavimas buvo toks: 6 – už, prieš – nė vieno, 5 susilaikė. Nutarimui pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, diskusija. Komiteto pirmininkas nori dar?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ne, viską jau pasakiau.

PIRMININKĖ. Viską jau pasakė. Diskusija. Kviečiu E. Gentvilą. Jums penkios minutės.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolegos, matome pataisytą komitete tekstą, tai yra užduotys komisijai. Reikia pasakyti, kad dabar jau bent nebeskamba absurdiškai, kaip buvo iki tol numatyta. Tikrai džiugu, kad atsižvelgė komitetas į siūlymus, tarp jų ir į opozicijos siūlymus. Taigi siūlymas skambėjo patiems nuspręsti, ar mes patys esame verti apkaltos. Tai yra komiteto nariai apie save turėtų pateikti Seimui išvadą ir atėję čia turėtų pasakyti: taip, prašome Seimo balsuoti, kad mums būtų pradėta rengti apkalta. Didesnio absurdo neteko matyti.

Tačiau vis dėlto nerimą kelia likę du klausimai, tai yra ketvirtas ir penktas klausimai, kurie yra greta I. Rozovos situacijos tyrimo. Mano manymu, vis dėlto reikėtų koncentruotis į pagrindinius svarbiausius dalykus, tai yra nustatyti, ar Rusijos Federacijos struktūros bando daryti įtaką Lietuvos politikams ir politiniams procesams. Čia yra esmė. O štai ketvirtas ir penktas klausimai analizuoja, kaip elgiasi čia Seimo nariai, politikai, ar tinkamai elgiasi, ar Seimo Pirmininkas tinkamai elgiasi. Aš neatmetu galimybės, kad ten taip pat yra padaryta klaidų, bet, mano manymu, tie dalykai neturėtų būti suplakti į vieną tyrimą kartu su situacija, iškilusia dėl I. Rozovos. Aš būčiau už tai, kad kokia nors sudaryta laikinoji tyrimo komisija galėtų patyrinti Seimo narių ir Seimo pareigūnų veiksmų teisėtumą, tikslingumą, klaidingumą ir panašiai. Dabar gi, kai viskas suplakama į vieną tyrimą, visų pirma, tai ištes šitą tyrimą, antras dalykas, yra didelis pavojus, kad politizuos šitą tyrimą, nes vieni norės pasakyti, kad V. Bakas ar V. Pranckietis padarė kokių nors klaidų, kiti norės juos ginti, ir prasidės kalba apie tai, kaip vertiname V. Bako ar V. Pranckiečio veiksmus, o antroje vietoje, antrame plane gali atsidurti Rusijos įtakos tyrimas Lietuvos politikams ir politiniams procesams.

Pernai sudarant kitą komisiją, laikinąją tyrimo komisiją, kuriai dabar vadovauja A. Širinskienė, aš jau tada pasiūliau tirti Rusijos įtaką, verslo ir politinių struktūrų įtaką, Lietuvoje vykstantiems procesams. Tarp tų klausimų buvau pasiūlęs taip, ar stovėjo Rusija, taip sakant, ir Rusijos interesai už referendumo iniciatorių organizuojant žemelės nepardavimo užsieniečiams referendumą, Ignalinos... Visagino atominės elektrinės statybos ar ne statybos referendumą. „Chevrono“ išvymo iš Lietuvos klausimas – ar čia turėjo įtakos „Gazpromas“ ir Rusijos politinės ar kitos struktūros. Kėliau netgi klausimą, ar darė įtaką ir kokią įtaką darė Lenkų rinkimų akcijai. Vadovavausi Saugumo departamento 2014 ar 2013 metais, atrodo, pateikta informacija. Tai Seimas nusispjovė ir nesvarstė, Seimo dauguma atsisakė svarstyti šituos klausimus apie Rusijos įtaką.

Mano manymu, jau tada, prieš metus, buvo galima sėkmingai pradėti analizuoti procesus, kaip veikia Rusija Lietuvos politinius procesus ir konkrečius politikus. To nepadarė, pabandžiau dar kartą pernai gruodžio 13 dieną. Vėlgi Seimo dauguma nė vienas nebalsavo už, opozicija tikrai palaikė. Šiandien rodo Seimo dauguma didžiulį susirūpinimą Rusijos įtaka Lietuvos politikai.

Gerbiamieji, pražiopsojote ir prisipažinkite. Ir dabar, kaip drįstu sakyti, ir toliau daromos tam tikros klaidos, kai politiniai, vidaus politikos procesai ar net vidinių politinių keršto numanomų akcijų procesai bus tyrinėjami kartu su Rusijos įtaka Lietuvos politikams. Manau, tai yra klaida, tačiau sakau dabar savo nuomonę. Jeigu jau taip pasibaigtų ir būtų prieinama prie balsavimo, teks balsuoti ir už tokią komisiją, kuri daro du darbus vienu metu: vieną labai reikalingą, o kitą abejotinai reikalingą. Kaip sakau, galėtų kita laikinoji tyrimo komisija analizuoti mūsų politikų, Seimo Pirmininko veiksmus ar buvusio NSGK pirmininko veiksmus, ar kitų Seimo narių veiksmus. Dabar viskas suplakta į vieną kiaušinieneį ir, bijau, rezultatyvaus darbo šioje komisijoje nebus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu P. Urbšį. Jūs frakcijos vardu, septynios minutės.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, iš tikro mūsų politinio sezono pradžią galima prilyginti arba teatrinio sezono pradžiai, o gal kai kas gali prilyginti medžioklės sezono pradžiai. Ir tai, kad mes čia nuoširdžiai nutarsime vienas kitą pamedžioti, tai mums, man atrodo, tai nėra svetima. Bet aš norėčiau vis dėlto priminti šito skandalo genezę, pradžią, kaip viskas prasidėjo ir kaip buvo reaguojama į tą informaciją, kuri buvo viešinama. 2019 m. rugpjūčio 9 d. Gruzijos parlamentas paragino Lietuvą nutraukti ryšius su Tarpparlamentine ortodoksų asamblėjos veikla. Būtent Europos komiteto vicepirmininko G. Kandelakio laiške Seimo nariams teigiama, kad ši organizacija pastaruoju metu tapo dominuojama Maskvos, o dalyvavimas jos veikloje tik padeda įgyvendinti Rusijos darbotvarkę. Norėčiau, kad jūs įsidėmėtumėte tą „pastaruoju metu“, nes, man atrodo, ta tema dar atsikartos.

2019 m. rugpjūčio 9 d., tą pačią dieną, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai G. Landsbergis, L. Kasčiūnas ir A. Anušauskas, reaguodami į Gruzijos parlamento atstovų kreipimąsi dėl Seimo narės I. Rozovos dalyvavimo neramumus sukėlusiuose įvykiuose, kreipėsi ir parlamentą ir kvietė vis dėlto tą situaciją išnagrinėti. 2019 m. rugpjūčio 13 d. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas D. Gaižauskas sako, kad parlamentarės Irinos dalyvavimas Gruzijoje nesukėlė grėsmės nacionaliniam saugumui. Tai buvo pasakyta praėjus kelioms dienoms nuo to, kai jau buvo gautas raštas iš Tbilisio, kai kreipėsi Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai. Komiteto pirmininkas nemato problemos dėl mūsų nacionalinio saugumo. Bet to paties mėnesio 21 dieną, stebėkite, 21 dieną situacija keičiasi ir būtent tada Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas jau visai Lietuvai pareiškė, kad Seimo narė I. Rozova leidimo dirbti su slapta informacija negavo, nes nusiėmė kontaktus su kitų valstybių diplomatais, todėl Seimui bus siūloma sudaryti tyrimo komisiją. Būtent šitą žinią ir paskelbė D. Gaižauskas. Tada jau pradedamas kelti klausimas dėl Seimo Pirmininko V. Pranckiečio atsakomybės ir dėl buvusio Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko V. Bako.

Tas žmogaus atsivertimas, toks netikėtas, man sukelia labai daug minčių. Visų pirma, aš tikrai abejočiau, ar Gruzijos parlamentaro laiškas ir konservatorių veiksmai nebuvo iki galo suderinti. Tai, kad galimai tas lauželis buvo užkurtas konservatorių, padedant Gruzijos parlamentarams, akivaizdu, man tai akivaizdu. Bet tai, kad po kiek laiko Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas nusprendžia savo malkas pradėti nešti ant šito sukurto lauželio, tai tada kyla

klausimas, ar tai buvo susiję su tuo, kad iš tikrųjų I. Rozova kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, ar tai tiesiog buvo pretekstas išpūsti tą problemą iki nacionalinio saugumo grėsmės tokios, kad būtų galima ir V. Prancietį, ir V. Baką nudrožti pagal visus Statuto reikalavimus. (*Balsai salėje*) Savotiškai tada išeitų taip, jums pakišo miną ir jūs ant tos minos užlipote. Dabar jau D. Gaižauskas nebando, sprogdiklio jis jau nebeištrauks. Vienų minų veikimo principas yra toks – užlipai ir po to, kai jau patrauki koją, po kiek laiko ji pakyla ir sprogsta, iš esmės tie, kurie yra arčiausiai, ir nukenčia. Be abejo, dabar arčiausiai esate jūs, gerbiami valstiečiai, nes jūs po ta mina kišate savo koalicijos partnerius. Jums jau nebesvarbu, kas su jais bus, nes tyrimas, logiška, turi atsakyti į klausimą. Palaukite, ten yra informacija apie tai, kad Rusijos ambasadorius, kuris įtariamas šnipinėjimu, palaimino Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso darinį. Būtent mes faktiškai iš tos informacijos galime daryti išvadą, kad čia yra į Seimą įstumtas Maskvos Trojos arklys. Tai jūs turėsite į tuos klausimus atsakyti.

Gerbiami Lenkų rinkimų akcijos nariai ir gerbiama Rozova, aš suprantu jūsų norą vienaip ar kitaip įrodyti, kad jūs tarnaujate Lietuvai, kad jūs nesate Lietuvos priešai, bet jūsų koalicijos partneriai faktiškai nori viską padaryti, kad jūs tokie nebūtumėte. Man susidaro įspūdis, kad jūs paprasčiausiai esate trąšos R. Karbauskio *kolektyvuojamame* politiniame lauke, kur dominuoja tik asmeninės ambicijos ir kerštas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu kviečiu G. Landsbergį. Septynios minutės.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties P. Urbšys pasakė daug teisingų dalykų, gal tik nepraleido progos apkaltinti konservatorius dėl vieno ar kito reiškinio, tai yra įprasta šiame Seime ir šioje tribūnoje. Tai, Povilai, teisingai, nekeičiate krypties, esate tikras konservatorius.

Aš jaučiu pareigą atsakyti į keletą klausimų ir paaiškinti kai kurią motyvaciją. Įvykiai Gruzijoje, kai Tbilisyje vyko Ortodoksų sąjungos suvažiavimas, išties pakeitė šios šalies kryptį. Kai sankcionuotas žmogus, Rusijos Dūmos narys, atsisėdo į Sakartvelo Parlamento pirmininko kėdę ir pirmininkavo posėdžiui, gausybė žmonių sukilo, išėjo į gatves ir grąžino atgal Sakartvelo kursą į Ukrainą. Tai mane džiugina.

Faktas, kuris manęs nedžiugina, yra, kad mūsų Seimo nariai dalyvavo šiame veiksme ir dalyvavo ponias I. Rozova. Aš labai džiaugiuosi, kad draugiški Sakartvelo Parlamento nariai atkreipė mūsų dėmesį į šiuos faktus, nes jeigu nebūtų atkreipę, mes būtume tai pražiūrėję. Aš nenoriu žinoti, aš nenoriu sužinoti, kad mūsų parlamento nariai, kad mūsų Seimo nariai dalyvauja priešišku valstybių renginiuose, nukreiptuose prieš mūsų draugus – ar tai būtų Ukraina, ar tai būtų Sakartvelas, ar tai būtų kitos valstybės. Todėl bet kokios insinuacijos apie manipuliacijas ar dar kitus žodžius, kas yra vartojama, neturi pagrindo ir, tiesą sakant, įžeidžia. Jeigu mes toliau tęsime šitą temą, mes galime prieiti iki visiško absurdo, kai mes kviesime kitos nepriklausomos valstybės parlamento narių liudyti mūsų parlamente. Jeigu mes norime tapti pajuokos objektu, jeigu yra tokių komitetų pirmininkų, kurie norėtų tapti pajuoka, kviečiu tai padaryti. Tikiuosi, kad tokios beprotystės mes šiame parlamente nepamatysime.

Dabar apie patį tyrimą. Šiandien suformuotos kryptys, tiksliau – viena kryptis, leidžia užduoti kai kuriuos labai esminius klausimus, kurie yra susiję ne tik su Ortodoksų sąjunga, ne tik su įvykusiais įvykiais, bet ir su įvykiais, kurie vyko kur kas anksčiau. Jie leis užduoti klausimus ir apie ponios I. Rozovos ir pono V. Tomaševskio ryšius, kurie yra daugiau negu tik buvimas viename politiniame sąraše. Ponia I. Rozova dirbo ponui V. Tomaševskiui, ji buvo jo padėjėja politiniams ryšiams, kai jis dirbo Europos Parlamente, kaip tik tuo metu ir laiku, kai vyko jos minimi susitikimai, minimi Valstybės saugumo departamento informacijoje. Apie poną V. Tomaševskį taip pat galėsime užduoti klausimų: apie jo ryšius su Rusijos ambasada, apie koalicijos sudarymą tarp Rusų sąjungos ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos. Ir visus šituos dalykus mes galėsime išaiškinti ir jūs, kolegos, galėsite į tai atsakyti. (*Balsai salėje*) Padėsite atskirti, neabejoju, padėsite atskirti. Padėjote rusų ambasadai atskirti, padėsite ir mums.

Įdomiausias klausimas, esminis klausimas, į kurį bandysime atsakyti, ir, tiesą sakant, aš kreipiausi ir vakar komitete į Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką sakydamas, kad kryptis, kai mes analizuosime žmonių susipažinimą su dokumentais, nėra tikslinga. Negalima su-

mesti į vieną katilą ir bendradarbiavimo su Kremliaus agentais, ir susipažinimo su dokumentais. Deja, nebuvo išgirsti mano argumentai, buvo atmetas kreipimasis į Etikos ir procedūrų komisiją. Ir dabar NSGK tirs visus: ir tuos, kurie susipažino, ir tuos, kurie nesusipažino su dokumentais, ir poną I. Rozovą, ir galbūt poną V. Tomaševskį. Bet čia mes prieisime prie esminio klausimo apie tai, ar su šia informacija buvo susipažinę ir žinojo ją žmonės, kurie ne taip seniai sudarė koaliciją su žmonėmis, kuriuos mes tirsime. Jeigu taip, tai, mieli kolegos, mes kalbėsime ne apie vieno Seimo nario atsakomybę, mes kalbėsime apie Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kurioje šiandien dirba du ministrai iš sudarytos dviejų partijų koalicijos, sąjungos, ir informacija apie tai, ko gero, buvo žinoma tiek premjerui, tiek Seimo vadovybei, tiek galbūt pasirašiusiems partijų pirmininkams. Tuomet visa atsakomybė griūva ant jų pečių. Tai mes išsiaiškinsime, neabejoju, ir tai gali turėti labai rimtų pasekmių Lietuvos politiniam gyvenimui. Tikiuosi, kad jis, po to, kai mes išsiaiškinsime, bus skaidresnis, aiškesnis ir taisyklės ateičiai, kaip priešiškos valstybės turi bendrauti ir ko jos gali tikėtis iš mūsų Seimo narių, bus nustatytos, kad Lietuva – nepriklausoma valstybė, nepasiduodanti svetimų valstybių įtakai, nedalyvaujanti jų procesuose prieš kitas mums draugiškas valstybes, tokias kaip Sakartvelas ar Ukraina. Ačiū, mieli kolegos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu diskutuoti D. Gaižauską. Frakcijos vardu. Septynios minutės.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų labai daug pasakyta, tai aš pabandysiu tikrai akcentuoti pagrindinius faktus arba aplinkybes, arba korekcijas, kurios vienaip ar kitaip buvo ištaisytos po mano pateikimo nutarimo.

Noriu reaguoti į P. Urbšį. Kolega, būtinai aš turiu sureaguoti, nes jūs pateikėte labai daug klaidinančios informacijos apie chronologiją. Pirmas dalykas, laiškas yra gautas 8 dieną, ne 9 dieną. Toliau. Prašymas neeilinio komiteto posėdžio buvo 12 dieną. Dar niekas nežinojome informacijos. Kai manęs paklausė apie grėsmes, žinojau, kad apie grėsmes dėl nacionalinio saugumo niekas nepranešė, neturėjome. Ne apie rizikas, o grėsmes. O jau 14 dieną buvo tas neeilinis posėdis, kuriame ir paaiškėjo aplinkybės apie įslaptintas pažymas, apie raštą Seimo nariui. Tos korekcijos labai svarbios.

Kitas dalykas yra E. Gentvilui. Gerbiamas kolega, aš norėčiau jums pasakyti kelis žodžius apie kiaušiniene. Kaip tik šitas tyrimas... Aš bandysiu gal neetiškai, bet sulyginti. Su šiuo tyrimu susijusi viena informacija, tai yra ir pažymos, ir viešas raštas, siųstas Seimo Pirmininkui, susideda iš tų pačių aplinkybių, susijusių su I. Rozova, kaip ašis. Tai yra bendravimas su ambasados darbuotoju per ją ir galimas poveikis, tie patys dokumentai, kurie atėjo į Seimą, irgi susiję su I. Rozova ir netgi galimas manipuliavimas taip pat su tomis aplinkybėmis. Dėl to norint tirti, jos turi, privalo būti tiriamos kartu. Negalima tirti... Dabar įsivaizduojate, ką jūs siūlote? Viena komisija operuos ta pačia informacija, kita komisija operuos ta pačia informacija. Atskirai viena nuo kitos, nors jos turi būti bendrai. Tada bus matomas bendras vaizdas. Jūs norite iš kiaušininės išmesti trynį, baltymą atskirai. Taip negalima. Šitas aplinkybes reikia tirti kompleksškai. Mes labai aiškiai apsisprendėme – trys kryptys, nes grėsmės iš tikrųjų ne tik išorinės. Jos turi būti... yra ir vidinės. Ir objektai trys. Galima Rusijos įtaka. Vienas. Ir objektas vienas, ir kryptis tenai. Kartu per tą informaciją žiūrime – prevencinė sistema, kuri iš vidaus mūsų neveikia Seime. Aiškinsimės aplinkybes. Jūs dabar minite V. Pranckietį. Taip atsitiko. Galėjo būti ir kitos pavardės, nes vis dėlto valdyba neinformuota, rizikos neužkardytos, nes informacija buvo gerokai anksčiau pranešta apie tam tikras rizikas.

Ir trečias objektas yra manipuliavimas. Tam tikri žmonės, kurie galimai ne taip elgėsi... Tikrai esmė (pakeista) tokia – mes kaltų nebeieškosime, tą turi daryti, taip, specialioji tyrimų komisija, mes tikrai surinksime visą medžiagą, aplinkybes, įrodymus. Tada vienaip ar kitaip pasiūlysiame vienokias ar kitokias išvadas Seimui, o Seimas apsispręs, ar reikia apkaltos, ar nereikia, kokius įstatymų pakeitimus mes galbūt pasiūlysiame, ypač po šio tyrimo, ir prevencines sistemas, nes vis dėlto visi klausia, kokios mes iš to naudos turėsime. O naudos daug – kad politikai žinotų, kaip elgtis bendraujant su ambasadoriais. Šiaip niekam nedraudžiama bendrauti su ambasadoriais ir net nekaltumo prezumpcijos nereikia pažeisti. Dabar turime faktines aplinkybes ir jas aiškinsimės. Jeigu paaiškės, kad nieko akivaizdžiai nėra, ir pasakysime, kad nieko nėra.

Atsiminkite, kad bus daug informacijos ir slaptos, nes daug informacijos turės pateikti Valstybės saugumo departamentas. Ką aš galiu garantuoti, kad tikrai aiškinsimės visas aplinkybes, ir turės paduoti viską. Jeigu negalės dėl vienkio ar kitokio priežasčių, nes iš tikrųjų gali būti galbūt ir operacijos vyksta, ir taip toliau, tai išeisime ir pasakysime, kad informacija nepilna, ir tik tos informacijos pagrindu mes galėsime priimti vienokį ar kitokį sprendimą. Ką aš galiu jums garantuoti, kad tyrimas tikrai turėtų būti objektyvus ir nešališkas.

Šiandien daviau interviu ir žiniasklaidos priemonėms, sakiau, stebėkite šitą tyrimą maksimaliai. Maksimaliai bus viešas, tai yra tiek, kiek nebus susiję su valstybės paslaptimi, visus posėdžius darysime viešus, galės dalyvauti ir žiniasklaidos priemonės, todėl nuogausti, kad tas tyrimas bus neobjektyvus ar šališkas, tikrai nereikėtų. Tą pati galiu pasakyti ir gerbiamajai kolegei I. Rozovai, aš klausiau vakar jos konferencijos, džiaugiuosi, kad sutiko bendradarbiauti, sakė, dalyvaus visuose posėdžiuose ir suteiks visą informaciją. Mums jos reikės.

Gerbiamas Gabrieliau, kviesime visus asmenis, kodėl čia reikia išskirti vieną ar kitą. Jeigu mes norime objektyvaus tyrimo, turės ateiti ir pasakyti. Jeigu jūs bijote, sakėt, premjeras, tai galės ir premjeras ateiti, jis dar ir Seimo narys. Bet aš dar sykį noriu, kad suprastumėte – viskas susifokusuoja į Seimą. Mes žiūrėsime, kaip per Seimą buvo daromos įtakos, kokios prevencinės sistemos neveikė ir kaip čia buvo manipuluojama informacija.

Tai čia mano pagrindiniai tokie trys akcentai ir tos kryptys, kurios buvo, nepakito. Objektai išliko tie patys, tačiau neliko to, ko norėjo galbūt opozicija – vienaip ar kitaip nuvesti į šoną, kad mes tirsime vienas kitą. Tikrai to nebus, mes išėmėme tuos, kur buvo užregistruota, kas susipažino, nesusipažino, galbūt apkalta, visiškai nėra tyrimo objektas, o ką sako ir pati praktika, kad negalima to daryti, kas nėra apibrėžta tyrimo metu. Taigi galime visi nusiraminti, bet aplinkybės, kaip vaikšto informacija, nori nenori, Seimo nariai turės paaiškinti. Vienu žodžiu, ir mes, kad nesikartotų toks dalykas, turėsime kokias prevencines priemones sugalvoti.

Ir labai prašau nespekuluoti tokia dabar, kaip pasakius, opinija, kad norima susidoroti su V. Pranckiečiu, norima susidoroti su vienu ar kitu kolega, galbūt mane priešina su V. Baku. Nėra to susipriešinimo. Jeigu jisai... Mes diskutuojame. Aš pasakysiu, nors diskusijos vyksta aršios čia, Seime, bet tyrimo metu, aš jums pasakysiu, tikrai stengsimės to išvengti. Yra trys kambariai, žmogiškai pasakysiu, ir tuos tris kambarius reikia išvalyti. Jūs norite ant dviejų užtraukti užuolaidą. Tai dabar galima pasakyti, tas V. Pranckietis gali daryti ką nori, negalime jo tirti, nes opozicija... susidoroja arba kiti kolegos. Taip nedarykime. Einame į tuos visus tris kambarius, apsitvarkome, parodome, kas juose buvo tinkle, ir visas Seimas kartu priimkime sprendimus.

Komitetas tikrai gali atlikti šitą tyrimą maksimaliai objektyviai, nes žvalgybos institucijos pasitiki komitetu ir, atsiminkime, tikrai jie duodami informaciją žiūri, kas su ta informacija susipažins, taip yra net parašyta Valstybės tarnybos paslapčių įstatyme ir principus būtina žinoti. Jie vertina visus narius, kas su ja gali susipažinti. Taigi šitos aplinkybės irgi labai svarbios, ir nemana, kad reikia blaškytis, o kitas atvejais, jeigu bus asmenų, pavyzdžiui, komiteto narių, kurių atžvilgiu bus daromos apklausos ir taip toliau, jeigu tikrai jie norės to nešališko, skaidraus tyrimo, gali nusišalinti. Mes turime komitete pakaitinius, kurie galės komisijos metu ir balsuoti, todėl aš nematau dėl to problemų, kad, žiūrėkite, jau du... trys posėdžiai buvo...

PIRMINKĖ. Laikas!

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). ...komiteto ir visur dalyvavo pakaitiniai, nes nebuvo gerbiamo L. Kasčiūno, nebuvo vieną kartą A. Anušausko. Atėjo jūsų kolegos ir dalyvavo. Mano toks yra pasiūlymas, prašau jį palaikyti ir tikrai komitetas susitvarkys ir objektyviai, nešališkai tyrimą atliks. Labai ačiū.

PIRMINKĖ. Dėkojame. Kviečiu J. Sabatauską. Frakcijos vardu. Septynios minutės.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolegos, iš tiesų projektas pasikeitė, lyginant pateikimo stadiją ir koks dabar, jis yra pasikeitęs, formuluotės kitokios, nors mūsų siūlymams, išvadoje parašyta, vienareikšmiškai nepritarta, bet klausimų formuluotės faktiškai nukopijuotos. Tai džiugina, kad komitete, sakoma, neatsižvelgė, bet iš dalies atsižvelgė. Tačiau kas liko? Kas liko negerai?

Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui pavedama tirti tiek informacijos gavimą, tiek ryšius, Seimo narės I. Rozovos ryšius, veiklą, tiek trečiosios šalies, valstybės, galimą įtaką politikams ir politiniams procesams. Šiandien politinėje darbotvarkėje, tiksliau, ne šiandien, bet jau, galima sakyti, vakar, Europoje buvo keletą valstybių sudrebinę skandalai net dėl Vyriausybės narių, kurie atstovavo partijoms, jos buvo parlamentinės partijos, dėl rinkimų kampanijos finansavimo šaltinių irgi iš tos pačios valstybės.

Ar tai svarbu, ar nesvarbu? Manau, ypač svarbu, kad tokių dalykų nebūtų, kad tą reikalą būtina iširti. Tačiau kas lieka? Vėl lieka tas pats: tirs patys save, nes klausimai liko tie patys. Ar tie Seimo nariai, kurie pagal kompetenciją gavo šią informaciją... Tų Seimo narių yra ir tarp Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių, tarp kito komiteto narių, bet kitam komitetui neteks tirti. Tai plius dar vienas dalykas – išeina, kad pažeidžiamas teisinis principas, niekas negali būti teisėju savo byloje. Kodėl? Todėl, kad savo byloje negali būti nei liudytoju ir teisėju vienu metu, nei kaltinamuoju ir teisėju, taip pat nukentėjusiuoju ir teisėju negali būti vienu metu. Čia bus komiteto nariai. Aš bandau įsivaizduoti, kaip komiteto nariai apklaus, kartu užduos klausimų ir atskinės į klausimus.

Skaitau galutinėje redakcijoje: kokius sprendimus dėl VSD informacijos priėmė Seimo Pirmininkas, Seimo nariai ir kiti asmenys, pagal kompetenciją gavę šią informaciją? Tarp jų yra Seimo narių, komiteto narių? Yra. Nepaneigs net turbūt ir komiteto pirmininkas, kad yra. Tai kaip jie vienu metu bus apklausiamieji ir klausantieji?

Vien dėl to, kad taip būti negali, mūsų įsitikinimu, mes negalime pritarti tokiam projektui. Iš kitos pusės, šiame komitete nėra atstovaujamos visos Seimo parlamentinės frakcijos. Tai vėl, manytina, bus nevisapusiškas tyrimas. Todėl mūsų frakcija nepritarš šiam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, diskusiją baigiame. Pradedame pasiūlymų svarstymą, bet prieš tai D. Gaižauskas dėl vedimo tvarkos. Replika.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Dėl vedimo tvarkos ir trumpas akcentas. Dar dėl to, kad savęs tikrai netirsime. Galimi pakaitiniai ir tikrai tokios sąlygos yra sudarytos. Tikrai savęs komitetas netirs. Aš tik norėjau tai akcentuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymų svarstymas. Kviečiu į tribūną Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką D. Gaižauską. Aptarsime visus pasiūlymus. Noriu atkreipti, gerbiamieji kolegos, jūsų dėmesį, kad užregistruotas antrasis projektas, kurį komitetas teikia kaip patobulintą. Taip pat į tai atkreipė dėmesį ir gerbiamasis J. Sabatauskas kalbėdamas, kad yra atkreiptas dėmesys ir tam tikri pasiūlymai yra. Gerbiamieji kolegos, kadangi yra užregistruota daug pasiūlymų, tokių esminių pasiūlymų, ar komitetas, ar komisija, noriu jūsų dėmesio ir kartu priminti Statuto 73 straipsnį, nes kolegos, kurie teigė, kad šį darbą turėtų atlikti komisija... pavesti komisijai, turėtų laikytis ir Statuto 73 straipsnio. 1 dalis: „Iniciatyvos teisę sudaryti laikinąsias komisijas turi Seimo valdyba, komitetai, frakcijos ir ne mažesnė kaip 1/4 Seimo narių grupė“.

Gerbiamieji kolegos, J. Sabatauskas teikia kompleksinį pasiūlymą. J. Razma... kurį, kaip minėjo mūsų patarėja, atsiėmė gerbiamas J. Razma. Reikėtų apsispręsti, ar komisija, ar komitetas, tiksliau sakant, ar svarstome J. Sabatausko ir R. Budbergytės teiktus pasiūlymus, kuriuos, beje, jie realizavo teikdami Seimo nutarimą, kurio mes šiandien Seime apsisprendėme nesvarstyti, bet galimai kitą dieną tai galėtų būti.

Gerbiami kolegos, apsisprendžiame – ar svarstyti, nes čia iš esmės būtų klausimas. (*Balsai salėje*) Statutas numato kitą tvarką. Todėl prašau balsuoti. Kas už tai, kad svarstytume J. Sabatausko ir R. Budbergytės pateiktus pasiūlymus, kurie neatitinka Statuto 73 straipsnio nuostatos, bet kad mes turėtume ir Seimo poziciją šiuo atveju dėl to, kad būtų sudaryta komisija, o ne pavesta komitetui. Supratote? Kas už J. Sabatausko... Būtų procedūrinis balsavimas dėl jų pasiūlymų svarstymo. (*Balsai salėje*) Prieš reiškia, kad balsuojama už jų pasiūlymų svarstymą. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, dėmesio dar kartą. Tie, kurie balsuoja už, balsuoja, kad taip pat šiandien svarstytume J. Sabatausko ir R. Budbergytės pasiūlymus, kurie... Dėl vedimo tvarkos – G. Landsbergis, nes iš esmės mums reikia susitarti.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, čia yra tik dėl dešimties balsų, ar leisti svarstyti šį klausimą.

PIRMININKĖ. Ne. Čia yra iš esmės, nes Statutas numato, ką aš ir perskaičiau, Statuto straipsnį, kad svarstytume klausimą dėl komisijos sudarymo. Šią teisę realizuoti gali 1/4 Seimo narių arba frakcija. Kadangi tos nuostatos neatitinka, o J. Sabatauskas prašo, kad būtų, ir teikia, todėl aš prašau Seimo apsispręsti. Ar visi suprato? Ne, nesuprato. P. Urbšys pirmasis.

P. URBŠYS (MSNG). Norėjau paklausti, ar bus galima pasisakyti už ir prieš?

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, čia yra tiesiog procedūrinis dalykas, mes turime Statutą ir Statuto 73 straipsnis numato procedūras, kada sudaromos laikinosios komisijos. (*Balsai salėje*) Tiesiog procedūriškai, kad laikytumės tos Statuto normos, ir J. Sabatauskas nėra atsiėmęs pasiūlymo.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama pirmininke, dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (MSNG). Jeigu siūlymas neatitinka Statuto reikalavimų, nėra surinkta atitinkamo skaičiaus Seimo narių parašų, tai koks gali būti balsavimas? Jūs man atsakykite. Jūs pati pirmininkaudama laikykitės Statuto.

PIRMININKĖ. Laikausi. Gerbiamieji kolegos, J. Sabatauskas, kaip ir kiti kolegos, turi teisę registruoti pasiūlymus. Todėl aš ir sakau, susitarkime iš esmės, ar einame pagal šią dalį, pasiūlymą, kad komisija... ar pagal kitą dalį, kad spręstų komitetas. (*Balsai salėje*) J. Sabatauskas kalba paskutinis ir balsuosime.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, gerbiama pirmininke, kiekvienas Seimo narys turi teisę pateikti siūlymus dėl svarstomo projekto svarstymo stadijoje. Ar svarstyti, ar išvis leisti svarstyti šią siūlymą, pagal Seimo statutą pakanka 10 Seimo narių pritarimo. Priėmimo stadijoje reikia 29 Seimo narių pritarimo, kad būtų svarstomas toks siūlymas. Todėl neišgalvokite naujų normų. O jeigu jūs teigiate pagal kitą Seimo statuto straipsnį, kad išvis toks siūlymas neįmanomas, pateikite man Teisės departamento tokią pastabą.

PIRMININKĖ. Gerai. Gerbiamieji kolegos, tada nutraukiu diskusijas. Darysime taip, kaip pateikė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Kai prieisime prie šio J. Sabatausko ir kitų kolegų siūlymo, apsispręsime, bet prašom iki tol perskaityti Statuto 73 straipsnį – iniciatyva teikti komisiją. Gerai.

Iš eilės. (*Balsai salėje*) Pasiūlymą apsvaistysime, kai ateisime prie šio klausimo.

Gerbiamieji kolegos, pavadinimo siūlau dabar nesvarstyti, o eiti prie preambulės. Dėl preambulės yra gautas Seimo nario G. Landsbergio pasiūlymas rugsėjo 17 dienos. G. Landsbergis pateikia. Prašau.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Norėčiau, kad man būtų suteikta galimybė pašnekėti dėl visų pataisų, pasiūlymų, nes jos yra susijusios. Laiko, aš tikiuosi, užteks. Mano siūlymas...

PIRMININKĖ. Jūs norėsite balsuoti tada vienu kartu?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Iš esmės galima balsuoti ir vienu kartu.

PIRMININKĖ. Gerai, sutariame.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Visa tai yra susiję. Mano siūlymas buvo palikti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui klausimus, kurie yra tiesiogiai susiję su Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto kompetencija, tai yra tai, kur kalbama apie grėsmes, Rusiją, Rusijos agentus ir visus kitus dalykus, kuriuos mes žinome, apie ką ir iš tribūnos visi kalbėjo. O klausimus, susijusius su informacijos susipažinimu, pasidalinimu, žinojimu ar nežinojimu ir visus kitus dalykus perduoti Etikos ir procedūrų komisijai, kuri įvertintų, ar Seimo nariai susipažindami arba nesusipažindami laikėsi Seimo statuto, įstatymų, Konstitucijos, priesaikos ir visų kitų dalykų.

Taip pat noriu priminti kolegoms, kad Etikos ir procedūrų komisija turi galimybę pradėti ir apkaltos procesą, jeigu matytų, kad tai yra reikalinga ar būtina. Iš principo mes išsaugome kertičius klausimus NSGK, tuos, kurie yra šalutiniai arba išplaukiantys, arba susiję su Seimo narių etika ir procedūromis, mes perduodame komisijai, kuri tuo užsiima.

Pagrindinė logika būtų, kad mes nepolitizuojame Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, kuris iki šiol buvo apsaugotas nuo politizavimo. Visos pataisos, kurios yra mano pateiktos, yra susijusios būtent su šiuo klausimu. Kviečiu balsuoti ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto argumentai.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Komitetas išnagrinėjo visus gerbiamo G. Landsbergio pasiūlymus ir visiems nepritarė. Balsavimo rezultatai buvo tokie: 5 – už, 4 – prieš ir 2 susilaikė.

PIRMININKĖ. Motyvai. J. Razma – už G. Landsbergio pasiūlymus.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia yra keli pasiūlymai. Pirmiausia G. Landsbergis siūlo taisyti pavadinimą. Iš tiesų pasiūlymas išbraukti iš pavadinimo tokį teiginį – iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento gautos informacijos netinkamo panaudojimo. Juk kiek mes čia ką svarstome ta tema, atsiprašau, aš neišgirdau, kad kur nors ta informacija būtų netinkamai panaudota. Kad galbūt buvo ja ne iki galo pasinaudota, nepakankamai principingai reaguota, tai taip galima vertinti, bet kad būtų netinkamai paviešinta, kažkur perduota, ne ten, kur reikia, aš tokių aplinkybių negirdėjau. Kaip gali rašyti iš oro kažkokį teorinį įtarimą, kai nėra jokių aplinkybių, kurios bent kiek tai patvirtintų?

Toliau. G. Landsbergis siūlo iš preambulės išbraukti „su dideliu susirūpinimu“. Aš manau, kad čia nereikia tokių emocinių frazių. Tiesiog mes vertiname, kaip ten ir siūloma parašyti, tą informaciją, bet kažkokių čia iš anksto susirūpinimų nereiškiamo ir taip toliau.

Kitas preambulės taisyimas ir pagrindinis dalykas, be abejo, yra kreiptis vis dėlto į Etikos ir procedūrų komisiją, jeigu yra požymių, kad kas nors neatliko pareigos nesusipažindamas, kas nors nepakankamai reagavo iš Seimo narių į tą informaciją, tai Etikos ir procedūrų komisija tokius Seimo narių veiksmus ir vertina, tai yra jos pareiga, o komiteto nariams vienam kitą tikrai sudėtinga vertinti, čia gali būti tik toks politizuotas balsavimas. Dauguma turi balsuoti. Dauguma balsuoja, kad tie, kurie nepriklauso daugumai, kažkaip elgiasi negerai, o tie, kurie priklauso daugumai, elgiasi labai teisingai.

PIRMININKĖ. Dėkoju J. Razmai. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Čia dėl pono G. Landsbergio pasiūlymų. Ypač keistai man nuskambėjo, kad čia nėra didelio susirūpinimo ir tai išbraukime, o kas sukėlė šitą visą skandalą? Ar ne ponai konservatoriai, kurie reiškė didžiausią susirūpinimą? Ar yra problema, ar nėra problemos? Jeigu nėra problemos, kam ta ir komisija?

Kitas dalykas, jūs dabar vis dėlto labai akcentuojate, kad negali to daryti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, aš manau, būtų labai paprasta išeitis: suteikime komitetui specialios komisijos statusą, ir bus problema išspręsta. Žinoma, konservatoriai galbūt siekia, kad valstiečiai deleguotų į šitos komisijos pirmininkus V. Baką, kuris dar kartą pridengtų konservatorius ir išsuktų, jie sukėlė visą šitą vėją ir slėpdami, žinodami, neviešindami. Paviešino tik tada, kai oficialiai lenkų rinkiminė partija pasirašė sutartį ir dalyvauja valdančiojoje daugumoje. Ta problema buvo sena, pagrindinis dalykas – sumenkinti šią koaliciją, parodyti, su kuo jūs sudarėte valdančiąją daugumą. Anksčiau tų problemų konservatoriai nematė.

Be abejonės, aš manyčiau, kad nereikia didelio dėmesio kreipti – vis tiek, kaip ten bebūtų, valstiečiai nepaskirs V. Bako šitos, net jeigu ir bus, komisijos pirmininku ir nedeleguos, na, gali savo nariu, vietoj savęs deleguoti V. Baką konservatoriai. Aš daugiau nematau problemų, manau, palikime šį klausimą spręsti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, o etikos klausimais tegul užsiima Etikos ir procedūrų komisija. Čia su etika tikrai nieko bendro aš nematau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame dėl G. Landsbergio pasiūlymų, kuriuos jis teikia dėl preambulės, dėl 2 straipsnio ir dėl 3 straipsnio. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl visų, taip pat ir dėl pavadinimo keitimo.

Balsavo 106 Seimo nariai: už G. Landsbergio pasiūlymus – 38, prieš – 41, susilaikė 27. Nepritarta.

J. Razma teikia pasiūlymus dėl 2 straipsnio. Tikriausiai dešimt Seimo narių yra? Net nekeliamė balsuoti. J. Razma pristato savo pasiūlymą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Atkreipsiu dėmesį, kad šis mano pasiūlymas tikrai nėra kuo nors keičiantis tyrimo turinį, nes aš palieku visus tuos klausimus, kurie suformuluoti, ir pagaliau net ne-siūlau perduoti dalies jų kitai struktūrai, tiesiog siūlau klausimus padalinti į dvi dalis. Viena straipsnyje surašyti klausimai, susiję su kolegės I. Rozovos tyrimu ir Rusijos įtaka, o kitame straipsnyje – klausimai dėl visokių mūsų vidinių reikalų, susipažinimo, nesusipažinimo su informacija. Taip sakant, kad tai, ką mini ir komiteto pirmininkas, kad čia yra kaip ir keli tyrimo aspektai,

kad tie keli aspektai ir būtų atskirti į atskirus straipsnius. Pasakysiu, kad balsavimas komitete buvo trys ir trys, ir nulėmė tik komiteto pirmininko balso privilegija, kad buvo nepritarta mano pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto argumentai.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Komitetas svarstė gerbiamo J. Razmos pasiūlymą ir jam nepritarė. Balsavimo rezultatai: už – 2, prieš – 3, susilaikė 1. Bet mes argumentavome lygiai tą patį, kad esmės nereikia atskirti, nes tada visiškai susipainiotų tyrimas. Labai aišku, kaip tirti, kokiomis kryptimis, tai būtų tame nutarimo projekte išdėstyta tvarka. Gerbiamo J. Razmos pasiūlymas iš tikrųjų naudos jokios nesuteiktų, o tik suklaidintų arba būtų labiau neaišku. Todėl komitetas nepritarė J. Razmos pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai. Prieš – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Aš noriu pasakyti, kad čia mes kalbame apie struktūrinius dokumento pokyčius. Gerbiamas Jurgis siūlo įvesti dar vieną dalį pačiame dokumente. Kadangi komitetas apsisprendė, kad vis dėlto tiriamieji trys objektai, tie struktūriniai pokyčiai, ką siūlo gerbiamas Jurgis... faktiškai jis tuos objektus selekcionuotų pagal kažkokią svarbą. Šiuo atveju aš ir mano kolegos nesutikome su Jurgio pasiūlymu. Manau, kad to nereikėtų daryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių kalbėti nėra. Balsuojame dėl J. Razmos pasiūlymo. Kas už, spaudžia mygtuką plius, kas prieš arba susilaiko...

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 44, prieš – 33, susilaikė 25. Pasiūlymui nepritarė. Dėl straipsnių gautus pasiūlymus aptarėme. Dar yra J. Razmos pasiūlymas rugsėjo 12 dienos. Jis atsisako šio kompleksinio pasiūlymo. Ir dabar, dėl ko pradžioje ir ginčijomės, J. Sabatauskas ir R. Budbergytė pateikė pasiūlymus rugsėjo 13 dieną. Noriu paklausti kolegų, ar visus iš eilės pasiūlymus, visą kompleksą, ar atskiromis dalimis? (*Šurmulyš salėje*) Teikėjas – J. Sabatauskas. Tuoj, minutę, įjungiu mikrofona.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Siūlymai yra tiek dėl preambulės, tiek dėl kiekvieno straipsnio, tai...

PIRMININKĖ. Jūs norite visus? G. Landsbergis...

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ne, po vieną.

PIRMININKĖ. Po vieną. Gerai. J. Sabatauskas, R. Budbergytė. Dėl pavadinimo apsispręsimė vėliau. Preambulė. Siūlyte pakeisti preambulę. Prašome dėl preambulės.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl preambulės. Iš tikrųjų buvo pasiūlyta išbraukti tą „didelį susirūpinimą“, nes teisiškai šita frazė nieko nereiškia. Taip pat išbraukti pastraipą, kadangi iš esmės ji kartoja teiginius, išsakytus kitose vietose – pastraipą, kuri prasideda žodžiais „pabrėždamas“. Pabrėždamas, kad Seimo narės I. Rozovos veiksmai, pasireiškiantys informacijos ir taip toliau – ši pastraipa atkartoja iš esmės ir kitų pastraipų teiginius. Taip pat pakoreguoti ir išbraukti paskutinę – dėl apkaltos proceso. Tiesą sakant, tam, matau, pritarta, nors kažkodėl parašyta – nepritarta. Tekste to nėra. Bet iš esmės liko ta pastraipa, kuri prasideda žodžiu „pabrėždamas“.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ji iš esmės nieko atskirai nereiškia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Komitetas svarstė pasiūlymą ir bendru sutarimu atmetė. Pagrindiniai motyvai buvo tokie, kad ištis tas dar labiau suklaidintų tyrimą, būtų neaišku, ką mes tiriamė. Todėl bendru sutarimu ir atmetėme.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. P. Urbšys – motyvai už J. Sabatausko pasiūlymą.

P. URBŠYS (*MSNG*). Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas mus įtikinėja ir asmeniškai I. Rozovą, kad čia tikrai bus nekaltumo prezumpcija, ir sveikina dėl to, kad ji apsisprendė bendradarbiauti. Tai būtų šiame siūlyme yra norima užtikrinti nekaltumo prezumpciją, panaikinti bet kokią galimybę, kad būtų galima suponuoti, kad yra išankstinis nusistatymas. Būtent pavadinime jau dabar suponuojama, kad turi būti apkalta, galimybė inicijuoti apkaltos procesą. Tam, kad ateityje išvengtume teisinių kazusų, ir yra siūloma eliminuoti tą išankstinę nuostatą, kuri prieštarautų nekaltumo prezumpcijai. Lygiai tas pats yra aiškiai akcentuojama, aš norėčiau, kad jūs įsiklausytumėte, ką siūloma išbraukti. „Pabrėždama, kad Seimo narės I. Rozovos

veiksmams, pasireiškiantys informacijos apie ryšius su Rusijos Federacijos diplomatinio korpuso atstovais ir šių ryšių pobūdžio slėpimu, sudaro pagrindą abejoti Seimo narės patikimumu ir lojalumu Lietuvos Respublikai.“ Gerbiamieji, ką čia betirti? Jau dabar yra suponuojama, kad viskas nustatyta. Jeigu mes kalbame apie ateitį, kad po to gali būti nagrinėjamos Seimo komiteto išvados ir iš to kylančios pasekmės Europos Žmogaus Teisių Teisme ir taip toliau, tai gal pasielkime protingai – imame ir eliminuojame būtent tuos dalykus, kurie suponuotų išankstinę nuomonę abejojant nekaltumo prezumpcija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių kalbėti nėra. Balsuojame dėl J. Sabatausko ir R. Budbergytės pasiūlymo dėl preambulės.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 41, prieš – 34, susilaikė 29. Nepritarta.

J. Sabatausko, R. Budbergytės dėl 1 straipsnio teiktas pasiūlymas. Prašom, kalba J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Dėl 1 straipsnio siūlau – ne pavesti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, o sudaryti laikinąją tyrimo komisiją.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Esminis pasiūlymas siūlant išbraukti iš to teksto taip pat apkaltos inicijavimą, nes apkaltos inicijavimas, pagal Teisės departamentą, yra atskira procedūra, laikinoji komisija negali inicijuoti apkaltos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Komitetas taip pat apsvarstė ir bendru sutarimu nepritarė tokiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Motyvai. P. Urbšys – motyvai už.

P. URBŠYS (MSNG). Kai teko klausytis ir komiteto pirmininko paaiškinimo, kaip jis praregėjo pamatęs tą pažymą, tai pastebėkite, pažyma vis dėlto komitete jau yra nuo 2018 metų vasario mėnesio. Komiteto narys, kuris būna nuo pat pradžių komiteto subūrimo, praregi 2019 metų rugpjūčio viduryje, pasakęs vos ne bingo, kokia pažyma! Tai aiškiai rodo tai, kad yra problemų su Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariais, ar tie, kurie matė, kurie nematė, ir tas jų angažavimasis jų toje klaidoje gali irgi vėl tą tyrimą pastūmėti ne į nacionalinio saugumo grėsmių aiškinimąsi, o asmeninių santykių aiškinimąsi. Tai logiškas pasiūlymas, kad yra sudaroma komisija iš tų asmenų, kurie nebuvo susiję su komiteto veikla, kuri dabar labai įvairiai interpretuojama. Tai atimtų galimybę sakyti, kad tas tyrimas vykdomas daugiau dėl politinio poreikio, o ne dėl nacionalinio saugumo poreikio.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, jeigu mes sudarysime komisiją, vis tiek komisijoje bus Seimo nariai, ir jie yra politikai. Jeigu pagrindinis kriterijus nagrinėjimo nebus ieškojimas tiesos, politinio aspekto niekada neišvengsi. Aš manyčiau, čia keliamas be reikalo toks didelis triukšmas. Jeigu jau mes manome, kad pritrūks kompetencijos ir išeis iš ribų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto visos šitos situacijos nagrinėjimas, suteikime komitetui komisijos statusą ir problema bus išspręsta.

Kitas dalykas. Kas uždraus partijoms į tą sudarytą komisiją deleguoti tuos pačius narius iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto? Niekas neuždraus. Bet per tą laiką nuo šitų įvykių komiteto sudėtis jau pasikeitė. Ne tik komiteto sudėtis pasikeitė, bet ir komiteto pirmininkas pasikeitė. Taigi, man atrodo, bus ištirta objektyviai ir čia nelaužykime be reikalo iečių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime ir balsuokime dėl J. Sabatausko ir R. Budbergytės pasiūlymo dėl 1 straipsnio, kad ne komitetas, o komisija atliktų parlamentinį tyrimą.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 19, prieš – 43, susilaikė 39. Nepritarta.

Gerbiamieji kolegos, noriu atkreipti jūsų dėmesį ir, manau, jūs pasveikinsite, kad Japonijos jaunųjų lyderių tarptautinio vystymo programos visos Japonijos regionų atstovai atvykę į Lietuvą stebi mūsų posėdį. Tad ačiū, kad jūs esate čia. Nuoširdžiausi visų linkėjimai. *(Plojimai)*

Mielieji kolegos, kadangi mes priėmėme sprendimą nesudaryti laikinosios tyrimo komisijos, o pavesti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui (toks buvo jūsų balsavimas), kiti J. Sabatausko pasiūlymai yra susiję ir tikriausiai iniciatorius sutinka, kad dėl jų nebalsuotume. Sutinka.

J. Sabatauskas sutinka. Ačiū. Aptarėme pasiūlymus. Akivaizdu, kad pavadinimo keisti taip pat nereikia, nes jau priėmėme sprendimą.

Po svarstymo motyvai už, prieš. Ačiū gerbiamajam komiteto pirmininkui. A. Anušauskas. Prašome.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, laikinosios komisijos sudaromos dažniausiai (tai anksčiau patvirtino Konstitucinis Teismas) ypatingos svarbos uždaviniams spręsti. Aš manau, kad tie klausimai, kurie yra susiję su nacionaliniu saugumu, su galimai neteisėtu poveikiu mūsų politinei sistemai, yra ypatingos svarbos. Todėl komisijos sudarymas yra būtinas, siekiant išsiaiškinti visus klausimus, ar kaimyninės valstybės kišimasis į mūsų vidaus politinę virtuvę buvo realus ir kaip jis buvo realizuojamas.

Kita vertus, kalbant apie komiteto veikimą laikinosios komisijos teisėmis, kelčiau klausimą. Vis dėlto čia ne kartą buvo aiškinama, kad sudarytoje komisijoje galės dalyvauti ir pakaitiniai nariai. Aišku, būtų gerai išsiaiškinti Teisės departamente, ar iš tikrųjų toks principas galimas, nes pakaitiniams tada tektų dalyvauti visuose komisijos posėdžiuose, net kai yra pagrindinis Seimo narys, siekiant suprasti, dėl ko vyksta posėdžiai, ir susipažinti su visa, ir nevieša, informacija, dalyvauti visuose posėdžiuose. Aš, tiesą sakant, abejoju, ar tai gali būti elementaraus tokio atėjimo pakeisti nusišalinusių narį realizacija, tokia formali, kaip vyksta dabar viešuose posėdžiuose. Todėl baigdamas aš noriu tik pasakyti, kad kviečiu pritarti dabartiniam projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. P. Urbšys – motyvai prieš.

P. URBŠYS (MSNG). Iš tikrųjų tie, kurie Maskvoje planavo panaudoti tarpparlamentinį ortodoksų susibūrimą Tbilisyje provokacijai prieš Gruziją, tikrai savo kabinetuose nenumanė, kad tai gali rikošetu paliesti būtent Lietuvos politinę sistemą. Tuo labiau kad tas ambasadorius, kuris bendravo su Seimo nare I. Rozova, kaip įtariama, dėl šnipinėjimo turėjo palikti mūsų valstybę, ko gero, išskrisdamas ir žiūrėdamas su liūdesiu į Lietuvą pro lėktuvo iluminatorių, jisai nemanė, kad jo įdirbis vis dėlto buvo ne veltui, nes jis, ko gero, pamiršo teiginį, kad apie nudurbtą darbą sprendžiamas pagal nuimtą derlių, o pagal pasėtas sėklas. Sėklos buvo pasėtos, tik reikėjo laiko, kad jos sudytų ar būtų pradėtos daiginti. Sudaiginome. Tai dabar, kiek mes esame pribrendę kaip valstybė, kaip parlamentas iš tikrųjų apginti savo nacionalinius interesus, o kiek mes vis dėlto gebame tas nacionalinių interesų grėsmes, kaip aš ne kartą minėjau, panaudoti savo santykiams aiškinti. Ir čia yra didžiausia terpė veikti priešiškomis valstybėms Lietuvoje. Todėl aš abejoju šito tyrimo sėkme, nes aš matau, kad šito tyrimo ištakos būtent išeina ne iš nacionalinio valstybės saugumo interesų, o iš asmeninių sąskaitų suvedimo.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, prašau jūsų dėmesio. Balsuojame po svarstymo dėl Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atlikti parlamentinį tyrimą...“ Toliau teksto neskaitau. Balsuojame.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 94, prieš – 1, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

Gerbiami kolegos, pradėdame kitą labai svarbų... Replika po balsavimo. Gal pirma I. Rozova. Ne. Gerai, Z. Jedinskis. Prašau.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Gerbiami kolegos, mes šiandien išgirdome iš pono G. Landsbergio kaltinimus mūsų partijos pirmininkui ir mūsų paskirtiems ministrams dėl nelojalumo valstybei. Aš noriu priminti, kad pirmiausia tie kaltinimai yra visiškai be pagrindo, kad mūsų partija yra viena sąžiningiausių, ji nėra įklimpusi į jokių korupcinius skandalus, ko negaliu pasakyti apie Konservatorių partiją. Vien tik galima priminti apie „MG Baltic“ skandalą. Bet visai neseniai sužinojau vieną šokiruojančią mane būtent naujieną iš žurnalisto A. Ramanausko, kad vienas iš patriotiškiausių partijos pirmininkų pats nėra visai patriotas, kad jo sūnus vengia tarnauti Lietuvos kariuomenėje, važiuoja mokytis į užsienį, turbūt nepasitiki Lietuvos švietimo sistema ir panašiai. Tai ne visai sąžininga ponui G. Landsbergiui mesti tokius kaltinimus be pagrindo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. I. Rozova. Prašom, kolege, replika.

I. ROZOVA (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Šiandien svarstėme dėl nutarimo, ne vieną kartą buvo minėta Tarpparlamentinė stačiatikių asamblėja. Aš šiandien norėčiau informuoti Seimo narius, kad prieš dvi ar tris savaites iš Stačiatikių asamblėjos gavau kvietimą dalyvauti eiliniame posėdyje,

kuris turi vykti Atėnuose spalio mėnesį. Aš dalyvauti atsisakiau, jūs žinote, valdybai prašymo nepateikiau. Bet aš norėčiau atkreipti Seimo narių ir Seimo valdybos dėmesį, atkreipti į štai ką. Pirminsiu, kad Lietuva 1993 metais buvo viena iš šios organizacijos – Tarpparlamentinės stačiatikių asamblėjos steigėjų. Man atrodo, kad šioje situacijoje, kokia šiandien yra, mes turime visi kartu apsispręsti, ar mums tęsti tą bendradarbiavimą, ar jį nutraukti. Manau, kad tai būtų teisingas ir protingas žingsnis iš mūsų pusės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos.

11.16 val.

Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1530(3)VK (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Socialinių įmonių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1530(3). Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkę R. Šalaševičiūtę. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Gerbiami kolegos, 1 straipsnis, naujoji redakcija. Tai ta redakcija, kuri įsigalioja nuo 2020 m. sausio 1 d. Taip pat turėsime ir antrąją redakciją, kuri įsigalios nuo 2020 m. birželio 30 d. 1 straipsnis pirmosios redakcijos. Pasiūlymų nėra. Galima priimti? Priimame.

2, 3, 4, 5, 6 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame.

7 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas pritarė pasiūlymui. Pasiūlymas yra techninio pobūdžio, pas mus pataisyta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 7 straipsnį galime priimti? Priimame.

Dėl 8 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Pasiūlymas taip pat techninio pobūdžio. Pataisyta ir komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Su pasiūlymu 8 straipsnį galime priimti? Priimame.

9, 10 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame.

Dėl 11 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Tai yra taip pat techninio pobūdžio. Komitetas pasiūlymui pritarė ir pataisė.

PIRMININKĖ. Priimame ir pataisome. Ir 11 straipsnį priimame? Priimame bendru sutarimu.

12, 13, 14, 15 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime juos priimti? Priimame.

16 straipsnis. Taip pat Teisės departamento techninis pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip. Komitetas pritarė ir pataisyta.

PIRMININKĖ. Pritarė. Įvertiname, pataisome ir su Teisės departamento pastaba galime priimti? 16 straipsnį priimame.

17 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime priimti.

18, 19, 20, 21, 22 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime juos priimti? Galime.

Dėl 23 straipsnio gautas Seimo narių V. Simuliko ir A. Dumbravos pasiūlymas. Kuris iš kolegų? A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LGF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pasiūlymo esmė yra ta, kad įsidarbinusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo šio įstatymo 4 straipsnio nurodytoms grupėms yra skiriama, mokama visa darbo toje socialinėje įmonėje laikotarpio subsidija. Trumpiau tariant, tų žmonių, kurie iki įstatymo įsigaliojimo įsidarbino socialinėje įmonėje ir dirba joje, kad jų neterminuotas subsidijavimas tęstųsi ir ateityje, kol jie išeis į pensiją, arba vėl kažkas, arba nedirbs toje įmonėje. Aš manau, kad yra teisėtų lūkesčių principų pažeidimas, kad mes jau nuo įstatymo įsigaliojimo į tuos žmones žiūrime atgal, jie atidirbo, bet mes neturėtume žiūrėti atgal, o turėtume eiti į priekį. Tie žmonės, kurie įsidarbino nuo įstatymo įsigaliojimo, tie, vadinasi, bus subsidijuojami tik šešis mėnesius, o iki įstatymo įsigaliojimo, aš manau, tie žmonės, kurie buvo įdarbinti, turėtų būti subsidijuojami neterminuotą laiką. Čia valstybė kartais žaidžia dvigubus žaidimus. Kai jai naudin-

ga, tai ji taip ir elgiasi. Pavyzdžiui, dėl pensijų gražinimo, tai mes, jeigu žmogus mirė, tai išmokame tik kompensacijas pensijų, kurias nusavinome, tik nuo 2014 metų gegužės mėnesio, o tie žmonės, kurie mirė iki 2014 metų gegužės mėnesio, tai yra iki įstatymo įsigaliojimo, – mes tų pensijų jau nekompensuojame. Taigi, aš manau, tai yra nesąžininga ir tai dar kartą įrodo šis įstatymas. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar būtų 29 Seimo nariai, kad galėtume svarstyti? 29. Po to komiteto argumentai. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie mano, kad reikia svarstyti V. Simuliko ir A. Dumbravos pasiūlymą? Toks Statuto reikalavimas. Yra 33. Komiteto argumentai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas pasiūlymui nepritarė. Yra siekiama, kad neįgalieji, turintys lengvą neįgalumo lygį, ar neįgalieji, kuriems nustatytas 45–55 % darbingumo lygis arba nedidelių specialiųjų poreikių lygis, greičiau integruotųsi į atvirą darbo rinką. Ir, jeigu reikėtų, būtų remiamos subsidijomis ne įmonės, o tiesiogiai patys neįgalieji pagal Užimtumo įstatymą. Be to, būtų neįgalųjų sąlygos nelygios – tų, kurie jau dirba, ir tų, kurie nori įsidarbinti. Buvo nepritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Simulikas – už.

V. SIMULIK (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, norėčiau atkreipti dėmesį į tokį paprastą gyvenimišką reiškinį, tai yra invalidumo gavimą. Nė vienam nelinkiu – nei jums, nei jūsų artimiesiems, nei draugams, nei priešams turėti invalidumą. Manau, mes visi norime būti sveiki žmonės, galintys patys sau užsidirbti atlyginimą ir gyventi savarankišką gyvenimą. Invalidumas iš principo yra labai skaudus reiškinys pirmiausia tam žmogui, jo aplinkai. Šiuo atveju mes diferencijuojame žmones su negalia (senąja prasme vadinamoji trečioji kategorija, tas mažasis invalidumas) – jie yra paliekami rinkos dėsniams, kaip išgyventi.

Dar kartą pasakysiu: invalidumas nėra šiaip malonumas, o jeigu būna atvejų, kai nustatoma, kad invalidumas yra duotas neteisėtai, tai tam yra visiškai kitos institucijos ir kiti svertai. Šiuo atveju šnekame apie žmogų, kuris gali būti po insulto, dar po kitų dalykų, pats išgyvenau insultą, ačiū Dievui, viskas gerai. Kai kada smegenys nevysiškai dirba, bet nieko, pajuokausime. Noriu palinkėti visiems nesirgti, neturėti tokių žmonių, kurie turi invalidumą, o tuos, kurie turi invalidumą, tikrai jau gamta nuskriaudė, tad nebeskriausime mes.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Pirmiausia norėčiau pasiūlyti kolegai nevadinti neįgalių žmonių invalidais, nes, man atrodo, mes nuo šito žodžio turėjome būti išsigydę. Labai raginčiau kolegas palaikyti komiteto nuomonę, nes jau dabar, jeigu mes kalbame apie žmones, kurie turi lengvą negalią, jau dabar atviroje rinkoje dirba dešimt kartų daugiau žmonių su lengva negalia negu socialinėse įmonėse. Socialinėms įmonėms lengvą negalią turintys žmonės yra, na, toks labai malonus taikinytis, malonus kąsnelis būtent todėl, kad dotacijos mokėjimas yra neapribotas laiko. Tai jau šiandien dirbantys neįgalieji neturi lygių sąlygų, tiksliau sakant, vienus mes remiame 3 mln. Užimtumo fondo pinigų, kitus (įdarbinančias įmones) mes remiame 30 mln. mokesčių mokėtojų pinigų, turėdami labai ribotą rezultatą – 3 tūkst. žmonių, ten dirbančių. 30 tūkst. žmonių ir dabar dirba atviroje rinkoje. Todėl komiteto argumentai yra visiškai logiški ir tikrai raginčiau palaikyti komitetą, o ne siūlytojų pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl V. Simuliko ir A. Dumbravos pasiūlymo, jam komitetas nepritaria. Ką tik girdėjome argumentus.

Balsavo 87 Seimo nariai: už pasiūlymą – 19, prieš – 21, susilaikė 47. Nepritarta. Taip pat tada nebalsuojame, gerbiamas Algimantai, už antrą pasiūlymą, nes jis yra susijęs.

Visą 23 straipsnį priimti galime? Galime. 24, 25 straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Galime juos priimti? Priimame. 26 straipsnis. Teisės departamento techninis pasiūlymas. Galime tam pritarti? Pritariame. 26 straipsnį galime priimti? Priimame. 27 straipsnis. Taip pat techninio tokio... vietoj žodžio... redakcinio pobūdžio. Teisės departamentas. Galime pritarti? Pritariame. 27 straipsnį galime priimti. 28 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Čia komitetas pritarė ir pateikė 28 straipsnio redakciją. Ačiū. 28 straipsnį galime priimti. 29 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime priimti. Pirmosios redakcijos įstatymo straipsnius priėmėme.

Dabar antroji redakcija, kuri įsigaliojė nuo 2020 m. birželio 30 d. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. 7 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Komitetas pritarė. Taip pat techninio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Techninio pobūdžio ir redakcinio. Pritariame. Ir mes 7 straipsnį priimame. 8 straipsnis. Taip pat komiteto pritarimas Teisės departamento redakcinio pobūdžio pasiūlymui. 8 straipsnį priimame. 9, 10 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Priimame. 11 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė ir paredagavo. Galime tam pritarti? Taip pat pritariame. Visą 11 straipsnį priimame. 12, 13, 14, 15 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame. 16 straipsnis. Redakcinio pobūdžio Teisės departamento pastaba. Pritariame. Ir visą straipsnį galime priimti? Priimame. 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 straipsniai. Pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimame. 25 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas jam pritarė. Pastabų daugiau nėra. 25 straipsnį galime priimti? Priimame. 26 straipsnis. Taip pat Teisės departamento redakcinio pobūdžio pasiūlymas. Pritariame tam. Komitetas pritaria. Priimame minėtą straipsnį. 27 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Analogiškas, kaip svarstant ir pirmąją redakciją. 27 straipsnį galime priimti. Komitetas pasiūlymui pritarė. 28 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Jam komitetas taip pat pritarė. Visą 28 straipsnį galime priimti. Dėkoju. 29 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Ir įgyvendinamieji teisės aktai. 2 straipsnis. Įsigaliojimo ir įgyvendinimo straipsniai. 1 dalis. Seimo nariai J. Džiugelis ir I. Šimonytė. Ingrida Šimonyte, galite? Dėkoju. Tikriausiai 29 yra, taip? Neteikiu balsuoti. Pristatykite.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mudviejų su Justu siūlymas turbūt čia nieko labai nestebina, nors aš pripažįstu, kad kai kurios įstatymo pataisos sprendžia kai kurias problemas, kurios šiuo metu kyla subsidijuojant socialines įmones, ir galbūt šiek tiek suvaldys tą dabar nevaldomą mokesčių mokėtojų lėšų poreikio augimą. Bet vis dėlto kartu sukuria ir tam tikrų papildomų spragų. Vienas dalykas.

Kitas dalykas. Neišsprendžia problemos vis dėlto iš esmės ir neatliepia Neigaliųjų teisių konvencijos nuostatų, kad vis dėlto neįgalieji turėtų būti mūsų visuomenės sudėtinė dalis visur kur, įskaitant ir darbo rinką, ir kad visos įmonės arba visi darbdaviai, norintys samdyti neįgaliuosius, ir viešajame sektoriuje, ir privačiame galėtų siekti tos pačios paramos, o neįgalieji galėtų rinktis, koks darbdavys jiems yra parankiausias. Todėl mes siūlome, kad šitos įstatymo nuostatos vis dėlto būtų riboto galiojimo laike, tai yra galiotų iki 2021 metų birželio pabaigos. Per tą laiką mes galėtume paruošti tinkamas užimtumo rėmimo priemones bendrai atvirai darbo rinkai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto argumentai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Komitetas nepritarė pasiūlymui. Komiteto nuomone, pereinamoju laikotarpiu neįgalių, ypač sunkiausios negalios, darbuotojų ir kitų pažeidžiamų grupių darbuotojų įdarbinimo socialinėse įmonėse rėmimas, kaip viena iš užimtumo rėmimo formų, turėtų išlikti. Tokiai komiteto nuomonei po svarstymo pritarė ir Seimas, ir čia pas mus yra įvardyti tie įstatymų projektai, kuriems buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš pasiūlymą – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, noriu atkreipti dėmesį į kai kuriuos dalykus. Šią konvenciją yra ratifikavusios beveik visos valstybės, bet europinė praktika yra labai skirtinga. Yra įvairiausių formų, kaip ir informavo mūsų ministerija, mes gavome informaciją ir iš mūsų Seimo tyrimų departamento, apibendrintą informaciją, ir mes turime spręsti šitą klausimą realiai, kaip dabar, kokią sistemą turime, o ne galvoti, kad galime staiga idealistiškai kažką pakeisti. Šiuo atveju mes jau turėjome tokią sistemą, kaip dabar siūloma pereiti. Kai kalbame apie korupciją ir kitus dalykus, iš tikrųjų pilna Antikorupcijos komisijos, arba anksčiau buvusios Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos, medžiagos, kad tokia sistema buvo skylėta ir kaip ji buvo sunkiai kontroliuojama, ir daug visokių dalykų. Dėl kitokių dalykų mes kol kas informacijos tikrai neturime, tai čia vienas aspektas.

Kitas dalykas, tokia pataisa, kuri dabar siūloma, iš esmės tai pasakyti visuomenei, kad tos įmonės yra uždaromos. Kaip tos įmonės veiks? O realybė yra tokia, kad tie žmonės su sunkiausia negalia tiesiog niekur negalės būti integruojami, tai yra realybė, o ne koks nors sugalvojimas. Man keista, kaip mes taip atkakliai norime tas įmones sunaikinti, o neieškome kitokių būdų, kaip padidinti subsidijavimą arba naudoti europinius pinigus, arba užimtumo programas dar platesniu

mastu, sprendžiant kitą dalį, kur kalbama apie įdarbinimą trečio neįgalumo lygmens žmonių, kurie gali su pagalba integruotis rinkoje. Šiaip tie žmonės kelias namo į lovą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl I. Šimonytės pasiūlymo. Komitetas nepritarė. Buvo siūlymas įsigaliojimo data – iki 2021 m. birželio 20 d. Dėl vedimo tvarkos po balsavimo A. Dumbravai suteiksime žodį.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 29, prieš – 21, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarė. Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LGF). Gerbiama pirmininke, mes kažkaip ir mūsų pirmininkė, ir aš truputį galbūt nesureagavome, kada mes svarstėme dėl tų finansavimo terminų...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). 23 straipsnis.

A. DUMBRAVA (LGF). ...du pateikimus su V. Simuliku parašėme, bet jie yra skirtingi truputį. Dėl 23 straipsnio 4 dalies. Vienas dėl terminų, o kitas buvo dėl ligos kodų. Aš siūlyčiau, galbūt reiktų...

PIRMININKĖ. Gerai, sugrįšime po šito. Būtinai sugrįšime, kad nebūtų jokių klaidų. Teisės departamento pasiūlymas dėl šito paties, dėl 2 straipsnio. Komitetas suredagavo ir priėmė sprendimą pritarti. Galime pritarti. Antrajam Teisės departamento pasiūlymui taip pat komitetas pritarė ir trečiajam Teisės departamento pasiūlymui taip pat komitetas pritarė.

Dabar kolega A. Dumbrava atkreipė dėmesį, kad mes... Aš jūsų klausiau, ar jie susiję, bet neišgirdau atsakymo, matyt, suprasdama, kad susiję. Tai yra pirmoji redakcija. Gerbiami kolegos, jeigu galite, atsiverskite, 25 puslapis, pirmoji redakcija, tai būtų 23 straipsnis, taip?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip.

PIRMININKĖ. Taip. Buvo A. Dumbravos ir V. Simuliko pasiūlymas, dėl kurio mes balsavome, ir komitetas nepritarė tam, ir mes nepritarėme, buvo antrasis pasiūlymas. Aš klausiau, ar jie susiję, ir supratau, kad susiję. Tai prašome, A. Dumbrava. Pasitaisykite, kol laikas.

A. DUMBRAVA (LGF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aišku, svarbiausia yra galbūt procedūros, kad po to nebūtų kokių nors priekaištų vieni kitiems. Tikrai čia yra truputį kitas dalykas ir kitas mūsų siūlymas dėl ligos kodų žmonių, priklausančių, tarkim, trečiai grupei, jiems būtų neterminuota parama. Mes nuo komiteto aną kartą teikėme dėl tos paramos tiems žmonėms, kurie turi proto ir psichikos negalią. Mūsų su V. Simuliku siūlymas, kad prie šitos žmonių grupės būtų įrašyti ir žmonės, kurie turi regos negalią, kurie priklauso šitai neįgalumo grupei. Toks būtų mūsų siūlymas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kaip ir sutarėme, 29 dėl visų pasiūlymų yra. Neprašau balsuoti. Komiteto argumentai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas nepritarė. Visų pirma, turintiems regos negalią pirmos ir antros grupės ir taip neterminuotai numatyta galimybė dirbti socialinėse įmonėse. Kitas dalykas, iš tikrųjų kaip ir dėl prieš tai buvusio A. Dumbravos ir V. Simuliko pasiūlymo tas pats argumentas, kad jie gali būti remiami (trečios grupės) iš Užimtumo fondo. Iš tikrųjų jie turėtų eiti dirbti po šešių mėnesių į atvirą darbo rinką.

Dar vienas dalykas. Aišku, mes ne medikai komitete, tačiau tas kodas, kuris nurodytas, tai yra sveikatos sutrikimai, kurie paprasčiausiai yra gydomi ir išgydomi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. V. Simulikas – už pasiūlymą.

V. SIMULIK (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Aš norėčiau atkreipti kolegų dėmesį, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje yra 11 žmonių, turinčių trečią neįgalumo pažymą. Taip, galbūt galima išgydyti. Yra daromos operacijos ir daug kitų dalykų daroma. Aš norėčiau, kad kolegos atkreiptų dėmesį į tuos negatyvius reiškinius, kai buvo išaiškinta, kad buvo meluojama dėl neįgalumo, susijusio su regėjimu. Tai šiuo atveju. O tais atvejais, kai neišgydoma, bet turima negalia, ar vis dėlto nereiktų. Tai 11 žmonių. Gal dar kas nors, neduok Dieve, patirs šitą negalią. Kolegos, pagalvokite apie tai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, jeigu reiktų suskaičiuoti, kiek žmonių su akiniais Seime, – mes visi turime tam tikrą regėjimo negalią. Aš manau, matykime problemą šiek tiek plačiau. Mes kalbame apie bendrinius dalykus. Ir jeigu tai yra sveikatos sutrikimas,

regėjimo sutrikimas... Pavyzdžiui, aš turiu sutrikimą, aš jau negaliu skaityti kompiuteryje ir knygos be akinių. Tai aš turiu sutrikimą ar ne? Bet galiu dirbti. Aš manau, daugelis čia dirba su akiniais. Tai...

PIRMININKĖ. Atsiprašome, išsijungė netyčia.

A. SYSAS (LSDPF). Teisingai pasakė komiteto pirmininkė: tikrai mes ne medikai ir neturėtume nustatyti įstatymuose ligų kodų. Juo labiau kad tai ne liga, o sveikatos sutrikimas ir jį galima gydyti. Tai nedarykime skylių įstatymuose, kad nepasikartotų atvejų, kai žmonės mato, bet sugriba įrodyti, kad esą pirmos ar antros grupės invalidai. Šiuo atveju balsavau ir komitete prieš šitą siūlymą, ir dabar siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū. Argumentai, motyvai – viskas išsakyta. Balsuojame dėl kolegės A. Dumbravos pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 26, prieš – 12, susilaikė 56. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar 23 straipsnį, kaip ir buvome sutarę, galime visą priimti. Jis iš esmės nesikeičia, nes jį mes tokį jau ir priėmėme.

Dėl viso įstatymo projekto. Gerbiami kolegos, aš atkreipiu jūsų dėmesį, kad 11 val. 40 min. turėtų būti ministro V. Šapokos atsakymai į klausimus, bet ministro nėra, todėl toliau tęsime šio įstatymo priėmimą. Matyt, spėsime po to. Yra ministras. Gerbiami kolegos, noriu tada su jumis pasitarti. Ministrui nustatytas laikas atsakyti į Seimo narių klausimus, po to prasideda Vyriausybės valanda. Gal galime sutarti, kad baigiame šį įstatymo projektą, tada suteikiame galimybę ministrui atsakyti į klausimus, o Vyriausybės valandos darome tik Vyriausybės pusvalandį ir klausia opozicija. (*Balsai salėje*) Galime sutarti? Gerbiami kolegos, prašome balsuoti. Kas pritaria tokiam pasiūlymui, kad šiandien darytume Vyriausybės tik pusvalandį, klausia opozicija, o tada laiku mes suspėjame ir ministro atsakymus, ir kartu šio įstatymo... Balsuojame už tai, kad darytume Vyriausybės tik pusvalandį.

Balsavo 93 Seimo nariai: 69 Seimo nariai balsuodami už sutinka, kad būtų Vyriausybės tik pusvalandis, klausia opozicija, prieš – 12, susilaiko 12. Dėkoju.

Dabar pabaikime šį įstatymą. Motyvai už – R. J. Dagys. O po to ministro atsakymai.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, vis dėlto pabaigėme tokį gana ilgai svarstomą klausimą. Turbūt visos pusės, dalyvavusios šiame projekte, nėra galutinai patenkintos vienu ar kitu sprendimu, bet vis dėlto surastas kompromisinis kelias, kuriame mes turėjome surasti tokią pusiausvyrą tarp dviejų interesų grupių. Viena grupė labai atstovavo, kad viską turėtume spręsti per atvirą rinką, ją idealizuodami, nežinodami, kaip ją būtų galima kontroliuoti, ir visiškai ignoruodami tam tikrą praktiką, kuri buvo kadaise labai smarkiai paplitusi Lietuvoje, ir ne viena komisija yra konstatavusi, ir specialiosios tarnybos, kokia ji buvo ydinga. Žinoma, atsirado ir prekybos tinklai, ir visa kita. Tą mes turėjome ir praktiškai toks pasiūlymas dabar labai panašus buvo atėjęs. Suprantama, kad čia yra stiprioji šito siūlymo pusė, kad jeigu būtų idealios mūsų socialinės įmonės, pavyzdžiui, mūsų įmonės į tą rinką galbūt... galima būtų integruoti daugiau žmonių. Kitas dalykas yra kita pusė, tai socialinės įmonės, kur visiems aišku, kas yra su jomis bendravęs, kad faktiškai jokių šansų integruotis kitaip neturi. Tai yra seniai veikiančios įmonės su savo bendruomenėmis, socialiniais partneriais ir pagrindinis dalykas visų šių problemų – ne šiaip juos integruoti, bet kad tie žmonės nepapultų ant patalo, tiesiog nepapultų į rūpybos sistemą. Tai yra žmogiškumo faktorius, ir jis labai svarbus. O Europos Sąjungos įmonių erdvėje yra įvairiausių modelių ir kiekviena kaip subsidiari valstybė, šitas klausimas yra valstybės kompetencija, ieško geriausio būdo, kaip spręsti realias problemas nepamirštant žmogiškumo. Aš už.

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas. G. Skaistė – motyvai prieš.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Na, įstatymas sistemą daro šiek tiek teisingesnę, tačiau tikrai iki tobulumo dar labai toli. Jeigu kalbame apie naujas sistemos ypatybes, turbūt galima išskirti du aspektus, tai yra pačios sistemos skaidrumą ir efektyvumą. Jeigu kalbame apie skaidrumą, tai išties buvo pateikta Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvada, kurioje buvo pateiktos septynios rekomendacijos, septynios pastabos, kaip būtų galima patobulinti įstatymą, kad jis taptų skaidresnis ir aiškesnis, tačiau nė į vieną iš tų pastabų nebuvo atsižvelgta. Todėl, STT nuomone, valstybės pagalbos modelis net ir po šio įstatymo priėmimo išliks labiau orientuotas į pagalbą

įmonėms, o ne į tikslinėms grupėms priklausančius asmenis. Tokia pagalba iš tiesų mažina tik darbo užmokesčio sąnaudas, tačiau mažai koreliuoja su tikrosiomis sąnaudomis, tai yra su darbo vietos pritaikymu konkrečiam neįgaliam žmogui. Kalbant apie sistemos efektyvumą, tai išties dabartinėje darbo rinkoje yra 159 tūkst. darbingo amžiaus neįgaliųjų, iš kurių socialinėse įmonėse dirba vos 4 %. Atviroje darbo rinkoje dirba 26 %, likę 70 % neįgaliųjų niekur nedirba. O mūsų skiriama parama, tai yra 30 mln., skiriama būtent tiems 4 %, o likusiems 96 % tenka 3 mln. iš Užimtumo fondo. Mano nuomone, tokia sistema neatitinka Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos 27 straipsnio, kuriame kalbama apie tai, kad neįgalieji turi teisę užsidirbti atviroje rinkoje, tinkamoje visiems, tačiau pritaikytoje neįgaliesiems asmenims. Šiuo metu mes šimtą kartų labiau remiame segreguotą darbo rinką, o ne atvirą tiems neįgaliesiems žmonėms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Sysas – motyvai už.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, šitas įstatymas jau turėjo būti anksčiau priimtas. Labai gaila, kad dvejus metus jis dūlėjo stalčiuose ir vis buvo ginčijamasi. Norėčiau priminti būtent tikslą Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo, tai yra kad tikrai mes užtikrintume žmonių su didele negalia galimybę integruotis į darbo rinką. Antra, kad sumažintume išlaidas, kurios kaip sniego kamuolys auga dėl to, kad darbo rinkoje žmonės, turintys mažesnę negalią, dominavo visose socialinėse įmonėse. Mes, priimdami šitą įstatymą, sprendžiame būtent tuos klausimus. Tikrai, kai mes kalbame apie 36 mln., tai reikia pasakyti, kad tai dabartinio įstatymo kaina. Priėmus naują įstatymą, tikrai 36 mln. nereikės. Aš pasisakau už laipsnišką integravimą ir mažesnę, ir didesnę darbingumo lygį praradusius žmones į darbo rinką, o ne siūlymą kokią nors dieną ir kokiais nors metais absoliučiai likviduoti tokias įstaigas.

Taip pat noriu priminti, dėl ko buvo didžiausi ginčai, tai yra kad tie skirti mokesčių mokėtojų pinigai daugiausia nueidavo į pelną ir juos pasisavindavo vienas ar kitas tų įmonių vadovas. Šiandien šitame įstatyme mes priimsime, kad visas pelnas, didžioji dalis – 75 % būtų panaudota neįgaliųjų integravimui, darbo vietų pritaikymui. Aišku, Seimas čia neturėtų stovėti nuošaly. Turėtų vykdyti parlamentinę kontrolę, kad nebūtų kaip su kitais įstatymais, pavyzdžiui, Socialinės paramos, kai socialinės paramos lėšos nueidavo trinkelėms ar dar kitiems dalykams. Lygiai taip pat žiūrėkime, kontroliuokime. Matysime, kaip keičiasi rinką, ir tada galėsime priimti ir kitus sprendimus. Aš už.

PIRMININKĖ. V. Bakas. Prašom. Motyvai prieš.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, štai šiandien irgi Seimo posėdžių salėje yra žmonių su negalia bendruomenės atstovų. Noriu atkreipti dėmesį į keletą dalykų. Šis įstatymas, žmonių su negalia bendruomenės nuomone, prieštarauja žmonių su negalia interesams. Šis įstatymas, žmonių su negalia bendruomenės nuomone, pažeidžia jų teises ir stumia juos į vergovę, diskriminuoja. Kolegos, Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, šis įstatymas sukuria korupcijos riziką ir į tą nuomonę nebuvo atsižvelgta.

Dar viena aplinkybė. Šis įstatymas neatitinka Jungtinių Tautų Organizacijos Neįgaliųjų teisių komiteto rekomendacijų Lietuvai dėl konvencijos įgyvendinimo. Prašom man pasakyti, įstatymo rengėjai, jeigu šiame projekte išdėstytoms idėjoms nepritaria neįgaliųjų bendruomenė, STT, Jungtinių Tautų Organizacija, tai, po velnių, kieno idėjoms čia yra atstovaujama?

Gerbiami kolegos, pažiūrėkime, kas po 30 metų įvyko su neįgaliųjų vadinamąja integracija. Lietuvoje neįgaliųjų skurdas yra vienas didžiausių Europos Sąjungoje. Jame gyvena 4 iš 10 neįgaliųjų. Kasmet nepaisant vis didėjančių milijoninių valstybės subsidijų maždaug 30 mln., šis skaičius smarkiai... ta prasme mažėja kuriamų darbo vietų. Tų darbo vietų, kurios sukuriamos už šitas valstybės dotacijas, vidutinis apmokėjimas nesiekia 500 eurų. Iš tikrųjų analizė rodo, kad iš dotacijų laimi siauros grupės – socialinių įmonių savininkai, bet ne neįgalieji. Daugelyje Europos valstybių veikia sistema, kuri padeda neįgaliesiems įsidarbinti. Teikiamos paslaugos, pritaikomos darbo vietos. Kolegos, aš tik noriu pasakyti, kad jeigu mes norime, kad ir toliau tęstųsi neįgaliųjų skurdinimas ir jie būtų stumiami į paraštes, tai mes dabar balsuojame už šį įstatymą, jeigu ne – tada turime priversti Vyriausybę ir valdančiąją daugumą...

PIRMININKĖ. Gerbiamasis Vytautai, laikas, laikas!

V. BAKAS (MSNG). ...imtis sprendimų, kurie padėtų neįgaliesiems gauti orų darbo užmokesčių. Ačiū.

PIRMININKĖ. R. Šalaševičiūtė – motyvai už.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Žinote, dabar paklausiau V. Bako ir labai nustebau. Atrodo, kad V. Bakas pas mus geriausiai žino neįgaliųjų situaciją, labai išstudijavęs yra visą šį įstatymų projektų paketą. Noriu pasakyti, kad ne taip yra, kaip kalba kai kurie Seimo nariai ir viešojo erdvėje, ir čia, netgi dabar salėje mus mėgindami įtikinti, kad nereikia pritarti įstatymo projektui.

Iš tikrųjų įstatymo projektas negulėjo stalčiuje, mes dirbome prie jo dvejus metus ir puikiai matėme, kas vyksta tarp grupės neįgaliųjų, tarp socialinių įmonių ir socialinių įmonių neįgaliųjų, supriešinti patys neįgalieji buvo ne dėl projekto – turbūt dėl mūsų kai kurių neteisingo elgesio, neteisingo traktavimo. Šis projektas išsprendžia dėl pirmos, antros grupės, jų darbdaviai, verslas, nelabai nori priimti į darbo rinką, nors reikia pažymėti, kad trečios ir antros grupės dirba dešimt kartų daugiau žmonių atviroje darbo rinkoje negu kad socialinėse įmonėse.

Bet mes tikrai norime pereiti palaipsniui ir, dar niekas nekalbėjo, aš noriu priminti, gerbiami kolegos, jūs pritarėte Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo projektui, kur numatoma, kad visi neįgalieji bus remiami per NPD, tai yra bus didesni atlyginimai ir susidarys konkurencija pasirinkti darbuotojui pačiam, ar jis turi dirbti socialinėje įmonėje, ar atviroje darbo rinkoje. Tai yra tas kelias, kuriuo, mes manome, turime eiti, todėl prašau...

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamoji pirmininke.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). ...pritarti projektui, ir įgyvendinimas parodys, kad mes iš tikrųjų teisūs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Prieš tai kalbėjęs vienas kolega sakė, kad nereikia niekada norėti idealistiškai, o aš vis dėlto drįsčiau norėti idealistiškai. Kažkada kažkas supainiojo socialines įmones su socialiniu verslu, ir taip atsirado toks pusiau socialinio verslo, pusiau elementaraus verslo darinys, vadinamas socialinėmis įmonėmis, kur tas žodis „socialinis“ mus labai dažnai klaidina, ir užaugino eglutę kambaryje, kuri augo, augo, kol praaugo lubas, sienas, langus ir padėjo griauti pačią patalpą.

Keletas skaičių. Dirbančių neįgaliųjų skaičių jau pasakė Gintarė, dirba maždaug trečdalis. Ar galėtų dirbti daugiau? Turbūt galėtų ir turbūt būtų gerai, kad dirbtų daugiau, nes kai žiūrime į neįgaliųjų, kaip socialinės grupės, skurdo rodiklius, mes matome, kad jie dvigubai didesni nei santykinis bendras visuomenės skurdas, tačiau jiems paremti mes neturime pinigų. Ką tik pono T. Tomilino užregistruotas pataisas dėl Užimtumo įstatymo komitetas atmetė būtent dėl to, kad nėra 17 mln. kažkokiai priemonei visiškai įgyvendinti, bet juk mes 90 % paramos lėšų išleidžiame dešimčiai procentų dirbančių neįgaliųjų, dirbančių socialinėse įmonėse, kur didžiąją dalį sudaro dirbantys lengvą negalią turintys žmonės. Taip, šitas įstatymas apkarpys eglutę, bet praeis kiek laiko ir ji vėl pradės nevaldomai augti, aš tai jums galiu pažadėti. Taip jau buvo, taip bus ir kitą kartą.

Kontrolės klausimai taip pat lieka aktualūs. Vienas kolega sakė: nežinia, kas sukontroliuotų neįgaliuosius atviroje darbo rinkoje. Nežinia, kas kontroliuos pelno panaudojimą neįgaliųjų reikalams, nežinia, kas kontroliuos užimtumo planų vykdymą, nes jau dabar įstatyme yra labai daug teisingų frazių apie tai, kam turėtų veikti socialinės įmonės. Deja, jos labai dažnai veikia visai kitais tikslais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. T. Tomilinas – motyvai už.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, visi argumentai išsakyti iš esmės, nenoriu kartoti. Galbūt aš pakalbėsiu apie procesą, kaip mes šį sprendimą šiandien priimame. Mano galva, teisinga būtų padėkoti ir I. Šimonytei, ir konservatoriams, taip pat ir J. Džiugeliui, visų pirma, poniai A. Maldeikienei už tai, kad iškėlė tą temą tikrai aukščiau, negu ji buvo iškelta prieš tai. Tikrai ministerija prisijungė aktyviai, *proaktyviai* prie problemos sprendimo, ieškojo variantų, buvo registruojami įvairūs projektai, aš taip pat aktyviai dalyvavau tuos projektus pateikiant. Vėliau mes pamatėme, kad nei jūsų frakcijose, sakykim, opozicijos frakcijose, nei mūsų frakcijoje nėra tos kritinės masės, kad priimtume tuos idealistiškiausius sprendimus. Buvo ieškoma kompromisų, o

tai Seime daroma nuolatos. Aš džiaugiuosi, kad dalyvavo ir mūsų frakcijos vadovybė. Tikrai visi galvojome apie tai, ir Seimo vadovybė galvojo, kad kuri bebūtų forma, visų pirma tai liečia žmones ir jie turi tam tikrų lūkesčių. Aš tikrai manau, kad mes neuždarome Socialinių įmonių įstatymo temos, ir gerbiamos G. Skaistės pasiūlymai buvo racionalūs, bet tikrai tam, kad mes galėtume bent šią reformą pajudinti, mes negalėjome toliau užstrigti diskutuodami. Niekas nesibaigė, tobulinti įstatymą būtina. Bet šiandien kompromisas atrodo neblogas. Jis nepatinka nei socialinėms įmonėms, nei neįgaliųjų organizacijoms. Ir tai duoda tokią nuojautą, kad vis dėlto ledai pajudėjo, mes taupysime pinigus, mes turėsime lengvatų visai atvirai darbo rinkai ir toliau sėkmingai, gerbdami procesą, galėsime reformuoti sistemą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinė kalba M. Navickienė. Motyvai prieš.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Man atrodo, čia dažnai girdimas pasakymas, kad rastas kompromisas, kuo toliau, tuo liūdniau atrodo. Visada noras nedaryti nieko ir pavadinti tai kompromisu užmaskuoja tai, kad neatsirado jokios politinės valios per tuos dvejus metus priimti žingsnius, kurie buvo taip reikalingi visai neįgaliųjų bendruomenei. Mes nepajudėjome iš mirties taško. Tas susipriešinimas, apie kurį kalbėjo gerbiama Rimantė, buvo pasekmė to, kad nebuvo politinės valios išspręsti klausimą iš esmės, pasakant, kad mūsų prioritetas yra atvira darbo rinka ir subsidijavimas kiekvieno dirbti galinčio neįgaliaus žmogaus parama, kuri sektų paskui jo individualius poreikius. Memorandumas, kuriuo vykdomoji valdžia buvo pasišovusi spręsti šitą problemą ir sukurti visą motyvavimo priemonių paketą dirbti neįgaliesiems atviroje darbo rinkoje, net neįgavo jokio kūno. Kur tie pažadai dabar? Kalba jaunas mano kolega T. Tomilinas, kurio šiaip ir buvo pasiūlymas toks pats, ką dabar siūlė I. Šimonytė ir J. Džiugelis. Komitete jis vakar sakė, kad jo pozicija pasikeitė proceso metu ir vardan proceso. Bet tas procesas nieko neišsprendė, nenulėmė jokios geresnės galimybės didesniai skaičiai neįgaliųjų integruotis į atvirą darbo rinką. Žinome, kad Lietuvos rinkoje iš viso dirba apie 47 tūkst. žmonių su negalia, tačiau didžiausia valstybės parama, apie 30 mln. eurų, pasiekia socialines įmones, kuriose dirba vos 14,5 %, arba 6,8 tūkst. neįgaliųjų. Ir tie skaičiai yra labai nedideli. Mes turėtume būti už integraciją, bet vis dar einame segregavimo keliu. Būtina keisti visą sistemą iš esmės, o ne likti tokioje situacijoje, kokioje esame šiandien. Į STT siūlymus nebuvo atsižvelgta balsavimo metu. Šiandien, gerbiama Rimantė, man atrodo, kad balsavimas neparodys...

PIRMININKĖ. Dėkoju, bet jau laikas.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). ...kas teisus. Tik vienas sakinyš. Šiandien balsavimas neparodys to, kas teisus, parodys tik tai, kieno yra dauguma. Taip, deja, eilinį kartą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kolegos, balsuojame dėl Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių: už – 65, prieš – 6, susilaikė 29. Įstatymas (projektas Nr. XIII-1530) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, lydimuosius įstatymų projektus svarstysime vakariniame posėdyje. Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininkas V. Pranckietis. Gal galime atsisakyti replikų?

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). V. Bukauskas – replika po balsavimo.

V. BUKAUSKAS (MSNG). Mano balsas – už.

PIRMININKAS. V. Bukausko balsas už. Daugiau replikuojančių nematau. Ačiū.

12.00 val.

Finansų ministro Viliaus Šapokos atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 str.)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-5 klausimas – finansų ministro V. Šapokos atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus pagal Seimo statuto 208 straipsnį. Kviečiu ministrą V. Šapoką ir yra skiriama 20 minučių.

V. ŠAPOKA. Laba diena, gerbiami kolegos. Esu gavęs grupės Seimo narių klausimus raštu, dešimt klausimų. Turime 20 minučių, turiu dešimt klausimų ir 20 minučių, tai stengsiuosi kuo greičiau. Kadangi dėl kiekvieno klausimo galima diskutuoti ir po valandą, bet manau, kad atsakysiu trumpai, o jeigu kils papildomų klausimų, tai tikrai rasime formatą, kur bus galima išdiskutuoti.

Taigi pirmas klausimas. Kuo valstybės ir savivaldybių biudžeto projektas, pateiktas Europos Komisijai, skirsis nuo pateikiamo Seime spalio mėnesį ir kokie lūkesčiai nebus įgyvendinami?

Čia reikėtų patikslinti – Europos Komisijai joks projektas nėra pateiktas, projektas dar nėra baigtas ruošti. Matyt, čia buvo supainioti truputį mėnesiai, nes pagal mūsų nacionalinius įstatymus Vyriausybė Seimui turi pateikti įstatymo projektą iki spalio vidurio. Pagal euro zonos šalims taikomą reglamentą, kaip ir kasmet, mes iki spalio 15 dienos turime pateikti tiek Europos Komisijai, tiek euro grupei tą projektą. Europos Komisija vertins atitiktį fiskalinei drausmei, taisyklėms, pateiks savo išvadą iki lapkričio 30 dienos įprastai, gali pateikti, žinoma, ir anksčiau, kad Seimas turėtų laiko įvertinti Europos Komisijos nuomonę ir prireikus daryti tam tikras korekcijas. Turbūt toks pagrindinis būtų paaiškinimas. Įprastai Lietuvoje praktika yra ta, kad tiek Seimui, tiek Europos Komisijai yra pateikiamas tas pats projektas.

Antras klausimas. Kodėl Vyriausybė neplatina reikšmingo obligacijų kiekio, kai faktiškai obligacijų palūkanos yra neigiamos, o yra didelė paklausa?

Finansų ministerija valstybės vardu skolinasi tik tiek, kokie limitai yra nustatyti įstatyme. Pirma, mes laikomės to limito. Kalbant skaičiais, tai šiemet tarptautinėje rinkoje išleidome tikrai dideles obligacijų emisijas, tai 10-ties metų trukmės – 650 mln., 30-ties metų – 850 mln. eurų obligacijų emisijas, tikrai labai palankiomis sąlygomis ir vidaus rinkoje taip pat beveik milijardą. Šitos lėšos, skirtos esamai skolai refinansuoti žymiai palankesnėmis sąlygomis. Pateiksiu vieną pavyzdį. 2020 metais išpirksime beveik 2 mlrd. emisiją, kuri buvo išleista prieš dešimtmetį. Jos palūkanos siekė 7,625. Vien šitos emisijos refinansavimas leis sutaupyti beveik 80 mln. eurų per metus. Taip pat vyksta intensyvios derybos su kitais kreditoriais. Tai irgi pavyzdys dėl beveik 700 mln. paskolos palūkanų: su Europos investicijų banku persiderėjome dėl kur kas palankesnių sąlygų, atitinkančių dabartinės rinkos sąlygas, – tai dar 10 mln. eurų papildomas sutaupymas.

Kalbant, kas turbūt ir tarp eilučių buvo, kodėl, kol geros sąlygos, nepasiskolinti gerokai daugiau. Mano nuomonė yra labai paprasta. Mes tikrai gerai tvarkomės formuodami rezervus, o skolas net ir mažomis palūkanomis vis tiek reikės grąžinti. O kadangi mes padidintume skolą, mes prisiimame ir refinansavimo riziką, nes tokios sąlygos, kokios yra šiuo metu ir kokia yra palūkanų norma, amžinai nesitęs, nes jeigu po kelerių metų palūkanos išaugs, tai mes refinansuojame jau kur kas didesnėmis palūkanomis.

Trečias klausimas. Finansų ir ekonomikos politikoje vyrauja taupymo priemonės, nors kitos Europos Sąjungos šalys, ypač Pietų Europos, didina investavimą kaip būdą išvengti ar sumažinti rinkų nepastovumą. Kodėl, kai yra pigu, yra mažai skolinamasi, o kai bus brangu, bus mažiau išleidžiama?

Bendra Europos Komisijos rekomendacija – išlaikyti neutralią fiskalinę politiką. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad ekonomika nebūtų išskirtinai skatinama ar slopinama. Atsižvelgiant į tai, papildomas pinigų įliejimas šiuo metu į Lietuvos ekonomiką galėtų ją taip pat ir perkaitinti. Mano nuomone, turime laikytis Europos Komisijos rekomendacijos ir naudoti sukauptus rezervus jau tik ekonomikos nuosmukio atveju. Tai tikrai padėtų išvengti neigiamos praeities krizės patirties. Kai ekonomika yra šilimo fazės, mes ciklines pajamas turime dėti į rezervus. Tai ir darome, kaip ir rekomenduoja Europos Komisija. Šiuo atveju, jau kalbant pavyzdžiais, manau, Pietų šalių ekonominė elgsena kažin ar yra tvari ir kažin ar pats geriausias pavyzdys. Iš istorijos mes matome, kas buvo Graikijoje.

Ketvirtas klausimas. Kodėl Finansų ministerija vis žada ir kalba, kad sukurs naujus finansinius instrumentus, kurie leis kofinansuoti žmonių indėlius ir viešus išteklius investicijoms, bet pasiūlymų nėra?

Informacija nėra tiksli. Finansų ministerija nuolat kuria naujus finansinius instrumentus, ir ne tik šioje kadencijoje, bet ir ankstesnėje. Pastaraisiais metais Europos Sąjungos mastu Lietuva

yra išskiriama kaip vienas iš geriausių pavyzdžių, kaip sutelkti ES investicijas, valstybės lėšas ir privačias lėšas.

Tiesiog keli skaičiai. Per finansines priemones investuota 2 mlrd. Europos Sąjungos ir valstybės lėšų. Kitaip tariant, jos yra grįžtančios ir vėl investuojamos. Ir kartu papildomai pritraukta daugiau nei 2,5 mlrd. privačių investicijų. Sritis irgi turbūt gerai žinomos. Tai smulkusis ir vidutinis verslas, energetikos efektyvumas, daugiabučių modernizavimas, inovacijų skatinimas ir kita. Tą procesą tęsime ir toliau.

Jei kalbėtume apie mažmenines finansines priemones, kurios būtų skirtos plačiajai visuomenei, tokių instrumentų yra natūraliai mažiau dėl to, kad tokia rizika, kurią žmonės prisiimtų... Ją tipiškai prisiima instituciniai investuotojai, kurie geba tą riziką įvertinti. Dabartinis trūkumas finansavimo yra sparčiai augančioms įmonėms, smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms. Turbūt mums būtų neatsakinga skatinti gyventojus prisiimti kuo daugiau rizikos, ypač turint omeny, kad pajamų lygis Lietuvoje dar nėra aukštas. Šiuo atveju, manau, kiekvienas gyventojas pagal savo individualią situaciją ir patiriamas finansų profesionalų pasirenka investicijų portfelį.

Penktas. Kokia yra Finansų ministerijos pozicija dėl Lietuvos banko laisvo pelno likučio pervedimo į valstybės biudžetą (praeitais metais pervedė 11 mln. eurų pelno likučio, kai komerciniai bankai gavo 440 mln. eurų pelno)?

Na, truputį tai yra lyginimas kriaušių su obuoliais. Dar patikslinsiu skaičius. Praėjusių metų komercinių bankų bendras pelnas buvo ne 440, o beveik 358. Lietuvos banko pelnas skirstomas įstatymo nustatyta tvarka, turi formuoti ir atsargos kapitalą, kitus kapitalus, ir pelno likutis pagal Lietuvos banko įstatymą negali viršyti 70 % paskutinių trejų metų vidurkio.

Taigi, atkreipiu dėmesį, kad visas Lietuvos banko pelnas praėjusiais metais siekė 33,6 mln. Kadangi komercinių bankų pelnas didžiąja dalimi priklauso nuo kreditavimo, kurio iš esmės Lietuvos bankas nevykdo, Lietuvos banko veikla smarkiai skiriasi nuo komercinių bankų. Patį pelną Lietuvos banke generuoja investavimas į saugesnius aktyvus.

Taigi, vertinant paties Lietuvos banko investicijas, manau, tinkamas būdas būtų ir rekomenduočiau, vykdant parlamentinę kontrolę, įvertinti pasirinktą strategiją, palyginti ją su kitomis euro zonos centrinių bankų strategijomis, o vertinant jau trumpalaikius rezultatus, juos lyginti su tą strategiją atspindinčiu lyginamuoju indeksu.

Mano žiniomis, tas klausimas yra kilęs jau ir anksčiau, ir Biudžeto ir finansų komitetas derinasi dėl datos, kai tas klausimas bus išsamiai ir detalai aptartas. Tikrai kviečiu dalyvauti šitoje diskusijoje, kur Lietuvos bankas, manau, pateiks paaiškinimus ir visą reikiamą informaciją.

Šeštas. Kokią įtaką kitų metų biudžetui, darbo užmokesčio ir darbo našumo augimui turės šiais metais pradedama nauja kiekybinio skatinimo programa, labiau primenanti pinigų barstymą iš malūnsparnio? Kiek pinigų gali būti išbarstyta Lietuvoje?

Klausimas tikrai aktualus. Toje zonoje, kurioje šiuo metu esame pinigų politikos srityje... Jinau yra nauja. Mes jau joje esame kurį laiką. Na, paskutinis sprendimas ganėtinai ekstremalus, bet, žinoma, pinigų politika turi savo ribas ir jinau nėra vienintelė politika. Kadangi Europos Centrinio Banko vykdoma pinigų politika taikoma bendrai euro zonai, bet neatsižvelgiama į individualius šalių skirtumus, dėl to Lietuvos bankas turi makroprudencinės priežiūros standartą, kad skirtinguose aktyvuose nesusiformuotų burbulų. Lietuvos bankas ta teise naudojasi, ir gana intensyviai, į tai atkreipia dėmesį ir Tarptautinis valiutos fondas.

Taip pat, turint omenyje, kad dabartinė pinigų politika Europos Centrinio Banko turi ypač skatinantį poveikį, o atsižvelgiant, kad Lietuvoje ekonomika vis dar yra šilimo stadijoje, turime koreguoti fiskalinę politiką ir, žinoma, visas ciklines pajamas dėti į rezervus. Tik tokiu atveju šitų politikų *miksas* gali užtikrinti tvarų augimą. Žinoma, kad pati Europos Centrinio Banko pinigų politika turi įtakos kreditavimo kainai. Žinome, kad jinau mažesnė tiek verslui, tiek gyventojams, tiek Vyriausybei, bet jeigu tiesiog be jokių stabdžių leistume, kad ta Europos Centrinio Banko pinigų politika visa apimtimi pasiektų mūsų ūkį, tikrai perkaitintų, todėl, kaip sakiau, su makroprudencinės politikos priemonėmis ir fiskalinės politikos priemonėmis mes užtikriname šalies finansų stabilumą.

Septintas klausimas. Kaip pavyksta suvaldyti daugumos asignavimų valdytojų nesibaigiantį norą gauti vis daugiau ir daugiau asignavimų? Kokios dar priemonės yra naudojamos, be finansų ministro garsaus „ne“, kad šiuos prašymus paverstumėte ataskaitomis apie skaidrų ir efektyvų praėjusių metų lėšų panaudojimą?

Taip, nieko naujo, mes kas metus turime pageidavimų, gerokai viršijančių mūsų mokesčių mokėtojų, apskritai šalies galimybes. Yra keletas filtrų, kaip yra sudėliojama tam, kad išeitų tikrai subalansuotas ir poreikius su galimybėmis atitinkantis biudžetas, tai visų pirma ir fiskalinės drausmės taisyklės, ir lėšos yra skiriamos prioriteto tvarka. Aišku, pirmiausia numatomos lėšos jau priimtų teisės aktų įsipareigojimams vykdyti. Bendros Finansų ministerijos ir visų ministrų, ir premjero biudžeto derybos, kur yra daromos išlaidų peržiūros, išdėliojami prioritetai, jų atitikimas struktūrinėms reformoms, atitikimas Vyriausybės programai. Visa tai yra vykdoma. Priminiau ir kviesiu visus palaikyti naują įstatymo projektą, kuris jau bus svarstomas Seime, tai Strateginio valdymo įstatymo projektas, kuris sujungs tiek visus finansinius išteklius, tiek nacionalinę regioninę lygmenį, bendro planavimo lygmenį, kuris sumažins aibę neveikiančių strategijų ir bus išgryninti tiek tikslai, tiek atsiskaitymas už juos. Manau, tai tikrai bus lūžis, kalbant apie atskaitomybę visuomenėje ir keliamų tikslų aiškumą tam, kad tuo pereinamuoju laikotarpiu būtų didesnis aiškumas. Nuo praėjusių metų pradėjome diegti formatą vadinamąjį biudžetas glaustai. Manau, tai Seimo nariams taip pat patogus įrankis neskaityti visų kelių šimtų lapų, o peržiūrėti glaustą informaciją. Šiuo atveju manau, kad po ilgų ilgų diskusijų Seime, Vyriausybėje ir su Prezidentu rasime sutarimą dėl geriausiai poreikius ir dabartinę situaciją atitinkančio biudžeto.

Aštuntas klausimas. Kaip Lietuvos eksportą ir vidaus vartojimą paveiks valstybinių obligacijų minusinės palūkanos ir akcijų kurso kritimai euro zonos šalyse? Kaip minėjau, skatinimo politika neabejotinai turi poveikį tiek vartojimui, tiek investicijoms, tiek vyriausybės skolinimosi kainoms. Bet, aišku, taip pat yra ir saugikliai, atsparos per kitas politikas. Kalbant apie svyravimus finansų rinkose, neabejotinai tai atspindi nerimą ir investuotojų besikeičiančius lūkesčius, kurie gali paveikti ir realią ekonomiką. Ką mes matome iš Lietuvos verslo lūkesčių, tai yra akivaizdus verslo lūkesčių prastėjimas, ko apskritai nepasakysi apie gyventojus, nes vartotojų lūkesčiai, matyt, ir dėl to rinkimų maratono, vis dėlto yra aukštesni. Einant gilyn į eksporto partneres, matyti, kokia situacija yra Vokietijoje, ji taip pat nedžiugina. Taigi tikėtis labai stiprios išorės paklausos, manau, būtų naivu. Žinoma, kai verslo lūkesčiai prastėja, taip pat ir dėl išorės aplinkos pasikeitimų atsargiau yra investuojama. Tai, žinoma, paveiks ir investicijų augimą, kuris numatomas taip pat lėtesnis. Kitaip tariant, išorės aplinka veikia mūsų vidaus paklausą taip pat.

Devintas klausimas. Kokios Finansų ministerija tikisi ir kokią prognozuoja gamybos kaštų infliaciją, kokią darbo užmokesčio ir darbo našumo augimą? Aišku, yra daug rodiklių. Jeigu kalbėtume apie pagrindinius, kuriais remdamiesi mes prognozuojame, kadangi prognozuojame išlaidų metodu, tai BVP defliatoriaus pokytis 2019 metais numatomas tokio pat lygmens kaip 2018 metais, tai 3,3, o 2020 metais prognozuojame 2,7. Kalbant apie suderintą vartotojų kainų indeksą, tai jis mažesnis. Šiomet prognozuojame 2,4, kitais metais – 2,3 vidutinio mėnesinio, viena iš svarbių kašto dedamųjų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis: pernai buvo 10 %, šiemet numatomas 8,3 %, kitais metais – 7,4 %.

Kalbant apie gamybos kaštų infliaciją, paminėsiu kitą rodiklį, kuris ne mažiau svarbus, gamintojų produkcijos kainos pokytis yra neigiamas – minus 3 %. Tai aiškiai indikuoja: kad įmonės išliktų konkurencingos, jos tai daro jau, kaip sakant, savo pelno sąskaita. Taigi situacija yra ganėtinai įtempta. Ir kalbant, sugrįžtant prie darbo našumo, darbo našumo pokyčiai neblizga.

Žinoma, darbo našumo ciklas visuomet prasilenkia, ir tą istoriją matėme Lietuvoje dėl atlyginimo augimo, bet vėliau vyksta konvergencija. Šiais metais prognozuojame 2,9 % pokytį, kitais metais – 2,3 %. Žinoma, kad čia pagrindinis stabdys yra tiesioginių užsienio investicijų trūkumas ir bendras investicijų lygis šalyje. Jis santykinai yra žemas – netoli 20 %. Jeigu norime ilguoju laikotarpiu augti tvariai, daugiau negu 3 %, tas lygis turėtų siekti apie 25 %. Ir lyginamasis svoris produktyvių investicijų turi būti didelis, o ne taip, kaip buvo prieš praėjusią krizę, kai investicijų lygis buvo aukštas, pasiekė net 27 %, bet žinome, kad didžioji dalis keliavo į statybų sektorių. Tai tas kelias tikrai nėra tinkamas.

Kalbant apie atsvarą, kiek Lietuvos vidaus rinkos plėtimasis kompensuotų galimą lietuviškų prekių ir paslaugų eksporto mažėjimą, žinoma, stipri vidaus rinka lėtėjančio eksporto ar smukimo atveju galėtų tik sušvelninti neigiamas pasekmes, mūsų labai atvira ekonomika ir labai priklausome nuo išorės.

Kas gelbėja? Pastaraisiais metais vykdoma tikrai atsakinga fiskalinė politika yra nukreipta ir į vidaus paklausos stiprinimą, ir į šalies atsparumo didinimą išorės grėsmėms. Kaip minėjau, ciklinės valdžios sektoriaus pajamos, kaupiamos rezervuose, gali būti panaudotos reikalui esant ekonomikai stabilizuoti nepalankiais laikotarpiais. Kalbu ir apie pensijas, ir apie viešąjį sektorių, sveikatos sektorių, taip pat investicinius projektus. Na, o mokestinės paskatos, kurios buvo visai neseniai įvestos investuoti, sudaro sąlygas didinti darbo našumą ir, aišku, mūsų ekonomikos potencialą, kuris, kaip minėjau, turi labai žemas lubas dėl mažo investicijų lygio ir struktūrinio nedarbo. Tai tikrai yra erdvės kur stengtis.

Ir paskutinis dešimtas klausimas. Ar su biudžetu kartu bus pateikti Prezidento siūlymai mokesčių srityje ir kiek tai galėtų pozityviai ir negatyviai paveikti verslą, kuris iš vakaro gautų naujus mokesčius ir taisykles?

Žinoma, kad aš pasisakau už tai, kad tiek gyventojai, tiek verslas, tiek mokesčių administravimo institucijos su visais pakeitimais būtų supažindintos iš anksto. Priminsiu, kad praėjusį kartą, kai įgyvendinome su darbo santykiu susijusių mokesčių pertvarką, darėme pusmetį iš anksto tam, kad tikrai būtų laiko pasirengti. Jeigu būtų bendras ir greitas sutarimas Seime, palaikant dar ir opozicijai, aišku, būtų galima priimti ir su biudžetu. Jeigu tos diskusijos užsitęstų ir tas bendras vardiklis nebūtų surastas greitai, teisės aktai numato, kad iki įsigaliojimo turi būti ne mažiau negu šeši mėnesiai. O kalbėti apie labai konkrečius detalius pasiūlymus bus galima tada, kai jie bus tikrai konkretizuoti. Dabar mes diskutuojame dėl pačių idėjų, kurių daugelį mes palaikome, bet jau poveikį konkrečiai verslui, gyventojams, verslo sritims bus galima... jau matant konkrečius projektus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsakėte į klausimus. Primenu kolegoms Seimo nariams, kad pagal Statuto 208 straipsnio 14 dalį pirmumo teisę užduoti klausimus žodžiu turi pasirašę reikalavimą Seimo nariai. Taigi kviečiu klausti K. Glavecką. Po to ruošiasi M. Majauskas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas ministre, labai ačiū už atsakymą į klausimus. Jūs pats puikiai suprantate, kad atsakyti į kai kuriuos klausimus labai sunku ir situacija iš tikro verta tokios gilios analizės. Bet aš noriu paklausti dar vieno klausimą, kuris atsirado visiškai neseniai. „Bloomberg“ tinklalapis prieš kelias dienas paskelbė tokią žinią, kad Švedijos parlamentas ruošiasi priimti vadinamąjį Švedijos bankų mokestį, pagal kurį kažkoks procentas bankų pelno būtų skiriamas gynybos reikmėms. Klausimas būtų toks. Kadangi Lietuvos bankų rinkoje yra Skandinavijos bankai, Švedijos bankai, tai faktiškai išeitų tokia situacija, kad ir Lietuvoje veikiantys (...) Švedijos bankai, jų filialai taip pat turėtų mokėti tokį mokestį. Kitaip sakant, mūsų mokesčių mokėtojai turėtų lyg ir mokėti...

PIRMININKAS. Klauskite!

K. GLAVECKAS (LSF). ...tokį mokestį per banką ir ne kam kitam kaip Švedijos biudžetui, Švedijos išdui. Sakykite, čia Finansų ministerija ar Lietuvos bankas turi savo požiūrį į to klausimo sprendimą, ar tik formuojasi? Kokia situacija?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Kaip sykis, prieš kelias dienas susitikau su Švedijos finansų ministre ir mes tą klausimą detaliai aptarėme, aptarėme priežastis, kurias įvardinote tiksliai, kokiu tikslu jis yra įvedamas. Siekiant stiprinti gynybos pajėgumus ir įvedamas bankų mokestis. Čia tikrai mes bendradarbiaujame su Švedija šioje srityje.

Kalbant apie vidines diskusijas, tai tos diskusijos nėra pasibaigę Lietuvoje. Tokia idėja buvo iškelta, ir ne pirmą kartą. Manau, kai įsibėgėsime ir priimsime sprendimą, tai tikrai visi sužinosime vienu metu. Žinoma, kad yra ir tam tikrų skirtumų tarp Švedijos ir Lietuvos rinkos. Lietuvoje rinka yra labai koncentruota šiuo požiūriu. Kai konkurencija yra silpnesnė, papildomą mokestį perkelti vartotojams yra lengviau.

Kodėl atkreipiu dėmesį į vartotojus? Didelės įmonės, žinoma, tą derybinę galią turi ir kažin ar šiuo atveju bankai sugebės perkelti tą našą didelėms įmonėms. Tai čia, jei priimame tokį mo-

kestį, reikėtų ieškoti subalansuoto varianto. Manau, kad visas alternatyvas įvertinsime kaštų ir naudos požiūriu ir tik tuomet priimsime kokį nors sprendimą.

PIRMININKAS. Kadangi jau paskelbiau, tai kviečiu klausti M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas ministre, drįščiau lažintis su jumis. Daug pinigų neturiu, bet 100 eurų pastatyčiau, kad ekonomikos raidos scenarijuje numatytas darbo užmokesčio augimas 7,4 % yra pernelyg optimistinis. Panašiai galvoja SEB, „Swedbank“ ekonomistai, kurie prognozuoja 5–6,5 % augimą. Viena priežastis gali būti, jeigu tikėtume, ką sako, ką prognozuoja bankininkai, ta, kad jūs dirbtinai paaukštinate darbo užmokesčio augimą tam, jog būtų suplanuotos papildomos gyventojų pajamų mokesčio pajamos ir vėliau prie jų numatytos konkrečios išlaidos rinkimų biudžeto metu. Arba jūs planuojate kokias nors gerai nežinomas mums dar viešojo sektoriaus pajamų išlaidas, tai yra darbo užmokesčio augimą, kuris čia yra numatytas 10,5 % visų metų. Galbūt galėtumėte patikslinti, kur ir kiek planuojate didinti viešojo sektoriaus atlyginimus taip, kad visų metų išeitų...

PIRMININKAS. Klauskite!

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). ...10,5 %?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Atkreipsiu dėmesį, kad tai nėra susiję su klausimais, kurie buvo pateikti šiam formatui, bet kadangi ne pirmą kartą atsakau ir viešai esame atsakę, pirma, aš pasitikiu Finansų ministerijos analitikų komanda, jie yra pripažinti kaip geriausi dešimtmečio prognozuotojai visoje Europos Sąjungoje. Tai viena.

Antra. Mes naudojame pačius naujausius statistinius duomenis ir įkalkuliuojame visus tuos sprendimus, kurie jau yra priimti, kalbant apie tą patį viešąjį sektorių, tai ir kolektyvinės sutartys, tai ir sprendimai dėl minimalios mėnesinės algos didinimo, kitaip tariant, į viską yra atsižvelgta. Lažintis iš šalies ekonomikos augimo, iš atlyginimų augimo, manau, būtų ciniška.

12.31 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Pereiname prie Vyriausybės valandos. Informuoju, kad nedalyvaus V. Sinkevičius, ekonomikos ir inovacijų ministras (atostogauja), ir L. Kukuraitis, jis yra Helsinkyje. Pagal Vyriausybės valandos klausimų uždavimo tvarką pirmasis užduoda opozicijos lyderis J. Sabatauskas. Du klausimai.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Pirmas klausimas. Gerbiamas premjere, pastaruoju metu jūs savo pareigas ir autoritetą naudojate reklamuodamas vieną iš kandidatų, dalyvaujančių rinkimuose į Seimą. Ar jums, kaip Vyriausybės vadovui, buvusiam pareigūnui, teisininkui, nekyla vidinių prieštaravimų reklamuojant žmogų, kuriam iškelta baudžiamoji byla? Ar nerizikuojate taip diskredituoti Vyriausybės vardo?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Man atrodo, kad Vyriausybė nereklamuoja nė vieno kandidato. Aš suprantu jūsų rūpesnį, kadangi toje pačioje apygardoje antrame ture yra jūsų partijos bičiulis, tai kiekvienas žmogus laisvas pasakyti savo nuomonę apie vieną, antrą, trečią ar ketvirtą kandidatą.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pasveikinkime Bundestago delegaciją, draugystės su Baltijos šalimis grupę, atvykusią į mūsų Seimą. (*Plojimai*)

Antrasis J. Sabatausko klausimas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gana paradoksalu, dar kartą, premjere, atsiprašau, ir tuo pačiu vidaus reikalų ministrei klausimas. Nors jūs irgi buvote pareigūnas, bet jūsų buvę kolegos ir kaip vidaus reikalų ministro kolegos – ugniagesiai žada protesto akcijas. Šiandien ugniagesių profesinė sąjunga prašo daugiau lėšų skirti pareigūnų vertinimams, atlyginimams, na, aš jau nekalbu apie uniformas. Negi mes dabar sulauksime tokių akcijų, kaip buvo mokytojų akcija su ministerijos užėmimu, kad bus tokios pačios ir ugniagesių? Klausimas tiek premjerui, tiek vidaus reikalų ministrei.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Demokratinėje šalyje kiekvienas turi teisę reikšti savo nuomonę, įsitikinimus taip, kaip išmano. Kiekviena protesto forma, jeigu jina atitinka įstatymų reikalavimus, yra priimtina.

O dėl lūkesčių, kokie yra, tai paimkime tiesiog aritmetiškai ir pasižiūrėkime skaičius, ir procentinius skaičius su kitais sektoriais, kaip kito finansavimas vidaus reikalų sistemai 2017, 2018, 2019 metais ir kaip yra prognozuojama 2020 metais. Aš suprantu, kad visą laiką norisi daugiau, ir labai svarbu, svarbi profesija, bet jeigu manoma, kad viskas turi būti skiriama tikrai vienai sistemai, vienai grupei žmonių ir nežiūrima visumos, nematoma platesnio vaizdo, kaip minėjau, demokratinėje šalyje procesai, visos protesto formos yra priimtinos. Svarbu, kad nebūtų pažeistas įstatymas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Aš galiu dar papildyti premjerą ir pasakyti, kad per tą ne visą mėnesį mano darbo ministerijoje jau tris kartus buvome susitikę su ugniagesių gelbėtojų profsąjungomis, ir iš tikrųjų vienas kartas buvo toks, sakykim, gavau krepšelį darbų, antras kartas buvo su visomis pareigūnų profsąjungomis susitikimas. Ir trečiasis konkretus – Vyriausybės nutarimu pavesta mums aptarti tiek Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, tiek savivaldybių ugniagesių komandų problemas ir ieškoti sprendimų.

Noriu pasakyti, kad Vyriausybė jau šiais metais papildomai algoms yra skyrusi 3,5 mln. eurų ir 88 % visų pareigūnų buvo įvertinti labai gerai, tai yra jiems darbo užmokestis pakilo jau šiais metais. Rugsėjo mėnesį buvo kitas, neeilinis, vertinimas, 400 pareigūnų, kalbant apie PAGD'o pareigūnus, taip pat buvo įvertinti, ir žemiausios grandies pareigūnai, ir jiems alga taip pat kils.

Šiais metais iš tikrųjų siekiant įvertinti netolygumus, kurie yra tarp pareigūnų skirtinguose departamentuose, bus imamasi priemonių, tiek Valstybės sienos apsaugos departamento, tiek Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento statutiniai pareigūnai sulauks didesnio atlyginimo už atliekamą darbą.

Noriu pasakyti, kad tai tik viena problema. Kita yra savivaldybių ugniagesių komandų, tai yra savivaldybėms priklausančių komandų, problemos. Tai taip pat sprendžiama kartu, nepaliekama nuošaly. Manau, kad vis dėlto dabar profsąjungos, norėdamos padidinti savo įtaką, galias, pasakyti, kad jos iš tikrųjų rūpinasi, o aš patvirtinu, kad profsąjungos iš tiesų labai atstovauja savo pareigūnams ir rūpinasi jais, nori maksimaliai gauti naudos. Kaip ir minėjo premjeras, viskas yra tikrai sprendžiama kompleksškai. Bet noriu patikinti, kad dėmesys, ypač ugniagesiams gelbėtojams, yra skiriamas išskirtinis. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys G. Landsbergis. Ruošiasi K. Glaveckas.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Mano klausimas yra susisiekimo ministrui ponui J. Narkevičiui. Klausimas yra susijęs su buvusiu Klaipėdos uosto vadovu ponu A. Vaitkumi. Jūs interviu „Verslo žinioms“ sakėte, kad buvote susitikęs su ponu A. Vaitkumi ir kažką aptarinėjote. Būtų labai įdomu, jeigu galėtumėte paplėtoti šiek tiek ir atvirai pasakyti, ką aptarinėjote su ponu A. Vaitkumi ir kokių veiksmų ruošiasi imtis ministerija dėl teisinių ginčų, kurių kilo dėl pono A. Vaitkaus atleidimo? Ačiū.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų buvau susitikęs su juo kaip ir su daugeliu žmonių, šitos kuruojamos srities dalyviais. Kalbėjome apie situaciją, apie Klaipėdos jūrų uosto, jo manymu, veiklą, apie jo situaciją. Pokalbis, manau, buvo naudingas, nes, aš sakiau ir dar kartą paminėsiu, tai yra profesionalas, kuris Jūrų uosto situaciją nukreipė teigiama linkme, pelnas auga. Darbo santykiai su juo yra nutraukti ir šita situacija taip ir išliko. *(Balsai salėje)*

Dėl teisinių ko? *(Balsai salėje)* Buvo kalbėta apie galimybę grįžti, tačiau nesakyčiau, kad tai būtų jo siūlymas arba raginimas. Buvo kalbėta apie tai, kad baigėsi teismas, susitikome tarptautiniu laikotarpiu, kai jis galėtų ar negalėtų, turėtų apsispręsti, pateikti ar nepateikti apeliacinį ieškinį. Tuo laikotarpiu buvo galimybė sudaryti taikos sutartį. Analizavome šią situaciją, neradome tokios arba galimybės, arba poreikio ir situacija lieka. Mano žiniomis, jį pateikė skundą, apskundė Apeliaciniam teismui ir dabartiniu metu yra tokia situacija. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu klausiti V. Čmilytę-Nielsen. K. Glaveckas užleido frakcijos vardu klausiti jai.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra sveikatos apsaugos ministrui. Gerbiamas ministre, šiandien jūs teiksite įstatymų paketą, kuriuo siūlysite jungti įvairias įstaigas ir institucijas. Vienas iš jūsų siūlymų yra sujungti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentą ir Lošimų priežiūros tarnybą. Kaip žinoma, departamento funkcija yra prevencija, o lošimų priežiūra – kontrolė. Šiandien kontroliuojama 1,2 mlrd. eurų

apyvarta, iš jų apie 0,5 mlrd. yra gryniesi pinigai. Ar prieš priimant sprendimą tokį siūlymą pateikti Seimui buvo įvertinta tai, kad visos Europos Sąjungos lošimų priežiūros institucijos veikia išimtinai finansų kontrolės srityje, ir ar, jūsų nuomone, sujungus Lošimų priežiūros tarnybą ir šį departamentą tiesioginė Lošimų priežiūros tarnybos funkcija – priežiūra ir kontrolė sustiprės, ir jei taip, tai koku būdu?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tiesų, aš manau, galėsiu ir plačiau paaiškinti pristatydamas įstatymų projektus, bet tikrai džiaugiuosi, kad paklausėte. Nesutikčiau su tuo dalyku, kurį jūs konstatavote, kad departamentas užsiima išskirtinai prevencija. Taip nėra, nes jie užsiima ir licencijų išdavimu, ir jų priežiūra, ir kontrole, važiuoja ir prižiūri prekybos vietas. Jeigu jau kalbėtume apie prevenciją ir kontrolę, tai abi institucijos turi tos kontrolės elementų, gal tik Lošimų priežiūros tarnyba tiesiogiai prevencijos funkcijos neturi, nes pirmiausia prižiūri, kaip jūs ir minėjote, finansinius dalykus. Tai, turėdami galvoje, kad visos priklausomybės jau dabar yra oficialiai pripažįstamos kaip problema, lošimai taip pat, mes žiūrime į tai, kaip į kompleksinę reiškinį ir galvojame, kad viskas, kas yra susiję su priklausomybių prevencija ir kontrole, turėtų būti koncentruojama viename kompetencijos centre. Teikiamuose projektuose nėra niekaip keičiamas reglamentavimas, nei lošimų pačios priežiūros ar, sakykime, kokių nors kitų pakeitimų nėra siūloma. Yra kaip tik siūloma tą instituciją prijungus pakelti į aukštesnį lygmenį. Dabar ji yra prie Finansų ministerijos, sujungus įstaigas šita įstaiga būtų prie Vyriausybės. Aš tikrai nematau, kad kas nors galėtų net ir teoriškai nukentėti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Norėčiau paklausti finansų ministro, bet gal ir premjeras galės pasakyti ką nors. Tiesiog vakar buvo kalbama apie tai, kad tarp valdančiųjų yra svarstoma apie stambaus kapitalo didesnę apmokestinimą, tai ir bankų, ir prekybos centrų. Jūsų frakcijos seniūnas kalbėjo apie tai, kad yra tokių pasvarstymų net ir Vyriausybės lygiu. Todėl norėčiau patikslinti, ar iš tiesų jūs turite tokių planų labiau apmokestinti stambųjį kapitalą, tarp jų ir prekybos centrus?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų diskusijos vyksta, tikrai darome ir analizę, ir visus privalomus trūkumų vertinimus, kitų šalių patirtį. Aš manau, kai jau diskusija artės į pabaigą, sprendimų link, tikrai konsultuosimės ir su visuomene, ir su suinteresuotomis pusėmis. Na ir Švedijos pavyzdys taip pat rodo, kad tokios diskusijos kyla ir kitose šalyse. Manau, kad tikrai svarstysime.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Bakas. Ruošiasi G. Skaistė.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš klausimą turiu vidaus reikalų ministrei. Tikrai džiaugiuosi, kad jūs kalbatės su bendruomenėmis, taip pat pasiekia puikūs atsiliepimai, bet vis dėlto noriu priminti valdančiosios daugumos įsipareigojimą po 30 metų išspręsti ugniagesių problemas. Neskirti finansavimo – šiemet tiek, pernai tiek, bet ar mes galime šiemet padaryti taip, kad visi ugniagesiai, kurie eina į gaisrus, turėtų batus, uniformas, priemones? Na, tiesiog paimti ir užbaigti tą gėdą, kad žmonės galėtų saugiai saugoti mus nuo tų stichijų, su kuriomis susiduriame. Tiesiog paimti ir užbaigti, aprūpinti ugniagesius būtiniausiomis priemonėmis. Štai tokį uždavinį išspręsti galime? Buvęs ministras tą buvo pažadėjęs komitete.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Buvo pažadėjęs ir tikrai iš veiksmų ir dokumentų, kuriuos radau, ta kryptis yra. Jūs labai teisingai pastebėjote, kad atliktų savo pareigas, tai pirmiausia mes turime pasirūpinti, kad turėtų visas priemones, įrankius ir techniką, kad tai atliktų.

Antras, mano vertinimu, labai svarbus dalykas, kad pats pareigūnas taip pat būtų saugus. Šiais metais jau deriname su Europos Komisija ir startuoja autocisternų pirkimas. Tai PAGD, aprūpintas nauja technika ir mašinomis, taip pat galės pasidalinti gerąja savo kita technika su savivaldybių komandomis. Jau dabar yra aprūpinami pradedantys ugniagesiai, gaisrininkai dviem uniformų komplektais. Tai jau yra nupirka ir jau tas dalykas startavo. Bet taip pat yra suplanuota iš Europos Sąjungos įsigyti reikalingas priemones ir technines priemones atlikti ugniagesių gelbėtojų pareigas.

Kalbant apie PAGD'ą, tai iš tikrųjų tą pasieksime, bet kalbant apie savivaldybių ugniagesių komandas, tai yra taip pat ir savivaldybių reikalas. Jos gali prisidėti, kad jų komandos, jų savanorystė plėtotųsi. Labai tikimės tokios sanglaudos ir bendradarbiavimo. Man atrodo, visada, kai kalbiesi, ieškai kokių nors bendrų sprendimų, tai juos įmanoma ir rasti.

Be to, turime labai gražių pavyzdžių, kaip savivaldybė bendradarbiauja su savo SPT komandomis, su savo savivaldybei priklausančiais ugniagesiais ir jie savanoriškai prisideda ne tik prie gaisrų gesinimo ar kitų stichinių nelaimių ir išvis nelaimių, bet taip pat ir prie kitų socialinių dalykų.

PIRMININKAS. Atsiprašau G. Skaistės, bet praleidau M. Majauską. Prašau klausti M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Klausti norėjau sveikatos apsaugos ministro. Tabako kompanijos į elektroninių cigarečių skysčius su nikotinu pila įvairiausius aromatus siekdamos suvilioti vaikus išbandyti šiuos produktus ir tapti priklausomus nuo nikotino. Nemažai šalių nusprendė drausti šiuos aromatizuotus skysčius, taip siekdamos riboti paklausą ir šių produktų patrauklumą vaikams. Ar pritartumėte tokiam draudimui ir ar matytumėte galbūt dar kažkokių papildomų priemonių, kuriomis mes galėtume sumažinti prieinamumą įvairių produktų, tokių, kaip čia minėjau, vaikams ir užtikrinti veiksmingą prevenciją? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Ačiū jums už iniciatyvą ir už projektą, kurį, žinau, jūs registravote. Iš tikrųjų Lietuva nėra vienintelė. Aš jau prieš keletą metų, kai šita tema buvo tikrai iškelta, esu ne kartą minėjęs, kad ilgai netruks, kol atsiras įrodymų, kad šitos medžiagos sukelia įvairiausių problemų. Aišku, šiek tiek užtrunka laiko, kol žmonių sveikata yra pažeidžiama. Tai užtruko su tabaku norint įrodyti šituos visus poveikius, užtruko su elektroninėmis cigaretėmis. Neabejoju, tuoj turėsime įrodymų ir dėl naujų produktų, kurie yra kaitinami, o ne deginami. Aš manau, kad čia turėtų būti tam tikra bendra logika, nes direktyvoje yra numatyta tabako gaminiuose atsisakyti šitų visų aromatinių medžiagų, ką Lietuva jau padarys. Tikrai būtų natūralu galvoti ir apie elektronines cigaretes, ir apie kitus gaminius, kurie iš tikrųjų... Aš suprantu žmones, kurie turi gal priklausomybę, bet jiems tada ne kvapai yra svarbu. Vaikai iš tikrųjų yra masinami tais skaniais, maloniais aromatais. Yra ir kitų problemų. Į elektronines cigaretes yra supilami skysčiai, kurie net ir ne nikotinas, o tai yra sintetiniai kanabinoidai ir panašiai. Iš tikrųjų labai sudėtinga yra kontroliuoti ir prižiūrėti. Tikrai raginčiau ir siūlyčiau, ir tikrai prisidėsiu prie tos diskusijos, kad Seimas labai rimtai ir kompleksiskai pažiūrėtų į šitą klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Klausimas bus Ministrui Pirmininkui, kadangi... G. Orvelas praeito šimtmečio 1945 metais parašė savo garsųjį romaną „Gyvulių ūkis“. Dabar tankiai girdėti iš aukščiausių šalies pareigūnų tos sąvokos „gyvulių ūkis“ vartojimas. Noriu priminti, kad G. Orvelo romanas yra skirtas Stalinui ir sovietinės sistemos idiotizmui.

Klausimas būtų toks. Sakykite, kuo remdamasis Lietuvos pareigūnas vartoja tą terminą „gyvulių ūkio korekcija“? Jeigu priimtume tą analogiją, tai Seimas būtų kiaulių ferma ar ten Vyrėnų ūkis būtų dar kokia nors ferma. Koks jūsų požiūris, jūs nepasisakėte dėl gyvulių ūkio, koks jūsų požiūris į gyvulių ūkį yra, nes Lietuvoje buvo madinga kažkada vadinti šunaujos ūkiu, paskui buvo runkelių ūkis, o dabar jau yra gyvulių ūkis. Pabandykite, Ministre Pirmininke, paaiškinti paprastai žmonėms, kad jie yra ne gyvuliai ir kad jie negyvena tame ūkyje, kuris vadinamas „Lietuva“? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai negaliu pasakyti, ką turi aukščiausias šalies pareigūnas minty vartodamas tą frazę, galiu pritarti Seimo Pirmininko kažkada išsakytai pozicijai, matyt, natūraliai atsirado toks apibūdinimas dėl tam tikrų išskirtinių sąlygų naudojimo vienur, kitur, dabar ji plačiai taikoma dėl mokestinio režimo, bet nemanau, kad tai yra, sakykim, nusakantys esmę. Galbūt reikia rinktis kitokius apibūdinimus ar epitetus, bet kiekvienas esame laisvas pasirinkti, kaip kas manome, cituoti vieną ar kitą autorių, ar literatūros kūrinių. Iš esmės kalbant, matyt, visi supranta, kad kalbame apie mūsų visos mokestinės sistemos tam tikras ydas, kurių, aišku, mažėja, bet apibūdinimo galbūt reikėtų ieškoti ir kitokio.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Mano klausimas būtų turbūt premjerui. Aš norėjau paklausti dėl pensijų. Prezidentas pasakė, kad siūlys kažkaip didinti pensijas daugiau, negu numato dabartinis indeksavimas, atrodė, kad iš jūsų susitikimo sutarėte kažką. Būtų įdomu, ar iš tikrųjų pensijos bus didinamos daugiau, negu numato dabartinė indeksavimo tvarka, ar užteks to atlyginimų augimo, kuris buvo iki šiol?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Mes sutarėme dėl bendro principo ir tikslo, kad vidutinės senatvės pensijos augimas būtų didesnis negu šalies vidutinio darbo užmokesčio procentinis augimas. Kitais metais taip ir bus. O atskiros pensijos ir išmokos bus keliamos, tai nėra susieta su indeksavimu, kalbant pirmiausia apie šalpos pensijas, apie tam tikras neįgalumo išmokas, o dėl paties modelio, aš manau, kad mes jį turime gana tvarų. Prisiminkime batalijas dėl socialinio modelio, koks buvo. Šiandien yra tokia galimybė dėl bazinės pensijos, nes mes mokame iš valstybės biudžeto, bet tai atsispindės tuomet, kai mes visą poveikslą pateiksime Vyriausybei priimdami biudžeto projektą ir teiksime Seimui ir Europos Komisijai, kai matysime. Siekis yra teisingas, ir tikslas taip pat yra teisingas.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Baublys.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, Pirmininke. Noriu kreiptis į žemės ūkio ministrą. Gerbiamas ministr, suprantu, gal dar nespėjote visiškai išigilinti į žemės ūkio problemas, tačiau žemdirbiai klausia ir aš norėčiau jūsų paklausti dėl ekologiškai ūkininkaujančių ūkininkų. Kaip turbūt žinote, daliai ūkininkaujančių ekologiškai baigiasi penkerių metų programa, ir kitais metais nėra aišku, ar bus parama. Kai kurie ūkininkauja ir po dešimt metų, toje žemėje išsivalė chemikalai, trąšos. Jei-gu vėl jie grįš prie chemizuoto ūkio, tada norės vėl sugrįžti ekologiškai ūkininkauti, turės praeiti keleri metai, papildomos išlaidos. Ką jūs manote, ar bus kitais metais, ar rasite iš kur nors pinigų? Kadangi trūksta pinigų, ar nemanote, kad reikėtų riboti ar kiekį, ar šios programos sumą? Ačiū.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū už klausimą. Ministerijoje vyko diskusijos, natūralu, kad tiems ūkininkams, kurių penkerių metų išipareigojimai baigiasi šiais metais, neaiškus mūsų finansavimas nuo 2021 metų naujoje finansinėje perspektyvoje. Sprendimas jau yra beveik priimtas, kad padarysime sutarties pratęsimą „5+1“, kad kitiems metams jiems būtų pratęstos sutartys. O dėl paties bendro ekologinio ūkininkavimo mes irgi turėtume suprasti: Europos vidurkis yra, kad maždaug 20 % visų ūkių yra ekologiniai ūkiai, pas mus viso labo yra tik 12 %, tai ir naujoje finansinėje perspektyvoje mes turėsime surasti pinigų, kad skatintume ekologinį ūkininkavimą ir juo būtų užsiimta.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Gerbiamas premjere, galbūt ir užsienio reikalų ministras pasakytų nuomonę. Aš kaip Pasaulio lietuvių bendruomenės ir Seimo komisijos narys ši kartą klausiu apie galimybę finansuoti koku nors būdu ar prisidėti prie finansavimo mūsų lietuvių diasporos išlaikomų namų kur nors užsienyje. Aš dabar nekonkretizuoju konkrečiai, žinau, kad vienoje šalyje tai yra per kažkokį projektą daroma, turint omeny mūsų integravimo procesą ir tą norą pritraukti mūsų piliečius, galbūt ir būsimum piliečius, arba atnaujintus piliečius, galbūt ten, kur nėra mūsų oficialių konsulatų, galbūt kur garbės konsulatai... Ypač Jungtinėse Amerikos Valstijose, kylant nekilnojamojo turto mokesčiui, darosi jiems labai sudėtinga išlaikyti būtent tuos namus dėl mokesčių. Ar apskritai tokią idėją galima svarstyti? Ar tai būtų realu? Galbūt tai atsispindėtų jau šiame biudžete? Ačiū.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Aišku, realu. Mes tai ir darome. Ieškome ne tik būdų, surandame ir finansinius mechanizmus, kur yra skatinami ir mūsų kultūros centrai, ir, kaip sakėte, diasporos namai, ar ta pati Lenkija būtų, ar kitos valstybės. Reikėtų konkrečiai pažiūrėti, jeigu bendruomenė turi lūkesčių arba problemų dėl vieno ar kito objekto, tai tiesiog į Vyriausybę kreiptis, mes esame. Aišku, galbūt nėra tiek, kiek norėtume, galbūt reikėtų turėti specialų fondą, kaip kai kurios valstybės turi. Bet tikrai mes ieškome būdų ir atliepiame, nes turime labai paprastą interesą, kad ten būtų lietuviškos šaknys, kultūra, tradicijos puoselėjamos. Taigi reikėtų konkrečiai tiesiog dėl konkrečios valstybės arba konkretaus objekto kreiptis. Kiek galėsime, tiek padėsime.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys G. Vaičekas.

G. VAIČEKAS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Klausimas būtų susisieki-mo ministru. Malonu, kad šiandien pamaloninote Liberalų frakciją savo apsilankymu. Tačiau liko daug neužduotų klausimų. Dabar užduosiu vieną iš jų. Jis skambėtų taip. Ar žinote, kad pagrindinis transporto koridoriaus 9B žiedas, tai yra Jakų žiedas, rekonstruotas prieš devynerius metus, bet nepabaigtas iki šiol? Aš kalbu apie atšaką į Šilutę. Jeigu tai žinote, gal žinote, kada jis bus baigtas rekonstruoti? Ačiū.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Labai ačiū. Ne, nežinau, atsakysiu jums dirbdamas. Ačiū. Taip, kaip ir šiandien pasakiau.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Mano klausimas būtų sveikatos apsaugos ministrui. Tinklo reformos, įstatymų projektų paketas... nepavyko jo realizuoti. Šiuo metu teikiami pavieniai įstatymų projektai, sveikatos apsaugos ministro įsakymai – GMP, turtas, įstaigų jungimas. Tai labiau sukelia tokį vos ne chaosą sveikatos priežiūros sistemoje, nes nelieka tokio sisteminio požiūrio. Aš siūlau inicijuoti nacionalinį susitarimą tarp politinių partijų ir sistemos subjektų, kad būtų nustatytas ilgalaikis tikslas, skirtas adekvatus sveikatos sistemos finansavimas. Ką jūs galėtumėte į tai atsakyti? Ar nesiruošiate inicijuoti tokio nacionalinio susitarimo būtent sveikatos sistemos perspektyvoje?

A. VERYGA (*LVŽSF*). Labai ačiū už klausimą. Gal tik nesutikčiau, kad chaosą sukelia tie mūsų veiksmai, kuriuos mes dabar bandome daryti matydami, kad neturime teisinio pagrindo labiau sisteminiams sprendimams. Iš tikrųjų bandome daryti tai, ką galime, ir be įstatymo pakeitimų. Pirmiausia tai darome dėl to, kad neatsitiktų taip, kad kai kurių paslaugų iš viso gali nelikti dėl to, kad kai kurie rajonai ar įstaigos yra tiesiog užsispyrę ir visiškai nenori nieko keisti. Kiek pavyks, pažiūrėsime.

Dėl nacionalinio susitarimo man dabar sudėtinga įvertinti ir spręsti. Aš manau, kad būtų gerai, jeigu būtų tokia bendra vizija ir sutarimas, bet mes turime parengtas korekcijas ir Lietuvos sveikatos strategijos, kur tam tikri svarbiausi dalykai ir elementai yra numatyti. Matysime, Seimas pritars, nepritars. Yra tarptautinių organizacijų rekomendacijos, kurias tiek pozicija, tiek opozicija prieš rinkimus susirašo į programas ir lyg ir deklaruoja, kad imsime ir darysime. Kai ateina sprendimų laikas, deja, bet mes dėl kažkokių priežasčių susipykstame ir nesugebame to sprendimo rasti. Ar nacionalinis susitarimas tam padėtų, ar ne, man sudėtinga pasakyti, bet jeigu susitartume, tai aš tikrai būčiau toje pusėje, kad tartumės, kalbėtume, nes tas, kas vyksta dabar, ne dėl mūsų veiksmų vyksta, vyksta tiesiog dėl aklo užsispyrimo. Kai kalbame su savivaldybėmis, deja, bet aš negirdžiu, dar negirdėjau nė vieno pasakymo, kad darykime ką nors dėl pacientų. Yra sakoma, darykime dėl skyrių, darykime dėl ligoninių. Ne dėl ligoninių, ne dėl skyrių reikia daryti, o dėl to, kad pacientams paslaugų nebelineka arba jos yra teikiamos nekokybiškos.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dar labai prašo M. Navickienė. Pabaikime tada Vyriausybės valandą jos trumpu klausimu.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Aš turiu klausimą gerbiama ministrai dėl Vilniaus miesto Naujosios Vilnios rajono gyventojų susisiektų galimybių apribojimo ir atskirties didinimo. Kaip žinote, dabar yra nebegalima Naujosios Vilnios stotelėje įlipti į elektrinius traukinius, vykstančius nuo elektrinių traukinių depo į Trakus ir į Kauną, ir tie žmonės nebegali nuvykti iki miesto centro. Statistiniai duomenys rodo, kad autobusu iš tos pačios stotelės, esančios šalia tremtinių... skaičius gyventojų, kurie vyksta į centrą, nuolatos auga. Žinau, kad jūs esate neabejingas ir to rajono specifikai ir ją puikiai žinote, gal galėtumėte atkreipti į tai dėmesį ir atnaujinti galimybę žmonėms susisiekti su miesto centru ir įlipti į traukinius traukinių stotelėje. Aš kreipiausi į jus vakar raštu, taip pat į Vilniaus miesto merą bei „Lietuvos geležinkelių“ vadovą ir tikiuosi, kad jūs šitą situaciją padėsite išspręsti.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū už klausimą ir už rūpinimąsi. Gerai, kad tokie klausimai užduodami, nes, be abejo, neįmanoma visų stotelių žinoti. Tikrai išnagrinėsime priežastis, ir jeigu yra poreikis, kokia yra galimybė, kad būtų galima naudotis ta stotele. Ačiū, ponios Monika.

PIRMININKAS. Ačiū Vyriausybės nariams, ačiū Seimo nariams. Rytinį posėdį baigiame. Registruojamės.

Užsiregistravo 37 Seimo nariai. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 327 STENOGRAMA

2019 m. rugsėjo 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
G. KIRKILAS ir R. ŽEMAITAITIS*

PIRMININKAS (R. ŽEMAITAITIS, MSNG). Laba diena, gerbiami kolegos. Lygiai 14 valandų. Registruojamės.

Iš viso užsiregistravo 57 Seimo nariai.

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Laužiko atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII-P-3774(2) (svarstymas)

Pradedame popietinį mūsų posėdį. Pirmas mūsų darbotvarkės klausimas po pietų pertraukos – Seimo nutarimo „Dėl Egidijaus Laužiko atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII-P-3774. (*Balsas salėje*) Pirmas yra jiems, po to, jeigu bus laiko, lydimojusius mes paimsime, gerbiama pirmininke. Aš neturiu, nematau kolegės A. Širinskienės, tada atidedame. Kada bus... A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, turėjome posėdį ir posėdžio metu buvo toks sprendimas. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 1. Buvo priimta pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė B. Bradauskas. Prašau, gerbiamas kolega. Penkios minutės, gerbiamas kolega.

B. BRADAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Lietuvos žmonių valia 16 metų dirbau Seime. Po 2,5 metų pertraukos grįžau, bet, atvirai pasakius, grįžęs nesidžiaugiu. Dar tokio jovalo Lietuvos įstatymų leidybos aukščiausiajame organe kaip dabar nebuvo. Žinote, žiūri į siūlymus, priimamus sprendimus, begalės komisijų sudarymą, apkaltą po apkaltos – kas čia dedasi Lietuvoje? Aš esu nustebęs. Nustebęs, kai žmogų, neištyrus, visų aplinkybių neišsiaiškinus, atleidžiame, apspjaudome. Kiek merų buvo išvesta su antrankiais prieš rinkimus. Ar nu-teistas kas nors? Sulaužomi žmonių likimai, o jie turi vaikų, turi giminių, turi draugų. Utenos pavyzdys: merą išvedė, o juo žmonės pasitiki ir jį vėl išrinko.

Ką tai sako? Tai sako, kad einame prie tų senų laikų. Pasižiūrėkite senus filmus apie Stalino laikus – panašumų surasite labai daug. Labai liūdna ir gaila, kad taip yra.

Ir šiandien. Aš taip *durnai* dar nesijaučiau kaip šiandien. Balsuoti – nebalsuoti, kaltas – nekaltas. Jeigu kaltas, aišku, reikia balsuoti. O kur įrodymai, kad kaltas? Niekas neduoda jokios medžiagos. Tiesiog kažkas pateikė, ir viskas. Gal tada panaikinkime Lietuvoje teismus, Seimą ir visa kita, įveskime *troikas*, kaip anksčiau buvo, pinigų sutaupysime. *Troika* pateikė – žmogus kaltas, viskas, statome jį prie sienos.

Nesuprantu, kas čia dedasi. Nesuprantu! Totalinis pokalbių pasiklausymas, totalinis pritaikymas – kažkur išmetama prieš rinkimus medžiaga ir visa kita. Ar Seimas galų gale prabilęs, išdrįs, turės drąsos pasakyti savo ne šitam, tolesniam procesui? Matau, neatsiras. Matau, visi bijo. Suglaudę *lapkutes* kaip šuniukai – tipu tipu tipu, ir viskas.

Dar kartą klausiu jūsų, kas čia darosi? Dievas yra ir tikrai atseikės kiekvienam pagal nuopelnus, bet tik prisiminkime šitą dieną ir kitas dienas, kai jūs apkaltinote žmones, kai jūs sugriovėte likimus, kai vaikus pasmerkėte, gimines ir visa kita. Kai Dievo rykštė nusileis ant jūsų galvos, bus per vėlu. Galvokite apie tai ir visada balsuokite pagal sąžinę, o ne pagal komandą. Aš šiandien nebalsuosiu, nes aš nežinau – kaltas, nekaltas. Nežinau ir antru atveju – kaltas, nekaltas. Kai aš

žinosiu, kad kaltas, aš balsuosiu taip, kaip priklauso, pagal sąžinę, kai aš nežinau, kaip balsuoti, aš nebalsuosiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. P. Gražulis. Prašau, gerbiamas Petrai.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, jau aš irgi ilgai mažiau – kalbėti ar nekalbėti. Bet tai, ką norėjau pasakyti, pasakė B. Bradauskas. Mums tikrai teismų nereikia, užtenka visuomenės kažkokio spaudimo, pasiklausymo. Pagal tą pasiklausymą iškeliamos bylos ir žmonės nu teisiami iki teismo.

Aš noriu konkretų pavyzdį... Pažiūrėkite, vadinamojoje listerijos byloje, kur prokuratūra trejus metus lakstė, važinėjo po Rusiją ir ieškojo listerijos. Pasirodo, nei Lietuvos prokurorai, nei užsienio prokurorai nerado, bet žmogus, profesionalus pasaulinio lygio ekspertas veterinarijos klausimais, atleistas iš darbo, sutryptas, sugadinta sveikata. Kas jo atsiprašė? Ar jis grąžintas, ar bent bandoma grąžinti jį į pareigas? Ne.

Ir čia galima minėti tikrai ne vieną pavyzdį, ir tai tęsiasi metų metus. Ar mes vieną kartą galime sustoti?

Aš kitą retorinį klausimą keliu. O kodėl šitie teisėjai buvo pasiklausomi, o gal pasiklausomi ir kiti? O kodėl šitie teisėjai... kaip čia pasakyti, jiems iškeltos baudžiamosios bylos? O kodėl... Mano manymu, kad jie, gerbiamas Broniaus, ne *troikos*, o jau *dvoikos* pradėjo klausyti – Prezidentės ir konservatorių, o ne įstatymų. O jie neklausė Prezidentės ir konservatorių, šitos *dvoikos*, o jie vadovavosi įstatymu. O žinote, kas yra. Jeigu tu norėsi žmogų... kaip J. Stalinas sakydavo su L. Berija: duok žmogų, bylą mes sukurpsime. Tikrai jokios mes informacijos neturime. Ką paskaitėme spaudoje, ką paskaitėme žiniasklaidoje ir šiandien pagal Prezidento dekretą atleidžiame. Bet jei teismai išteisins juos po penkerių, septynerių ar dešimties metų, kas toliau? Aš manau, kad šitie žmonės tikrai, aš galiu daryti išvadą, tokią prielaidą, matydamas šitą mūsų visą politinę sistemą ir teisinę sistemą, ne telefonine teise vadovavosi, o įstatymu, ir kažkam tai labai nepatiko, kad jis pasakė: šitą nuteisk, šitą išteisink. O jis vadovavosi įstatymu, o ne telefonine teise. Ir už tai jį sekė, surado kažkokių priekabių, neaišku, kokių, ir jį reikia atleisti. Taip, apsisvalysime nuo teisėjų, kurie paklūsta įstatymui, o ne telefoninei teisei.

Gerbiamieji, negalime eiti šitokiu keliu. Man tikrai didelį susirūpinimą kelia, neužsirašiau kalbėti, ir gerbiamos I. Rozovos istorija. Aš nežinau, kiek pagrįsti pokalbiai... Kai klausiau jos spaudos konferencijos, kaltinimų klausiau, ar nėra, paklauskite, ar nėra didesnių valstybei padarytų žalų negu ponios I. Rozovos pokalbiai? Man, žinote, juoką sukelia, kai pas mus didžiausias specialusis agentas yra I. Rozova. Ką ta I. Rozova jau čia labai daug žinojo ir kokių valstybės paslapčių? Bet tada, tam tikru politiniu momentu, nors ta medžiaga yra sena, tam tikru politiniu momentu pateikiama ta medžiaga, kad sumenkintų partiją, kad sumenkintų tos partijos žmones ir panašiai. Aš manau, gal bus atliktas... kadangi pasikeitė Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas, kuris nėra paklusnus konservatoriams, ir nepakis savo išvados konservatoriai dabartiniam Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui, o pats komitetas surašys išvadą, bus priimtas teisingas sprendimas, aš taip tikiuosi, jos atžvilgiu.

O dėl teisėjo aš irgi negaliu balsuoti, aš susilaikysiu, nes tikrai informacijos neturiu. Gaila, kad tik dabar šita diskusija kyla, kai Bronius davė impulsą, bet ne anksčiau, kai mes atleidome jau ne vieną teisėją šitoje byloje. Jeigu mes laikomės Konstitucijos, aiškiai pasakyta, kaltas ar ne kaltas, ne Seimas, ne prokuroras, o pasako teismas. Teismo sprendimo, gerbiamieji, nėra.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Petrai. Mieli kolegos, turiu paskelbti pranešimą, yra gautas gerbiamojo E. Laužiko advokato M. Dūdės. „Laba diena. 2019 m. rugsėjo 19 d. posėdyje nedalyvausiu. Pozicija jau išdėstyta ankstesnio posėdžio metu, taip pat ir Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete. Prašome ja ir vadovauti.“ Laikome, kad advokatas nedalyvauja, yra pranešta. Gerbiami kolegos, už ir prieš po vieną. Už – J. Razma. Prašau, gerbiamas kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia kalbėję kolegos, manau, bando mus nuvesti į visiškai šalutines temas. Minimieji parlamentiniai tyrimai, kažkokie nekvalifikuoti STT veiksmai, kai negalima tuo pagrindu išspręsti baudžiamųjų bylų. Šiuo atveju mes kalbame apie teisėjo reputaciją ir sprendžiame klausimą, ar yra teisėjo vardo pažeminimo faktas, ar ne? Tai sprenddami mes nepamirškime, kad tą klausimą jau sau kėlė ir jį atsakė didžiulio žmonių pasitikėjimo rinkimuose pelnęs Respublikos Prezidentas, kuris parodė reiklumą skiriamiesiems ir dirbantiems teisėjams. Tą klausimą

nagrinėjo ir iš pačių teisėjų sudaryta Teisėjų taryba, kuri toli gražu ne dėl visų priėmė jiems nepalankius sprendimus, kad yra pažemintas teisėjo vardas. Ten Teisėjų tarybos svarstymuose pagal tų teisėjų pageidavimus buvo sulaukta, kada jie galės dalyvauti ir pasisakyti. Taigi viskas čia atlikta, man atrodo, korektiškai. Mes nesprendžiame, ar kaltas čia vienas ar kitas teisėjas baudžiamosios atsakomybės požiūriu. Mes keliame klausimą, ar viskas gerai su jų reputacija, ar yra ar nėra teisėjo vardo pažeminimas. Vis dėlto nepamirškime, kad teisėjams mes tikrai nustatėme gana puikias darbo sąlygas, aukštus atlyginimus, valstybines pensijas, kitas socialines garantijas. Tai jiems irgi turime teisę kelti pačius aukščiausius reikalavimus. Aš manau, balsavimas prieš šitą Prezidento teikimą tikrai būtų akibrokštas ir pačiam Prezidentui, ir tokiam principingam ir reikiam požiūriui į teisėjo pareigybę.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Ne prieš, aš noriu deklaruoti, kad nedalyvausiu politiniame procese, kai vyksta teisinis procesas. Iš vienos pusės, gali atsitikti taip, kad ikiteisminis tyrimas neperduos teismui medžiagos dėl vieno ar kito teisėjo, ir dėl jo gali būti, kad net nevyks teismas. Mes nelaukiame, kol baigsis ikiteisminis tyrimas, mes net nežinome prokuroro teiginių apie vieną ar kitą teisėją, aš kalbu apskritai, nes nepažįstu nė vieno teisėjo, nežinome, kas yra padaryta. Aš kaip pavyzdį Seimo nepasitikėjimo prokuroru pateiksiu generalinio prokuroro teikimą dėl P. Gražulio galimai nusikalstamos veiklos. Tai štai Seimo dauguma nepatikėjo prokuroro teiginiais ir neatėmė P. Gražulio imuniteto, neliečiamybės. Dabar mes, nematydami prokuratūros surinktos medžiagos, dar nepasibaigus ikiteisminiam tyrimui, įjungiamo politinį procesą, kalbėdami apie teisėjų reputaciją. Žinote, kai vyksta tokie įvykiai, aišku, kad kenkia reputacijai ir ji kenčia. Kaip ten yra iš tikrųjų, aš nežinau. Bet, žiūrėkite, kas atsitiks, jeigu teisėjas laimi teismo procesą. Reikia kompensuoti. Jeigu teisėjas pralaimi teismo procesą, teisėjas įgauna pagrindą šeštojo punkto pagrindu kreiptis į Europos Žmogaus Teisių Teismą, sakydamas, kad vykstant teisiniams procesams ir teisinėms procedūroms, ikiteisminiam tyrimui parlamentas, šalies politikai, priėmė sprendimus dėl jo reputacijos ir tokiu būdu galimai padarė poveikį teismui. Daug tokių bylų Lietuva pralaimėjo ir čia einame dar šituo keliu. Taigi aš nesu prieš, nes aš nieko nežinau. Aš atsisakau dalyvauti šiame balsavime.

PIRMININKAS. Kolegos, nuomonės už, prieš išsakytos. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta Seimo nutarimo projektui, balsuoja už, kas mano kitaip – prieš arba susilaiko. Balsuojame, kolegos, po svarstymo.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 38, prieš – 1, susilaikė 17. Lygu, jeigu aš teisingai skaičiuoju. Atsiprašau, su 56 sumaišiau. Taip, kolegos, po svarstymo pritarta.

Antras mūsų darbotvarkės klausimas dėl pritarimo V. Bavėjanui, bet jo nematau. Atidedame tada, nes advokatas buvo žadėjęs, kad dalyvaus.

14.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidiją Tamošiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIII-3815(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Egidiją Tamošiūnienę iš Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIII-3815(2). Prašau. Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto... Leiskite man tada perskaityti. Kas gali iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto?

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Šių metų rugsėjo 11 dieną įvykusiame komiteto posėdyje, pagrindinia-
me komitete...

PIRMININKAS. Per mikrofoną, per mikrofoną.

P. VALIŪNAS (LVŽSF). ...buvo svarstomas šis projektas. Balsavimo rezultatai: už – 10, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Tai kiek už, kiek prieš?

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Už 10, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Gerai. Už – 10, prieš ir susilaikiusių nėra. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Motyvai už, prieš. (Balsai salėje) Sekundėlę, palaukite. Už, prieš nėra. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas nutarimo projektas po svarstymo, balsuoja už, kas mano kitaip – prieš arba susilaiko.

Užsiregistravo 77 Seimo nariai: už – 73, prieš nėra, susilaikė 4. Po svarstymo nutarimo projektui pritarta.

14.18 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12, 20, 22, 24, 25, 35, 41, 42, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-1531(2) (priėmimas)

Gerbiamoji kolege, kviečiu pateikti lydimuosius įstatymų projektus. Iš rytinės darbotvarkės – Užimtumo įstatymo projektas Nr. XIII-1531(2). Kviečiu komiteto pirmininkę gerbiamą R. Šalaševičiūtę. Prašom. Komiteto nuomonė po priėmimo.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komiteto nuomonė. Komitetas pritarė projektui. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 2, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Gal tada, gerbiama kolege, einame pastraipsniui, nes aš matau, kad čia reikės dar dėl kai kurių 29 balsų.

Dėl 1 straipsnio yra J. Džiugelio ir I. Šimonytės pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Nemačiau J. Džiugelio.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas...

PIRMININKAS. Ne, ne, ne, reikia palaukti. Kolega turi pristatyti. J. Džiugelio nematau, I. Šimonytės nėra. Gerbiama pirmininke, pristatykite siūlymą ir komiteto išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Seimo nariai J. Džiugelis ir I. Šimonytė prašo papildyti 12 straipsnio 1 dalį 4 punktu – „profesinė rehabilitacija“. Komiteto nuomonė – siūlymui nepritari, nes Seimo narių siūloma darbo rinkos paslauga „įdarbinimas su pagalba“ jau yra numatyta įstatymo projekte, kuris jau yra priimtas. Todėl pasiūlymas yra perteklinis.

PIRMININKAS. Gerbiama kolegos, vis tiek reikia... Ar yra Seimo salėje... Vis tiek balsuokime dėl 29 Seimo narių, kurie pritartų, leistų svarstyti I. Šimonytės ir J. Džiugelio pasiūlymą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Čia ne dėl pasiūlymo, o tiktai...

PIRMININKAS. Ne, ne dėl pasiūlymo. Čia tik kad leistų svarstyti patį pasiūlymą, o po to bus balsavimas dėl pasiūlymų. Pagrindinis komitetas nepritarė. Deja, tokia procedūra. (*Šurmuly salėje*) Tokiu atveju aš tiesiog... Nėra... Bet aš vis tiek dar, kolegos, noriu pasakyti, kadangi pagrindiniam įstatymui, kuris buvo svarstomas, irgi buvo nepritarta. Tiesiog nėra kolegų, kurie galėtų tą dalyką pristatyti.

Dabar 2 straipsnis. Žiūriu, nėra pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 3 straipsnis. Irgi pasiūlymų nėra gauta. Galime bendru sutarimu? Galime. 4 straipsnis. Irgi nėra gauta pasiūlymų. Galime pritarti? Galime. 5 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime. 6 straipsnis. Yra gauta Teisės departamento pastaba. Komitetas jai pritarė. Galime bendru sutarimu pritarti komiteto pritarimui? Dėl viso. Galime dėl viso pritarti 6 straipsniui? Galime. Dėl 7 straipsnio pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu? Galime. 8 straipsnis. Gauta Teisės departamento pastaba. Komitetas nepritarė. Prašau, gerbiama pirmininke.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas... Palaukite, bet aš dar noriu gerbiamo pirmininko paklausti, kodėl mes nebalsavome dėl J. Džiugelio ir I. Šimonytės...

PIRMININKAS. Kadangi jis gale bus, pirmininke, nes čia yra įsigaliojimo data. Kai eisime prie įsigaliojimo datos, tada ir balsuosime dėl įsigaliojimo.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Atkreipkite dėmesį, čia yra du pasiūlymai. Pirmas yra papildyti profesine rehabilitacija. Jam mes nepritarėme, nes tai yra perteklinis.

PIRMININKAS. Mes jau dėl to... už abudu, kadangi nėra autoriaus. Taip.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Supratau.

PIRMININKAS. 9 straipsnis... Dabar 8 straipsnis. Teisės departamento pastaba.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komiteto nuomonė buvo nepritari Teisės departamento siūlymui įrašyti atitinkamus žodžius, jie nėra būtini, nes siūlomas bei šiuo metu Užimtumo įstatyme galiojantis teisinis reguliavimas dėl subsidijos darbo užmokesčiui dydžio apskaičiavimo yra aiškus. Papildomai turėtų būti tikslinami ir kiti Užimtumo įstatymo straipsniai, tačiau įstatymo projekte Nr. XIII-1530 šie straipsniai nėra keičiami ir šiuo konkrečiu atveju nėra poreikio jų keisti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu komiteto pozicijai nepritarti Teisės departamento pastabai? Ačiū, kolegos. Dėl viso galime bendru sutarimu pritarti dabar jau? Galime.

9 straipsnis. Taip pat pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime. Pritarta. 10 straipsnis. Irgi pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu? Galime. 11 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu? Galime. 12 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu? Galime. Ir yra kolegų J. Džiugelio ir I. Šimonytės pasiūlymas pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymą nuo 2021 m. liepos 1 d. Kadangi autorių nėra, aš pristatau. Komitetas nepritarė tam. Prašau, kolege.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Nepritare. Komitetas nepritarė pasiūlymui, nes ne Užimtumo įstatymo reguliavimo dalykas yra pripažinti Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymą Nr. IX-2251 netekusiu galios. Beje, atkreipiu dėmesį, kad pagrindinį įstatymą svarstant šitas J. Džiugelio ir I. Šimonytės pateiktas analogiškas pasiūlymas buvo atmestas.

PIRMININKAS. Supratau. Vis tiek, kolegos, tokia procedūra. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko J. Džiugelio ir I. Šimonytės pasiūlymą? Balsuojate už, tiksliau, kad būtų leista svarstyti.

Už – 34. Svarstome. Tada vis tiek aš pristatysiu, ką kolegos siūlo. Siūlo įstatymą pripažinti netekusiu galios nuo 2021 m. liepos 1 d. Komitetas jam nepritarė. Už, prieš nematau.

Kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta Seimo narių pasiūlymui, balsuojate už, kas mano kitaip, balsuoja prieš arba susilaiko.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Nepritarti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Komitetas prieš, jau pasakė komiteto pirmininkė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Nepritare komitetas, argumentus išsakiau.

PIRMININKAS. Ne šito įstatymo reguliavimo dalykas, gerbiamas kolega.

Balsavo už – 29, prieš – 10, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta. Dėl viso galime?.. Taip, palaukite. 13 galime bendru sutarimu pritarti, kolegos, nes nepritarėm pasiūlymui? Ačiū.

Už, prieš. Tuojau, sekundėlė! Už – R. J. Dagys. Nematau. A. Sysas. Taip pat nematau. V. Bakas. Nematau. Kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1531, balsuoja už, kas manote kitaip, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 73: už – 50, prieš nėra, susilaikė 23. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1531(2)) priimtas. (*Gongas*)

14.27 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1532(2) (priėmimas)

Kitas lydimasis teisės aktas – Viešųjų pirkimų įstatymas. Sekundėlė! Žiūrime. Pasiūlymų nėra. 1 straipsniui, galime, kolegos, bendru sutarimu pritarti? Galime. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime. Dėl viso, tuojau žiūrime, ar yra už, prieš? Nėra. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas Viešųjų pirkimų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1532, balsuoja už, kas manote kitaip, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Šurmulys salėje*) Čia yra lydimasis teisės aktas, gerbiami kolegos.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo už – 55, prieš nėra, susilaikė 17. Viešųjų pirkimų įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1532(2)) priimtas. (*Gongas*)

14.28 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2619(2) (priėmimas)

Kitas lydimasis teisės aktas – įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2619. 1 straipsnis. Gauta Teisės departamento pastaba. Komitetas jiems pritarė. Galime pritarti komiteto pozicijai? Galime. Yra gau-

tas Seimo narių J. Džiugelio ir I. Šimonytės pasiūlymas. Komitetas nepritarė. Autorių nematau. Komiteto pirmininke.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Seimo narių pasiūlymas yra pakeisti 18 straipsnį „Rezervuota teisė dalyvauti pirkimuose“. Ir papildymas yra toks: „Pirkimuose, kuriuose dalyvauja šiame punkte nurodyti tiekėjai, pateikiama tiekėjo patvirtinta deklaracija.“ Prieš tai buvo redakcija: „Pirkimuose, kuriuose dalyvauja socialinės įmonės, pateikiamas kompetentingos institucijos išduotas dokumentas, kitais atvejais – tiekėjo patvirtinta deklaracija.“ Komiteto nuomonė buvo nepritari, nes Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama direktyva 2004/18/EB, įtvirtinta, kad socialinės įmonės gali nepajėgti laimėti konkursų įprastinėmis konkurencijos sąlygomis, todėl tikslinga nustatyti, kad valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad viešųjų sutarčių arba tam tikrų jų pirkimo dalių skyrimo procedūrose galėtų dalyvauti tik tokios socialinės įmonės. Direktyvoje taip pat nustatyta, kad valstybės narės gali rezervuoti teisę dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose ekonominės veiklos vykdytojams, kurių pagrindinis tikslas – socialinė ir profesinė neįgalųjų ar nepalankioje padėtyje esančių asmenų integracija.

PIRMININKAS. Kolegos, reikia pažiūrėti, ar yra 29 palaikantys Seimo narių pasiūlymą. Balsuojame. Kas už tai, kad leistume toliau svarstyti, balsuojate už, kas manote kitaip, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 53 Seimo nariai: už – 33, prieš nėra, susilaikė 20. Kolegos, turime tęsti svarstymą. Už ir prieš nėra. Kas už tai, kad būtų pritarta Seimo narių J. Džiugelio ir I. Šimonytės pasiūlymams, balsuojate už, kas manote kitaip, – prieš arba susilaikote.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas nepritarė.

PIRMININKAS. Taip. Balsavo 76 Seimo nariai: už – 30, prieš – 8, susilaikė 38. Deja, pasiūlymui nepritarta. Gerbiami kolegos, galime visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime.

2 straipsnis. Taip pat yra gauta Seimo narių J. Džiugelio ir I. Šimonytės pasiūlymų. Kolegų nematau. Komitetas nepritarė. Čia dėl įsigaliojimo datos: ne nuo 2020 metų, bet nuo 2021 metų. Ar būtų Seimo narių, kurie palaiko kolegų pasiūlymą? Balsuojame. Reikia 29 balsų.

Balsavo 49 Seimo nariai: už – 27, susilaikė 22. Deja, nepritarta.

2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Kolegos, dėl viso už ir prieš. Sekundėlė! Nematau. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo projektas Nr. XIII-2619, balsuojate už, kas manote kitaip, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 80 Seimo narių: už – 70, prieš nėra, susilaikė 10. Įstatymas (projektas Nr. XIII-2619(2)) priimtas. (*Gongas*)

14.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Valdimarą Bavėjaną iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII-3814(2) (svarstymas)

Grįžtame prie popietinės darbotvarkės. Mūsų darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Valdimarą Bavėjaną iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII-3814. Prašau Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę kolegę A. Širinskienę pateikti išvadą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė rugsėjo 18 dieną Seimo nutarimo projektą dėl teisėjo V. Bavėjano atleidimo iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų ir pritarė penkiais balsais už, vienam susilaikius, dar keturi komiteto nariai nusišalino nuo balsavimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Noriu informuoti kolegas Seimo narius, kad buvo kreiptasi į advokatą S. Juzukonį dėl dalyvavimo. Informacija: „Pranešimą gavau. Dalyvausiu. Prašau parengti leidimą dėl patekimo į Seimo rūmus.“ Kaip matote, mūsų laikas jau atėjo, gerbiamas kolega advokatas neatvyko į posėdį, galime toliau tęsti svarstymą.

Diskutuoti niekas neužsirašė. (*Balsas salėje*) Diskutuoti? (*Balsas salėje*) Prašau, gerbiamas Petrai. Trumpai, jeigu galima. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, kolegos.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji, nekalbėsiu priėmimo stadijoje, užsirašiau priėmimo stadijoje, bet čia toks pat variantas. Tikrai būkime sąmoningi, pareikalaukime medžiagos, tegul būna pateikta medžiaga, kokie yra kaltinimai ir už ką. Argumentai išsakyti galų gale ir E. Gentvilo, ir B. Bradausko yra labai logiški ir nebalsuokime, kaip sakoma, užrištomis akimis. Teisingumą vykdo tik teismai, o ne Seimas.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū, gerbiamas kolega. Dabar pažiūrėsime, ar yra už, prieš. P. Gražulis prieš. Tai, ko gero, suprantame. Gerai, kolegos, tada balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta Seimo nutarimo projektui Nr. XIII-3814, balsuojate už, kas manote kitaip – prieš arba susilaikote.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 56, prieš – 1, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta.

14.36 val.

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3373(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo projektas Nr. XIII-3373. Gerbiama kolegė R. Šalaševičiūtė. Pasiūlymų nėra.

Dėl 1 straipsnio, gerbiami kolegos, galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Dėl viso už – B. Bradauskas. Prašau, kolega. Gerbiamas B. Bradauskai! Už. Valstybės politikų ir pareigūnų apmokėjimo įstatymo projektas.

B. BRADAUSKAS (LSDPF). Dėkoju, pirmininke. Atsiprašau truputį, kad taip... Iš tikrųjų štai kodėl aš palaikau. Šioje komisijoje dirbantys žmonės turi turėti labai aukštą kvalifikaciją. Aukštos kvalifikacijos žmogus turi būti atitinkamai ir apmokamas. Jeigu ten liks taip, kaip dabar, tai ilgainiui ta komisija taps aš nežinau kuo. Specialistų nepasėjama kaip sėklų ir jie nedygsta. Todėl, aš manau, jeigu norime konkuruoti su privačiomis struktūromis ir šioje Mokestinių ginčų komisijoje išlaikyti aukštą kvalifikaciją tiek komisijos, tiek ir jos darbuotojų, aš manau, kad reikėtų pritarti šiam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš – E. Pupinis, matau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų sunku kalbėti, arba pritarti, arba nepritarti, nes yra paimama viena pareigybė ir pagal Valstybės tarnybos įstatymą bandoma pritempti prie tos pareigybės koeficientus. Tai iš tikrųjų daug kartų buvo kalbėta, kad reikėtų į valstybės tarnybą, apskritai į valstybės tarnybos atlyginimus žiūrėti kompleksiskai. Vieną kartą buvo tiek daug metų dirbta, kol mes parengėme Valstybės tarnybos įstatymą, sudėliojome viską į lentynas, tai šioje kadencijoje praktiškai viską išardėme. Kiekvienas bando kuruoti savo sritį, iš savo srities teikia specialistų koeficientus. Tai prasidėjo nuo valstybės jėgos struktūrų pareigūnų, dabar eina į kitas sritis. Vieną kartą turėtume susėsti, padirbėti ir padaryti vėl tą sistemą kažkokią, o ne taip, kad kiekvienas pagal savo kuravimo sritį arba pagal savo draugų atlyginimus reguliuotų valstybės tarnybos atlyginimus. Todėl aš esu prieš.

PIRMININKAS. Taip, kolegos, dar nuomonių. A. Sysas – prieš. Kolegos Algirdo nematau. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo projektas Nr. XIII-3373, balsuojate. Gerbiami kolegos, balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 62, prieš nėra, susilaikė 25. Įstatymas (projektas Nr. XIII-3373(2)) priimtas. (Gongas)

14.40 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 103 straipsnio ir II dalies II skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2639(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo priėmimas. Nieko nėra. 1 straipsniui galime bendru sutarimu pritarti? Galime. 2 straipsniui galime bendru sutarimu? Pastabų, pasiūlymų negauta. Galime. 2 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas. Irgi galime bendru sutarimu pritarti? Čia būtų 3-ias. Klaida.

Dėl viso už, prieš nematau. Balsuojame, kolegos. Kas už tai, kad būtų priimtas Administracinių bylų teisenos įstatymo projektas Nr. XIII-P-2639, balsuojate už, kas manote kitaip – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Kolegos, balsavo 82 Seimo nariai už, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIII-P-2639(2)) priimtas. (*Gongas*)

14.41 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2460(2) (priėmimas)

Lydimasis teisės aktas – Atliekų tvarkymo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2640. Pastabų, pasiūlymų taip pat nėra. 1 straipsniui galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, galime. Dėl 2 straipsnio pastabų, pasiūlymų negauta. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime.

Dėl viso už, prieš nematau, nėra. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas įstatymo projektas Nr. XIII-P-2640, balsuojate.

Šio įstatymo priėmimas

Kolegos, balsavo 83 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIII-P-2640(2)) priimtas. (*Gongas*)

14.42 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2478(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2478. Liko tik tai balsavimas. Kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas įstatymo projektas Nr. XIII-P-2478, balsuojate už, kas manote kitaip – prieš arba susilaikote. Balsuojame, kolegos!

Deja, užsiregistravo tik 51. Atidedame.

14.42 val.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-3851 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas – Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo projektas Nr. XIII-P-3851. Pateikimas. K. Mažeika turėtų būti, bet nematau. Kas dar yra autorių? J. Jarutis. Gal, kolega... Nėra. Tada K. Bacvinka. Kęstutis! Nėra. A. Salamakinas. Gerbiamas Algimantai! Algimantai! Čia yra dėl deklaracijos nepateikimo, kad būtų skiriama administracinė bauda kaip ir visiems kitiems juridiniams asmenims. Galite tiesiog gal lydimąjį...

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Atsiprašau, kolegos, bet turėjo ministras pristatyti. Mes siūlome įstatymo pakeitimą, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo vieno straipsnio pakeitimą. Šiuo metu pagal galiojantį įstatymą numatomas, jeigu pavėluojama pristatyti dokumentus už išgautus išteklius, taikomas koeficientas. Tai yra dešimt kartų nuo iškastų, išgautų išteklių bauda. Mes siūlome taikyti atsakomybę pagal Administracinių nusižengimų kodeksą. Tai yra 187 straipsnis, kuriame yra numatyta atsakomybė, jeigu pavėluojama pristatyti dokumentus. Bet jeigu yra neteisėtai išgaunama ir norima nusišalinti, tuomet tarifas taikomas dešimt kartų.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys, tiksliau – kolegė V. Ačienė. Prašau, kolege.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas būtų toks: šiuo metu tas įstatymas veikia visa apimtimi, jis priimtas prieš keletą metų, ir dabar jūs koreguojate vieną įstatymo punktą, tai yra tai, kad nereikėtų mokėti dešimt kartų didesnės baudos.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Šiuo metu veikia tas.

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Šiuo metu jau tas veikia, taip. Bet dabar dalis tų pažeidėjų jau yra susimokėję dešimt kartų daugiau, kiti dar laukia kažko. Mano klausimas, ar yra kokių nors sprendimų būdų, kaip kompensuoti tiems, kas jau sumokėjo, o kas nemokėjo, kaip ir lieka nemokėjęs, kaip ir dvejopi standartai taikomi. Ar yra tokie būdai parengti, kaip padaryti visus lygiaverčius, atkurti tą lygybę?

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Supratau, kolege, jūsų klausimą. Na, vienas iš aspektų būtų, visi teisininkai sakytų: įstatymas neturi atgalinės veikimo galios, tai kaip nors kompensuoti... Bet, manau, svarstymo metu ir komitete apie tai bus galima pakalbėti.

PIRMININKAS. Už, prieš nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti, kolegos? Galime, kolegos, pritarta. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas.

Kitas darbotvarkės klausimas. Atsiprašau. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Jeigu komitetas jį svarstys, bus gerai, gerbiamasis kolega.

14.47 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 29, 70¹ straipsnių pakeitimo, 73, 74 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3662, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 23, 24 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3663, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 7 straipsnio pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3664, Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 12, 16, 18¹, 18², 18⁶, 29, 31, 34, 34¹ straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3665, Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9, 9¹, 9³, 9⁶, 9¹⁰, 9¹¹, 11, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3666, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 6¹, 21², 21³, 21⁴, 21⁵ ir 21⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3667, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 2, 4, 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3668, Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo Nr. VIII-1641 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3669, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 4, 8, 8¹, 10, 10¹, 10², 11, 13, 15, 15¹, 16, 16¹, 18, 20, 20¹, 20², 20³, 20⁴, 20⁷, 20⁸, 21, 22, 23, 24, 25, 25³, 25⁴, 28, 29, 30 straipsnių pakeitimo ir 26, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3670, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 16¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-771 1 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3671, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 10, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu įstatymo Nr. XIII-1886 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3672, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 4, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 23, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3673, Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3674, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3, 4, 30 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3675, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3676, Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3677, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3678, Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3679, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3680, Administracinių nusižengimų kodekso 510¹ ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3681, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3682 (*pateikimas*)

Dabar, sekundėlę, čia yra labai daug teisės aktų ir matau ministrą. Gerbiamąjį A. Verygą kviečiu pristatyti.

Sveikatos sistemos įstatymas ir lydimieji teisės aktai, tai būtų nuo projekto Nr. XIIIIP-3662 imtinai iki projekto Nr. XIIIIP-3682. Gerbiamas ministre, tuomet visus kartu, gerai?

A. VERYGA (LVŽSF). Taip. Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti jums daugybę teisės aktų ir pabandyti paaiškinti, kodėl tie siūlymai yra teikiami. Vykdydami Vyriausybės Viešojo valdymo tobulinimo programą ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gaires, mes atlikome pavaldžių biudžetinių įstaigų veiklos ir vykdomų funkcijų vertinimą, pasižiūrėjome, kas ir ką veikia, pasižiūrėjome, kurios funkcijos dubliuojamos, gal kai kurios yra nebeaktualios, ir parengėme visą paketą teisės aktų, kuriais siūlome keisti keletą mūsų institucijų. Norėčiau akcentuoti, kad šiomis pertvarkomis neatsisakoma nė vienos specialiosios veiklos funkcijos. Priešingai, kai kurios yra konsoliduojamos ir stiprinamos.

Tai dabar šiek tiek daugiau apie visus siūlomus pakeitimus. Vienu iš siūlomų pakeitimų siūloma pertvarkyti, reorganizuoti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentą ir Lošimų priežiūros tarnybą, šią tarnybą prijungiant prie Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento. Tą planuojamą biudžetinę įstaigą pervadinti kaip Priklausomybių prevencijos ir priežiūros departamentą, kurio statusas būtų Vyriausybės įstaiga.

Norėčiau akcentuoti, kad šiuo metu Lošimų priežiūros tarnyba yra prie Finansų ministerijos. Mūsų siūlymas, kodėl jis yra toks parengtas, vėlgi, jis yra derintas kartu su Finansų ministerija. Iš tikrųjų norėtume, kad visos priklausomybės, jų priežiūros, prevencijos kompetencijos būtų sutelktos po vienu stogu, kur būtų išplėsta ir prevencinė kompetencija, nes šiandien Lošimų priežiūros tarnybos pagrindinė funkcija yra labiau prižiūrėti tuos lošimo organizatorius, finansų srautus, prevencija yra labiau jų asmeninės iniciatyvos objektas. Mūsų manymu, būtų logiška sutelkti po vienu stogu ir stiprinti šias kompetencijas.

Toliau kiti siūlymai – Sveikatos, mokymo ir ligų prevencijos centras. Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centrą ir Higienos institutą sujungti į vieną įstaigą, kurioje būtų sutelktos ir tam tikros analitinės funkcijos, tai yra ir visuomenės sveikatos, ir sveikatos rodiklių analizė, bet kartu ir mokymo kompetencijos, nes šiandien jos yra išblaškytos.

Viena institucija užsiima vienu specialistų mokymu, kita – kitų specialistų mokymu. Iš tikrųjų tokio bendro požiūrio nėra, mes jo bent jau pasigendame. Ir jeigu mes norime matyti kažkokį bendresnį vaizdą tiek lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikos, tiek specialistų mokymo integravimo, būtų logiška tas institucijas jungti į vieną.

Kitas siūlymas – Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro reorganizacija. Siūlymas jį jungti prie Nacionalinio visuomenės sveikatos centro. Vėlgi tai yra dar vienas iš pavyzdžių, kai dvi įstaigos kaip ir užsiima panašių problemų sprendimu. Tiek Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras, tiek Nacionalinis visuomenės sveikatos centras vykdo tam tikras užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės funkcijas. Tik tiek kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras yra ženkliai didesnė įstaiga, turinti daugiau darbuotojų, – ten tiesiogiai su užkrečiamųjų ligų valdymu yra susiję net 143 specialistai. Tai tris kartus daugiau negu Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centre. Jie turi regioninius padalinius, tai gali tą veiklą vykdyti efektyviau, arčiau regionų. Iš tiesų mes matome logiką, kad užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė užsiimančios įstaigos būtų po vienu stogu ir mes tikrai galėtume pareikalauti atsakomybės iš aiškaus adresato. Šiandien, kai susiduriame tiek su vakcinacija, tiek su kitomis infekcinių ligų problemomis, neretai yra bandoma tą atsakomybę permesti kam nors kitam ir pasakyti, kad tai ne mūsų funkcija, kas nors kitas turėtų tuo užsiimti.

Vieną iš įstaigų siūlome likviduoti. Bet vėlgi siūlyčiau nesuklysti, mes tikrai nemanome, kad apskritai reikėtų palikti šone kur nors psichikos sveikatos problemų priežiūrą ir sprendimą. Yra siūloma likviduoti Valstybinį psichikos sveikatos centrą, bet ministerijoje jau dabar yra įkurtas specialiai psichikos sveikatai skirtas skyrius, kur jau yra formuojamas personalas, tikrai nemaža dalis jau yra ir suformuota. Psichikos sveikatos problemų sprendimas yra pakeltas jau į ministerijos lygį. Iki šiol tikrai turėjome problemą, su kuria susidurdavome, kad vis dėlto nerimtai būdavo žiūrima į tos įstaigos ir specialistų, ir ekspertų rekomendacijas, siūlymus ir būdavo pasigendama tokios gal galios ar valios tam tikriems siūlymams įgyvendinti.

Kitas siūlymas yra reorganizuoti Radiacinės saugos centrą prijungiant prie Nacionalinio visuomenės sveikatos centro. Vėlgi motyvuojama tuo, kad tai yra viena iš visuomenės sveikatos, iš aplinkos priežiūros funkcijų. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras turi padalinius visoje Lietuvoje, kur iškilus tam tikroms grėsmėms į jų valdymo poreikį būtų galima reaguoti daug plačiau,

negu tą daro Radiacinės saugos centras. Vėlgi akcentuoju, kad tikrai neatsisakoma nė vienos funkcijos. Pats centras niekaip nėra išformuojamas ar išdraskomas, tik *in corpore* būtų jungiamas prie didesnės institucijos. Ir toks bendrai su visuomenės sveikata susijusių institucijų telkimas po vienu stogu nėra koks nors Lietuvos išsigalvojimas. Aš esu minėjęs Suomijos panašų pavyzdį, kur didelė dalis tokių įstaigų yra sutelkiamos po vienu stogu ir tikrai joms neblogai sekasi bendradarbiauti ir koordinuoti bendras veiklas. Tokie yra esminiai siūlymai. Tikrai kviečiu jiems pritarti ir įjungti žalią šviesą svarstymams. Tikrai žinau, kad yra kolegų, kurie dėl vieno ar kitų institucijų jungimo ar pertvarkymo turi skeptišką nuomonę. Aš manau, kad jas tikrai būtų galima diskutuoti ir aptarti komitetuose. Bet manau, kad tas variantas, kurį mes esame parengę, yra tikrai plačiai ir diskutuotas, ir Vyriausybėje aptartas. Manau, kad tai būtų geras žingsnis telkiant mūsų institucijas darnesniai darbui, o ne smulkinant ir išsidalinant labai smulkias ir atskiras sritis. Labai praščiau jūsų palaikyti ir pritarti.

PIRMININKAS. Viskas, ministre? Per šoninį mikrofoną – A. Sysas. Prašau, kolega.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Dėl vedimo tvarkos. Kadangi šie klausimai nuo pat ryto jaudina ne vieną Seimo narį, aš pašyčiau ne dešimčia minučių apsiriboti, nes čia jungiami net keturi... normaliai nejungiami centrai į vieną arba (...), tai bent 30 minučių šiam klausimui. Ačiū. Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Kolega, reikia Seimo narių atsiklausti, ar 30 minučių, mes galvojome, gal 20. Tai dabar, kolegos, dėl 30 minučių? (*Balsai salėje*) Per daug. Ar 20 minučių? Mes galvojome, kad tiek klausimų, tai 20. Yra pasiūlymas, teisėtas siūlymas. Kas už gerbiamo A. Syso pasiūlymą 30 minučių, balsuojate už, kas manote, kad reikia 20 minučių, prieš arba susilaukite. Alternatyva. 30 minučių – už.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 41, prieš – 33. 30 minučių.

Pirmas klausia M. Majauskas. Prašau. Gerbiamas Mykolai Majauskai, klausimas ministrui.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų keistai atrodo, kuomet imate visuomenėje pačias jautriausias sritis, kurioms, atrodo, reikėtų daugiausia dėmesio, imate institucijas, kurios atsakingos už tų sričių priežiūrą, jas jungiate su kitomis ir tikėtės, kad tas dėmesys toms sritims, kur jo daugiausiai reikia, padidės ir pagerės. Pažiūrėkime, Radiacinės saugos centras. Čia turime Astravo atominę ir turėtume skirti daugiau dėmesio radiacijos saugai. Turime Psichikos sveikatos centrą ir didžiausią savižudybių problemą, čia vėlgi reikėtų skirti dar daugiau dėmesio. Turime augančią lošimų problemą ir vėlgi siūlote Lošimų priežiūros tarnybą jungti su kažkuo. Kodėl jūs manote, kad sujungus institucijas dėmesys toms sritims, kur to dėmesio reikia daugiausiai, pagerės?

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Atsakymas labai paprastas. Mes pirmiausia ir rūpinamės tomis įstaigomis, kaip jūs ir sakote, kur problemos yra pačios didžiausios, jautriausios ir kur mes manome, kad reikėtų skirti daugiau dėmesio. Aš gal keletą pavyzdžių pasakysiu. Tas pats Psichikos sveikatos centras, kurį minėjau, kad mes jo atsisakome, bet, kaip ir sakiau, mes jau turime ministerijoje įsteigtą skyrių tam, kad pakeltume pačią sritį į aukštesnį lygį. Tas pats lošimų priežiūros organizavimas nuo ministerijos lygio yra keliamas į vyriausybinių. Aš manau, kad tai ir yra kaip tik dėmesys ir pademonstravimas, kad mums labai rūpi šitos problemos ir mes jų koordinavimą keliamo į aukštesnį lygį.

Dabar dėl Radiacinės saugos centro. Aš suprantu, kad jis labai dažnai yra susiejamas su stotimi Astravu. Taip, mes suprantame, kad tas dėmesys turi būti labai didelis, kaip aš ir sakiau, jis nėra kaip nors išardomas, išdraskomas, jis taptų tiesiog integralia didesnės institucijos dalimi, kuri gali pasiūlyti papildomų kompetencijų. Mes dabar jau turime problemų – išdraskė, išbarstė tas įstaigas, kur yra daug ir vadovų, ir daug visokių bendrų funkcijų, labai sudėtinga yra ir darbuotojų pritraukti kitą kartą. Tie sektoriai, kurie jau susitvarkė, optimaliau organizuoja darbus, šandien džiaugiasi ir didesniais atlyginimais, ir geresniu bendradarbiavimu. Mes iš tikrųjų nenorime kaip nors sumenkinti tų darbų, atvirkščiai, juos pakelti į tam tikrą aukštesnį ir kokybinį, ir koordinacinį lygį.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, minutė – klausimas, dvi minutės – atsakymas, ministre. A. Gedvilienė. Prašau, kolege.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ministre, man kelia nerimą Visuomenės sveikatos centro ir ULAC sujungimas. Aš pati tik atėjusi į Seimą labiausiai domėjausi erkių tema ir kreipiausi į jus po daugybės susirašinėjimų ir diskusijų čia, Seime, dėl vaistų kompensavimo nuo erkinio encefalito. Jūs rašte man atsakėte, kad kol kas galbūt kompensavimas nenumatomas, o visą informaciją teikia ULAC, ten yra geriausi specialistai ir visa kita. Kaip tik dėl to, man atrodo, dabar visai neaišku, kodėl ULAC yra pakišamas po Visuomenės sveikatos centru. Ten iš tikrųjų puikūs specialistai, visada siunčiama diskutuoti ir tartis būtent su jais. Kodėl tą įstaigą dabar siūloma tiesiog panaikinti? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš bandžiau paaiškinti, kokia yra logika. Iš tiesų mes dabar turime dvi institucijas, kurios užsiima užkrečiamųjų ligų kontrole ir prevencija. Viena iš tų įstaigų labiau užsiima informacijos analize, informavimu, kita turi regioninius skyrius, kur užsiima konkrečia, realia kontrole.

Pataisykite mane, jeigu klystu, bet man atrodo, kad problemų išbarstymas nepadeda jų spręsti, kai yra *nusispecializuojama* į kokią nors vieną sritį, tuo labiau užkrečiamųjų ligų vienintelę. Kiek man, sakau, yra tekę bendrauti ir matyti patirties kitose šalyse, kaip tik stengiamasi bendradarbiauti. Šiandien, kai mes susiduriame su tomis pačiomis erkėmis, tai vieni kuruoja vakcinacijos klausimus, kiti kuruoja gal tų pačių erkių ar užkrečiamųjų ligų agentų vadinamųjų, bakterinių ar virusų, užterštumo priežiūrą ar darbo vietose, ar dar kur ir nėra tarp jų ryšio. Kai reikia bandyti koordinuoti, ministerija kaip ir turi stoti per vidurį, kažką bandyti susodinti kartu ir dažniausiai atsakingų nebūna, nes tą atsakomybę neretai bandoma perkelti ant kažko kito.

Aš manau, kad tai yra sveikas dalykas. Tų ekspertų specialistų niekas nesiruošia atsisakyti. Mes pačių institucijų neardome, mes jas tiesiog jungiame po vienu skėčiu, kad jos turėtų geresnę galimybę bendrauti, bendradarbiauti, bet tuos ekspertus, apie kuriuos jūs kalbate, kad jie yra geri, mes irgi vertiname ir net negalvojame jų kokiais nors būdais atsisakyti.

PIRMININKAS. R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau paklausti dėl Valstybinio psichikos sveikatos centro naikinimo. Jūs čia paminėjote argumentuodamas, kodėl taip turėtų būti, – tai to Psichikos sveikatos centro autoriteto stoka. Dėl autoriteto. Bet aš norėjau paklausti, ar darbuotojai iš centro bus perkelti į skyrių, kaip dėl kompetencijų, ar bus išlaikytos tos kompetencijos?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš iš tiesų norėčiau, kad tik teisingai mane suprastumėte. Aš kalbu ne apie žmonių, kaip asmenų, autoritetą, nes autoriteto tiems žmonėms, kurie ten dirba, užtenka, bet apie pačios įstaigos ir jos galios autoritetą. Kaip ir sakiau, noras yra pakelti šiek tiek į aukštesnį lygį, nes tikrai visiškai kitaip yra bendraujama, visiškai kitaip yra išklausoma, kai tam tikri sprendimai arba siūlymai ar rekomendacijos ateina iš ministerijos, o ne iš pavaldžios institucijos.

Dabar dėl darbuotojų. Jie *automatu* visi nėra perkelti. Buvo paskelbti konkursai skyriuje. Dalis žmonių yra atėję. Tikrai raginame tuos žmones, kurie dirba Valstybiniame psichikos sveikatos centre, dalyvauti konkursuose. Aš tikrai dabar nepasakysiu, nežinau, kiek jų apsisprendė, kiek ne. Žinau, kad labai nedaug. Negaliu pasakyti priežasties, dėl ko, kodėl žmonės nelabai nori eiti į ministerijos skyrių dirbti, nenori keisti to darbo, sakykim, tokios institucijos. Matyt, prievarta mes tikrai nepriversime. O tiek daug žmonių, aišku, nereikės, nes yra visokių bendrų funkcijų, kurias dengia ministerijos bendri padaliniai, o ekspertus mes bandomė surinkti, iš tikrųjų sukomplektuoti Psichikos sveikatos skyrių jau pačioje ministerijoje.

PIRMININKAS. E. Gentvilio nematau. A. Matulas. Prašau, gerbiamas Antanai.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, aš suprantu, kad galbūt kai kurių pokyčių ir reikia, pavyzdžiui, dėl Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro, Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro, Higienos instituto, galbūt ir tikslinga būtų sujungti, turėti stambią analitinę instituciją, kuri galėtų teikti ir kažkokią didesnę informaciją Nacionalinei sveikatos tarybai, nes dabar iš esmės ji nedirba. Bet man irgi kelia nerimą prieš tai kolegų įvardytų institucijų sujungimas arba naikinimas, todėl aš noriu paklausti, o kodėl jūs neįrašote nomenklatūroje tada tų sujungtų institucijų pavadinimų, kur būtų didesnė garantija, kad mes tikrai žinotume, kad tos įstaigos nebus naikintos vienaip ar kitaip, o jūs tiesiog viską išbraukiate ir dabar

mes turime pasitikėti ministerija, kad būtent bus taip, kaip jūs dabar rašote aiškinamajame rašte? Aiškinamasis raštas nėra teisės aktas, kuris įpareigotų priimti vienokį ar kitokį sprendimą. Kaip jūs manote, nes su dalimi jūsų siūlymų lyg ir galima būtų sutikti, ar jūs sutiktumėte, kad mes visi susėdę kartu surašome institucijų pavadinimus įstatyme ir tai būtų tam tikra garantija?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš tikrai nesistengiu čia nieko paslėpti. Kur jau ką nors planuojame naikinti, tai aš tą aiškiai ir įvardinau pasakydamas ir argumentus. Kokių nors čia mano paslėptų minčių ieškoti nereikia, juo labiau kad puikiai suprantate, kad laiko net ir reorganizavimui lieka kritiškai labai mažai. Jeigu mes dabar nepriimsime tų sprendimų, vargu ar mes techniškai jau besugebėsime padaryti. Tai tikrai bijoti, kad mes dar ką nors čia uždarysime ar panaikinsime... tikrai jau net ir fiziškai nelabai bebūtų tokio laiko.

Dėl pačios nomenklatūros. Aišku, kad mes apie viską galime diskutuoti ir galvoti, tik tiek, kad aš galvoju, kad tas surašymas į įstatymą, matyt, turėtų turėti labai aiškius kriterijus, ir įstatyme yra logiška išvardinti įstaigas, kurios vykdo viešojo administravimo funkciją, kaip yra įprasta ir kituose sektoriuose. Visas kitas įstaigas vardyti įstatyme, na, nežinau, tai labai suriša rankas. Aš suprantu tą baime, gal nepasitikėjimą ministerija, bet supraskite, kad ministerija, bandydama sektorių efektyvinti ir matydama galbūt kai kuriais atvejais gal net geriau iš vidaus, kas ten vyksta, darosi, kur galima būtų padaryti efektyviau, nesiūlo tokių sprendimų, kurie ką nors griautų ar naikintų. Yra siūlomi kaip tik tokie sprendimai, kurie kompetencijas augintų ir leistų geriau koordinuoti. Tai nežinau, ar verta viską surašyti į nomenklatūrą, bet dėl viešojo administravimo funkcijas vykdančių institucijų, manau, kad turėtų likti įstatyme.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, jūs užsiminėte šiek tiek, kad dėl tų reorganizacijų regionai nenukentės, bet dažniausiai būna taip, kad iš regionų darbo vietos traukiasi, o darbai traukiasi į regionus. Aš turiu omenyje Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą, kur yra iš tikrųjų padaliniai ir turbūt vykdo nemažai funkcijų. Dabar likvidavus porą institucijų arba vieną prijungus, paprastai darbai gali nukeliauti tenai, o etatai kur nors čia, į Vilnių, nes čia stipresni pareigūnai, gudresni. Ir paprastai darbo vietų mažėja arba jau darbų daugėja. Ar taip nebus šiuo metu?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai nemanau, kad čia verta nuogąstauti būtent dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro, nes būtent prie jo yra jungiamos dvi, na, siūloma jungti dvi papildomas institucijas. Regionai... jie kaip dirba savo darbą, ten paprastai tikrai nepabėga specialistai į Vilnių, labai neatvažiuoja. Yra ten problemų iš tiesų dėl specialistų pritraukimo, bet čia tas mūsų papildomas jungimasis nei blogins, nei gerins. Ten kitų problemų yra, kad apskritai specialistai į regionus, ne tik į šitą instituciją, nelabai nori važiuoti, bet ten mes jokių pakeitimų nesame numatę dėl pačių regionų. (*Balsai salėje*) Darbų, matot, papildomai neprisideda, nes *in corpore* persikelia tos institucijos, jos neišsidrasko. Vieninteliai dalykai, kurie optimizuojami, tai yra visokios bendros funkcijos. Sakykim, kokie nors ūkio dalykai, vadovų kai kurių tiek daug nebereikia arba pavaduotojų, taip, bet ne regionuose, nes jie nėra niekaip perorganizuojami.

PIRMININKAS. A. Vinkus klausia. Prašau, gerbiamas kolega.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas ministre, aš noriu ir suprasti jus, bet kartu ir šiek tiek abejoju ir dėl Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro prijungimo prie ligų profilaktikos kontrolę vykdančio Nacionalinio visuomenės sveikatos centro. Juk mes visada jungdami pradžioje ne tiek žiūrime finansinių dalykų, kiek žiūrime, koks efektyvumas ligonių atžvilgiu, aplinkos atžvilgiu, ligų prevencija, jų gydymas, naujos metodikos, bendradarbiavimas su užsieniu ir panašiai. Ar galite pavadinti nors kelis pagrindinius punktus, kuriais remdamasis, jūs manote, kad tikslinga sujungti.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų aš labai sąmoningai neakcentavau jokių finansinių aspektų, nors paminėjau, kad tam tikrų bendrų funkcijų sujungimas leistų daugiau pinigų skirti ekspertams, specialistams, kurie iš esmės ir užtikrina, kad tokios institucijos pirmiausia efektyviai savo pagrindinį darbą dirbtų, nes jų nėra pagrindinis darbas rūpintis sandėliais ar kažkokią ūkinę veiklą vystyti. Aš pristatydamas minėjau, kad dvi institucijos, kurias mes siūlome jungti, Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą ir Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrą, tai jos abi užsiima infekcinių ligų kontrole. Dabar tos funkcijos yra išbarstytos.

Gal kad geriau atsakyčiau, aš jums kitą pavyzdį pateiksiu, tiesiog kad įsivaizduotumėte, kodėl aš manau, kad tai yra logiška. Jūs prisimenate, Seime tikrai ne vieną kartą yra įvairūs siūlymai teikti išdraskyti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentą, išdalinti: alkoholio kontrolę – į Maisto ir veterinarijos tarnybą, tabaką – Ne maisto produktų inspekciją ir panašiai. Nors logika tokių įstaigų veikimo ir yra jų stiprybė, kai jos veikia kartu, turi gerą koordinavimą, o ne dirba atskirai. Kai yra dešimt auklių, vaikas visada yra be galvos. Nenoriu aš kokių nors priekaištų sakyti, tiesiog mes, matydami tam tikrus procesus viduje, matydami infrastruktūrą regionuose, manome, kad tai nesusilpnintų kaip nors, bet kaip tik sustiprintų, nes šiuo atveju vienas plius vienas turėtų išeiti trys, o ne vienas kablelis penki.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmiausia aš nesuprantu, kodėl šito siūlymo neišskaidėte į atskirus paketus, kad mes balsuodami galėtume pritarti VATESI ir Radiacinės saugos centro reorganizavimui, bet nebūtinai pritarti Visuomenės sveikatos centro ir AIDS centro sujungimui. Dabar už viską turime balsuoti kartu, nors galbūt kuris nors vienas elementas, sakykime, kelia abejonių. Nežinau, bet panašu, kad jūs formalios kaštų ir naudos analizės, tvarkingos, nesate atlikę formuluodamas šį siūlymą. Ar esate pajėgus bent pateikti Seimo nariams tas reorganizavimo schemas, kur mes matytume, kaip keisis etatai, kokia bus pagrindinė struktūra ir taip toliau?

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą, skaičiavimai, aišku, yra daryti, aš minėjau, kad yra skaičiuota, kiek vadovaujančių pozicijų būtų atsisakoma, kiek tų bendrų funkcijų darbuotojų. Tikrai, aš manau, diskusijose galėsime pateikti, kas dalyvausite, ir detaliau pristatyti.

Dabar dėl jūsų klausimo, dėl to išskaidymo atskirai. Aš suprantu jūsų mintį ir tame iš tikrųjų yra logikos, bet vėlgi, branginant jūsų visų laiką, kiekvienas tas procesas, atskirai analizuojant, nagrinėjant ir nešant iš Vyriausybės kaip po vieną kažkokį sprendinį, man atrodo, tiesiog neracionalus. Vis dėlto aš kviesčiau pritarti ir palaikyti šitą paketą todėl, kad svarstydami jūs savo nuomonę dėl atskirų įstaigų, kaip jūs sakote, nejungimo ar jungimo, registruodami siūlymus ir teikdami juos svarstymo metu tikrai tą nuomonę galėsite pareikšti. Jeigu tikrai matysime, kad yra labai daug nuogastavimo, kad ir kas tai būtų, ar Radiacinės saugos centras, kur argumentai yra dėl Astravo elektrinės, galima bus atsižvelgti į tuos nuogastavimus ir siūlymus. Bet atnešti tokį paketą ar kokį nors siūlymą, kuris visiems tiktų, aš manau, kad tokio apskritai nebūna, kad visi dėl visko sutartų.

PIRMININKAS. Klausia L. Balsys. Prašau, gerbiamas kolega.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs čia sakote, kad, naikindami Radiacinės saugos centrą kaip nacionalinę reguliavimo instituciją, suteiksite kažkokių naujų kompetencijų, prijungę prie institucijos, kurios pagrindinė veikla – mokyklos higienos pasai ir triukšmo lygio matavimas. Lietuva bus pirmoji pasaulyje valstybė, atsisakanti nacionalinio radiacinės saugos reguliuotojo. Jūsų minimas Suomijos pavyzdys yra melas. Jeigu paguglinsite internete (žodį STUK – trumpinį), rasite, kad yra Suomijos nacionalinis reguliuotojas, užsiimantis išimtinai radiacinės saugos klausimais. Jokių ten higienos pasų mokyklose nėra. Ar jūs prisiimate visišką atsakomybę dėl galimai kvailo sprendimo, kurį siūlote priimti Seimui, ir galimai keliamos grėsmės sveikatai milijonams žmonių, atsisakydami nacionalinio reguliuotojo tokiu svarbiu klausimu kaip radiacinė sauga tokioje valstybėje, kuri turi savo uždrausto veikimo bombą Ignaliną ir pašonėje – Astravo atominę elektrinę? Tikrai pagalvokite gerai, ar ši kvailystė jums neslėgs pečių visą gyvenimą.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Kvailystė tai ar ne kvailystė, matyt, visų mūsų valia bus apsispręsti, ar tai daryti, ar nedaryti. Centras yra nenaikinamas. Aš norėčiau dar kartą akcentuoti. Naikinama yra viena iš institucijų, aš ją įvardinau, tai yra Valstybinis psichikos sveikatos centras. Jis iš tikrųjų yra naikinamas, jo nelieka kaip įstaigos. Kitos įstaigos yra jungiamos *in corpore* su visomis kompetencijomis, su visais žmonėmis inkorporuojamas į tam tikrą didesnę instituciją.

Dabar dėl to mano pavyzdžio su Suomija, gal mane nevisiškai teisingai supratote, aš neturėjau galvoje, kad būtent radiacinė sauga Suomijoje yra tame centre, bet jeigu jūs pasižiūrėsite, Suomijos pavyzdyje yra labai daug ir mitybos, ir tabako, ir aplinkos, ir darbo saugos, ir daugybė visokių dalykų sudėliota. Jei mes dabar sakome, kad radiacinė sauga dėl kokios nors priežasties turi

būtinai būti atskira įstaiga, ir buvimas atskiros įstaigos būtinai sukuria kažkokią pridėtinę vertę – gerai, kaip ir sakiau, svarstymo metu galima tuos siūlymus registruoti ir galima dėl kiekvieno iš tų elementų diskutuoti.

Bet, aš tikiuosi, jūs pritariate bendrai nuostatai, kad kuo mes mažiau išsibarstome, kuo turime mažiau įvairių izoliuotų įstaigų, tuo mes galime užtikrinti daugiau, o kai trūksta darbuotojų, tam tikras funkcijas deleguoti, kad jos neliktų nepadengtos.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – J. Sabatauskas dėl vedimo tvarkos.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke, vis dėlto jūs turėtumėte griežtai sekti laiką, per kiek laiko atsakinėja į klausimą. Į šį klausimą, nesakau, atsakė, viskas gerai, spėjo, bet į kitus atsakinėja per ilgai, o yra 22 įstatymų projektai, ir skiriame tik 30 minučių. Skaičiuokite, padalinkite iš 22, kiek minučių vienam projektui.

PIRMININKAS. Labai gerai, gerbiamas kolega. Kaip žinote, jūsų kolega pasiūlė 30 minučių, Seimas nutarė 30 minučių. Dabar jūsų replika dėl laiko, mes itin sekame. Minutė – klausimas, dvi minutės – atsakymas. Paklausė aštuoni Seimo nariai, 20 minučių jau kalbame. Aštuonis padauginame iš dviejų, yra 16 minučių, dar pridėkite penkias minutes, vadinasi, kiekvienas vidutiniškai kalbėjo: klausiantysis klausė maždaug 47 sekundes, atsakymas buvo 1 minutė 37, minutė 42. Reglamentas išlaikytas.

Klausia V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, valstybinis auditas – Valstybės kontrolė atliko 2019 metų veiklos plane numatyto veiklos audito ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimo išankstinį tyrimą ir priėmė sprendimą. Tiesiog įvertinę gautą informaciją nusprendė tęsti valstybinį auditą ir įvertinti, ar ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimas rezultatyvus, ir atkreipė dėmesį į šiuo metu vykstančius ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimo procesus.

Turint galvoje, kad rezultatai turėtų paaiškėti tik kitais metais, ar nebūtų racionalu, jūsų manymu, palaukti audito rezultatų ir tuomet teikti tokį tikrai ambicingą projektą? Tai vienas klausimas.

Bet taip pat dar įdėmiai klausydama jūsų pristatymo pasigedau komentarų apie tai, kas bus su tokiomis įstaigomis kaip Nacionalinis transplantacijos biuras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė teismo psichiatrijos tarnyba? Dabar projekte matau, kad jos yra tiesiog išbraukiamos, tačiau jūs nepakomentavote, kas planuojama.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū. Dėl audito. Sudėtinga nuspėti, ką auditas pasakys. Bet aš jau atsakydamas į kažkurio kolegos klausimą paminėjau, dėl ko... jeigu mes nepadarome dabar, mes turbūt nepadarysime niekada. Jūs žinote, kad norint ką nors reorganizuoti yra ir tam tikri Darbo kodekso reikalavimai, jeigu norime mažinti vadovaujančių pozicijų, yra išspėjimų terminai ir panašiai. Jeigu mes ir dabar nejudėsime į priekį, mes tada tiesiog turime pasakyti, kad nieko ir nedarysime, nes natūralu, kad fiziškai nebespėsime. Aš manau, kad mes labai atsakingai įvertinome ir daugybę kitų rekomendacijų, kurios buvo iki šiol teiktos, tikrai atsargiai teikiame tuos siūlymus, ne visas įstaigas liečiame. Dėl jūsų paminėtų, kurias jūs radote, kad yra braukiamos iš nomenklatūros... kol kas nieko nenumatoma su jomis daryti. Vyksta diskusija su Teisingumo ministerija dėl Teismo medicinos, Teismo psichiatrijos tarnybų, bet šio įstatymo pakeitimuose jos niekaip neličiamos. Kol kas tai yra tik diskusijos. Kai tos diskusijos įvyks, tada mes galėsime ką nors pristatyti, bet šiuo atveju mes tikrai jų neličiamės ir nieko nekeičiame.

PIRMININKAS. V. Vingrienės nematau, kolegos. R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Gerbiamas ministre, tikrai keista, kad jūs siūlote Lošimų priežiūros tarnybą jungti prie Sveikatos apsaugos ministerijos be jokių gilesnių analizių, studijų. Nors valdantieji dažnai mėgsta pasigirti, kad vadovaujasi visomis geriausiomis praktikomis, kurios yra Europos Sąjungoje, tačiau šiuo atveju šis jūsų toks nepamatuotas siūlymas, man atrodo, kvepia tuo, kad jūs iš tiesų galbūt ketinate sudaryti geresnes sąlygas tiems, kas nori būti įsitraukę į tuos azartinius lošimus. Iš tiesų tai yra ne kas kita kaip priežiūros susilpninimas. Ar jūs galėtumėte paneigti mano abejones?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai galėčiau paneigti labai paprastu argumentu. Vieni iš labiausiai besipriešinančių šiam jungimui yra lošimų organizatoriai. Jeigu jie labai nenori,

kad tos įstaigos patektų į Sveikatos apsaugos ministerijos kuravimo sritį, matyt, turi savų nuostatavimų, dėl ko taip galvoja. Mes į lošimų organizavimą žiūrime ne tik kaip į kažkokių pinigų apskaitą, plovimo prevenciją ar aparatų priežiūrą, bet žiūrime kaip į priklausomybių prevenciją ir kontrolę. Šita įstaiga nėra prie ministerijos, ji yra prie Vyriausybės – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, ir šita tarnyba, kurią siūloma jungti, taip pat taps junginiu arba vienetu, kuris bus prie Vyriausybės, ne prie atskiros ministerijos.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas. (*Balsai salėje*) Juliau, taip laikas ir sugaištamas! Seimo bėgime, maratone nesudalyvautumėte! Prašau, kolega.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų tiek daug jūs čia siūlote jungti vienas įstaigas prie kitų, bet kyla klausimų. Prieš tai, per Vyriausybės valandą, kolegė jūsų klausė dėl srities, kur generuojama 1,2 mlrd. eurų apyvartos. Ar netrina dabar rankomis lošimų organizatoriai džiaugdamiesi, kad jūs suplakate su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu matydami tik vieną funkciją, kuri sudaro 7 % tos veiklos, kurią atlieka Lošimų priežiūros tarnyba? Pagrindinės funkcijos yra finansų kontrolė, lošimų organizatorių kontrolė ir, kas įdomiausia, pinigų plovimo prevencija, o tai yra sudėtinė dalis ir terorizmo prevencijos. Tai čia tik viena dalis. Kitas jungimas Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro. Jeigu iš tikrųjų jūs norite keisti įstaigų vadovus...

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...gal galėtumėte rasti kitą būdą tai padaryti, bet nesuplakti to, ko nėra vienoje pasaulio valstybėje, pavyzdžiui, lošimų priežiūros nevykdo Sveikatos apsaugos ministerija.

PIRMININKAS. Kolega, 40 sekundžių virš, va taip ir prasideda. Gerai, atsakykite, ministre. Juokaujame.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Žiūrėkite, aš pabandysiu atsakyti labai trumpai. Ar netrina rankom, tai ne, netrina. Jeigu pažiūrėtumėte Vyriausybės posėdžių įrašus, kur buvo šitas paketas pristatomas, tai buvo tie, kurie prieštaravo ir prirašė labai daug raštų, prieš tai kritikavę Lošimų priežiūros tarnybą, staiga pradėjo labai girti ir sakyti, kad tai labai nuostabi įstaiga, kodėl staiga jungiate. Jūs teisingai paminėjote dėl 7 %, aš manau, kad tai yra blogai, kad tik 7 %. Mūsų manymu, prevencijai turi būti daug daugiau dėmesio skiriama.

Dabar dėl Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro. Aš nežinau, kodėl taip yra sureikšminami tie vadovų klausimai. Aš neturiu nieko asmeniškai prieš vieną vadovą ir argumentai, kurie yra išdėstyti, manau, yra labai logiški ir aš juos pabandžiau paaiškinti. Išbarstymas jau čia net ne atskirų sričių, čia vienos srities išbarstymas, tai yra užkrečiamųjų ligų kontrolės išbarstymas atskirose institucijose, man atrodo, mažų mažiausiai nelogiškas, o vadovų klausimus tikrai, aš nematau, kad čia kas nors tokiais būdais bandytų spręsti. Kaip jūs sakote, jeigu būtų noras, tikrai yra paprastesnių būdų atsisveikinti su vadovais, negu organizuoti sudėtingus svarstymus Seime ir stovėti, atsakinėti į sudėtingus klausimus.

PIRMININKAS. Ir paskutinė klausia A. Armonaitė. Prašau, kolege.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Dėkoju. Aš planuoju pritarti po pateikimo, nes manau, kad tai yra žingsnis link efektyvesnės sistemos, bet, be abejo, klausimų kyla ne mažiau negu kolegoms apie tą pačią Lošimų priežiūros tarnybą. Ji bus sujungta su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu į Priklausomybių prevencijos ir priežiūros departamentą, tačiau dalis funkcijų iš tikrųjų, ką vykdė Lošimų priežiūros tarnyba, būdingos Finansų ministerijai, ne Sveikatos apsaugos ministerijai: licencijos, leidimai ir reguliuojančių teisės aktų rengimas. Ar bus taip, kad visa tai keliai į naują Priklausomybių prevencijos departamentą? Ar dalis funkcijų išliks Finansų ministerijai ir Finansų ministerija bus tiesiogiai už tai atsakinga?

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Gerai, kad kyla klausimų. Aš vis dėlto dar kartą praščiau pritarti ir tikrai galime diskutuoti komitetuose, kai bus.

Dabar dėl funkcijų, kurios būdingos kokiai ministerijai. Dėl to tai ir yra įstaiga prie Vyriausybės, kadangi ten daug įvairių funkcijų sueina į vieną vietą. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas vykdo tokias funkcijas, kurios nėra tik sveikatos. Jie taip pat licencijuoja, prižiūri, kontroliuoja. Tokia funkcija gal labiau būdinga yra Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ar dar kažkam, bet vis dėlto yra departamente. Tam ir yra įstaiga prie Vyriausybės, kad galėtų da-

lyvauti ir kitos ministerijos. Tik, aišku, kuravimo sritis yra sveikatos, bet tų funkcijų, kaip ir minėjau, departamentas ir prieš tai turėjo tokių, kurios tikrai yra nebūdingos Sveikatos apsaugos ministerijai, bet puikiai veikia ir puikiai buvo vykdomos.

PIRMININKAS. Kolegos, už, prieš. Už – A. Vinkus. Prašau. (*Balsai salėje*) Prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Iš tiesų atrodo keistas sprendimas naikinti institucijas jungiant jas prie kitų, kai, atvirkščiai, atrodo, reikėtų jas stiprinti, formuoti aiškius tikslus, skirti reikiamą finansavimą ir, svarbiausia, reikalauti vadovų atsakomybės. Kaip ir minėjau, radiacijos saugos klausimas su Astravo atomine, atrodo, iš tikrųjų vienas svarbiausių ir aktualiausių bent jau Vilniaus mieste tikrai. Savižudybių prevencija visoje Lietuvoje yra aktuali ir būtent Psichikos sveikatos centras, kuriame yra Savižudybių prevencijos biuras, yra atsakingas už veiksmingą prevenciją. Lošimų priežiūra lygiai taip pat.

Transplantologijos centro klausimas. Kai donorystės tvarka Lietuvoje mena viduramžius, iš tiesų reikėtų skirti daugiau dėmesio, daugiau finansavimo, daugiau kompetencijos ir reikalauti vadovų atsakomybės. Iš tiesų sunku suvokti, kaip sujungus šias institucijas, optimizavus jų veiklą, tikėtina, atleidus vadovus, bus pasiekti reikiami rezultatai. Dabar bent turime konkrečius asmenis, iš kurių galime reikalauti atsakomybės. Retorinis klausimas, kas bus atsakingas už viską, kai nebeliks tų institucijų, nebeliks tų vadovų ir nebus aišku, nei į ką kreiptis, nei iš ko reikalauti atsakomybės.

Aš vis dėlto siūlyčiau galbūt susilaikyti ir teikti atskirai paketą dėl atskirų institucijų, apie jas diskutuoti paeiliui, iš lėto, konkrečiais argumentais, o ne viską vienu dideliu paketu, kai yra ir gerų dalykų, ir, mano giliu įsitikinimu, tikrai labai abejotinų. Ačiū.

PIRMININKAS. Už – A. Vinkus. Prašau, kolega.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiamas ministre, suprantu jūsų poziciją ir tai, ką jūs pranešime sakėte, kad vykdote ir Vyriausybės programą, ir išanalizavote funkcijų dubliavimą, ir panašiai, tačiau aš norėčiau pasakyti, kad yra dvi kategorijos vadybininkų, aš kalbu apie vadybininkus. Vadina mieji dideli vadybininkai ištraukia ten, kur reikalai eina blogai, ir sutvarko reikalus, ir labai dideli vadybininkai, kurie netrukdo ten, kur reikalai eina gerai.

Aš nedirštu to taikyti jums, bet noriu pasakyti, labai prašau pergaltvoti dėl Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, o ypač dar kartą, gerbiamas ministre, suabejokite ir pažiūrėkite dėl Radiacinės saugos centro. Daugiau nei 20 metų jis veikia, įgijo tarptautinį pripažinimą, esu įsitikinęs, kad Vyriausybei, kuri 2018 metais patvirtino ir paskyrė jam labai atsakingas ir svarbias funkcijas, Radiacinės saugos centras yra vienintelė institucija, kuri branduolinės avarijos metu teikia rekomendacijas dėl žmonių evakavimo, skydliaukės blokavimo jodu, laikinojo perkėlimo, sanitarinio švietimo, maisto ir geriamojo vandens vartojimo. Tokio masto darbo, kokį su savivaldybėmis atlieka Radiacinės saugos centras, siekdamas jų geresnio pasirengimo branduolinei avarijai, jokia kita valstybinė institucija neatlieka.

Ar šiuo metu pateisinama valstybėje, jeigu mes taip pasielgtume, destabilizuotume vykdomą pasirengimą galimoms branduolinėms avarijoms? Aš tikiu jus, jus dar pergaltvokite šitą sprendimą, aš tikrai negalėsiu už tai balsuoti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prieš – E. Gentvilas. (*Balsas salėje*) Kolega, galima... Ne, kolegos, tikrai ne, nes yra didelis įstatymo projektas, paskui opozicijos lyderis dar užpyks ant mūsų. Keturi – už, keturi – prieš. Prašau, gerbiamas Eugenijau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Smagu, net neplanavau. Dar smagiau, kad A. Vinkus, pasisakydamas už, sugebėjo tiek sukritikuoti, kad aš net neplanavau tiek kritikuoti, bet dabar kas man belieka, reikia rimčiau rėžti, ko Antanas nepasakė.

Žiūrėkite, lankstykite pirštus. Tikrai čia yra daugybė projektų ir daugybė institucijų, kurias bandoma mums vienu metu primesti viena proga. Esu pastebėjęs, kad šita valdančioji dauguma tikrai sistemingai, principingai yra nusiteikusi mažinti institucijų, kontroliuojančių institucijų, valstybės valdomų įmonių skaičių, ir tas yra pagirtina. Tačiau, klausykite, kai tokia krūva sudedama į vieną vietą, jau yra blogai, ir kai pradėdi lesioti palaipsniui... Čia jau skambėjo kolegų klausimuose mintys, pavyzdžiui, sako, nežinome, ką pasakys auditas dėl Lošimų priežiūros tarnybos. Tai ir palaukime, jeigu nežinome.

Ministre, ar nežinodami jūs priimsite optimalų sprendimą? Aš irgi nežinau, ką pasakys auditas, ir man labai nepatinka lošimai, nesu niekada lošęs, nesizaviu visu šituo dalyku, bet tai ne-reiškia, kad mes nežinodami, o sužinosime vėliau, ir tada ką darysime? Jau bus nuspręsta. Tai gal vis dėlto palaukime.

Kitas dalykas dėl Radiacinės saugos centro. Pats aš esu Energetikos komisijos narys ir ten aptarėme tai, kaip reikia fiksuoti ir stebėti galimą Astravo atominės elektrinės radiacijos aplinką. Tai ką, dabar naikiname? Vilniaus savivaldybė pradeda evakuacijos bandymus, o mes norime panaikinti pirmi Europoje instituciją, kuri būtų savarankiškai tirianti radiacinę saugą. Nedarykime tos klaidos, neperskubėkime ir neperlenkime. Ačiū.

PIRMININKAS. Už – V. Simulikas. Prašau.

V. SIMULIK (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Kuo toliau, tuo aš keisčiau jaučiuosi, bet vis dėlto išdrįsiu išsakyti poziciją, kuri Lietuvoje labai dažnai sakoma ne iš aukštų tribūnų, bet normalių žmonių. Ligonis... Labai svarbus dalykas gydyti ligonius, nes Lietuvoje per paskutinius keletą metų ligonio statusą turinčių asmenų tapo labai daug. Pradedant nuo alkoholio vartojimo – vyno taurę išgėrėte, jūs esate potencialus ligonis. Žiūrime toliau į kai kurių kitų institucijų darbą. Aš esu iš tikrųjų už tai, kad ligoniams būtų garantuotos visos socialinės garantijos. Žmogaus teisių požiūriu, ligoniams reikia suteikti visą pagalbą, siekiant apsaugoti jų sveikatą ir dėl visaverčio dalyvavimo visuomenėje.

O jeigu kalbėtume apie įstaigų vadovų skaičių, ką gerbiamas Eugenijus minėjo, tai iš tikrųjų švietimo sistemoje labai lengva atsikratyti daug įstaigų vadovų, padarant kokių 18 mokyklų arba 18 ligoninių ar 5 ligoninių generaliniais direktoriais, kitur naikinant. Taip bus pasiekta rezultatų, pastatant savąjį žmogų ten, kur reikia, šnekant, kad yra labai daug nepatogių vadovų arba nepatogių žmonių, kurie kažkaip kitaip mąsto. Tai už tas teises, kurios sudarys galimybes ligoniams teikti didesnes paslaugas.

PIRMININKAS. A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, žinote, aš, dirbdamas pirmą kadenciją, po to ant-rą, vis galvodavau, kaip čia taip gali atsitikti, kad žmonės, papuolę į tuos nenormalius... kaip ir kolega V. Simulikas šnekėjo – iš aukštų tribūnų, kažkaip labai greitai tampa patys gudriausi, daugiausiai žinantys. Ir tada mane labai nustebino kolega, tas pats A. Čaplikas, R. Šukys, kai panašiai buvo siūloma, ir mes sujungėme tada nemažai tų institucijų, atsimenu. 2010–2012 metais Aplinkos sveikatos centras buvo panaikintas ir buvo atskirai Užkrečiamųjų ligų centras, atskirai AIDS centras, Respublikinis visuomenės sveikatos centras ir kiti. Išties diskutavome gal metus ir komitetas tada pasakė, kol nebus suderinta, kol nebus surašyta nomenklatūroje, kas lieka, kas naikina-ma, tas įstatymo projektas neišvys dienos šviesos ir nebus pristatytas parlamente. Dabar viskas vėlgi vyksta atvirkščiai, nei su niekuo kalbėta, komitetas nieko nežino, šitų institucijų atstovai ap-imti panikos, visuomenės dalis irgi apimta panikos. Aš suprantu, gerbiamas ministre, kad kai ku-rias institucijas reikėtų reorganizuoti, ir mes tada sujungėme Užkrečiamųjų ligų ir AIDS... ir kaip matome, pasitvirtino. Bet dabar išties naikinamos tos sritys, tos institucijos sujungiamos arba nai-kinamos, kur, kaip kolega M. Majauskas sakė, labiausiai skauda, labiausiai kelia didžiausią rizi-ką, – psichikos sveikata, savižudybės, radiacinė sauga. O mes jas jungiame arba naikiname. Taip pat nomenklatūroje yra naikinamas Transplantacijos biuras, Teismo psichiatrijos tarnyba, o pa-menime, kad labai neseniai ministerija dėjo visas pastangas, kad Teismo psichiatrijos tarnyba bū-tų sujungta su Teismo medicinos tarnyba.

PIRMININKAS. Laikas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Baigiu. Su Teismo medicinos tarnyba. Dabar lyg ir atsisakoma, bet buvo stumiama ta idėja. Dabar tik išbraukiama. Tai aš manau, kad yra labai daug neiškių dalykų ir reikėtų tikriausiai šiam įstatymo projektui nepritarti arba jį išskaidyti, arba diskutuoti gana il-gai ir tada priimti sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. L. Balsys. Atsiprašau. A. Armonaitė – už.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Aišku, būtų paprasčiau, jeigu kiekviena reorganizuojama įstaiga būtų svarstoma atskirai, ir aš tikiuosi, kad komitete ir svarstymo stadijoje mes turėsime galimybę. Su ta sąlyga aš balsuosiu už ir kviečiu balsuoti už, nes vis dėlto, man atrodo, jeigu yra

daug nedidelių įstaigėlių, tai dar nereikia, kad dėmesys problemoms yra adekvatus. Tai, kad, pavyzdžiui, Valstybinis psichikos sveikatos centras, dalis jo funkcijų arba, kaip suprantu, visos ir galbūt sustiprintos funkcijos keliauja į Sveikatos apsaugos ministeriją, tai tikriausiai reikia, kad nuo šiol tai bus ne kokia nors biurokratinė administracinė atsakomybė, o tiksliai – politinė Sveikatos apsaugos ministerijos atsakomybė, kad Lietuvoje psichikos sveikata, savižudybių prevencija taptų prioritetu. Tai, kad turėsime stipresnį Priklausomybių prevencijos ir priežiūros departamentą prie Vyriausybės, man atrodo, irgi yra neblogai, nepaisant to, kad dalis tų funkcijų, kurios būdingos būtų Finansų ministerijai, matyt, tikrai neturėtų būti priklausomybių prevencijos srityje. Taigi su keletu tokių išlygų aš manau, kad vis dėlto tai yra tos reformos, kurią pradėjo 2008–2012 metais dirbusi centro dešinės Vyriausybės, tąsa, ir todėl aš šiandien balsuoju už šią konsolidaciją, ir kviečiu ją palaikyti.

PIRMININKAS. L. Balsys – prieš. Prašom, kolega.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, esame pastatyti į pačią kvailiausią padėtį, kai mums ant galvų dabar užversta 20 įstatymų projektų po vienos konsolidacijos šūkiu, lozungu ir mes dabar turime kalbėti už arba prieš apie visiškai skirtingus dalykus. Kas bendro tarp lošimų kontrolės ir Radiacinės saugos centro? Nieko. Visiškai skirtingi dalykai. Juos reiktų analizuoti visiškai atskirai. Dėl vieno gal galima pritarti, dėl kito negalima. Taigi esame pastatyti į padėtį, kai esame verčiami, ir nei galime išanalizuoti, nei galime rimtai pasisakyti. Aš manau, čia yra visiška nepagarba Seimui, kai ministras ateina ir čia taip išverčia ant galvų visiškai tarpusavyje nederančius įstatymų projektus.

O aš norėjau pasisakyti dėl Radiacinės saugos centro, nes tai yra precedento neturintis atvejis, kai už sveikatą atsakinga ministerija ir ministras siūlo padidinti Lietuvos žmonėms mirtiną pavojų, nes naikindami arba, taip sakant, prijungdami ir konsoliduodami Radiacinės saugos centrą prie Visuomenės sveikatos centro, kuris užsiima savo pagrindine veikla – mokyklos higienos pasų, triukšmo ir kitais, aišku, tokiais svarbiais darbais, bet nesulyginamais su radiacinio pavojaus grėsmės dalykais, mes tiesiog netenkame tos srities nacionalinio reguliuotojo, kokį turi visos valstybės, kuriose yra arba buvo branduolinė energetika. O Lietuva yra tokia šalis. Mes turime didžiulį pavojų, tai savo atominę elektrinę, kurią reikia gražiai ir be pavojaus uždaryti ir rūpintis atliekomis, ir turime didžiulę grėsmę iš kaimyninio Astravo, kai atsitikus nelaimei Radiacinės saugos centras būtų ta pirma institucija, kuri turėtų koordinuoti veiklą. Tai jos dabar nebus. Koordinuos institucija, kuri užsiima higienos pasais. Tai skamba visiškai absurdiškai ir su tuo sutikti negalima. Todėl aš raginu už visą paketą, nes nėra kito pasirinkimo, balsuoti prieš arba šiandien nebalsuoti iš viso visiems sutartinai, o atskirus įstatymus nagrinėti atskirai. Tai būtų daug logiškiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, nuomonės išsakytos. Kaip matau, už bendru sutarimu ne... Balsuojame. Deja, opozicijos lyderi, keturi ir keturi. Po dešimt minučių kiekvienam buvo papildomai skirta, keturi – už, keturi – prieš.

Balsavo 94: už – 53, prieš – 15, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis... Atsiprašau, per centrinį, pirmininke, prašom.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau truputėlį pasiaiškinti, nes Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas yra pagrindinis įstatymas, visi kiti yra lydimieji. Tai šis įstatymas akivaizdžiai yra Sveikatos reikalų komiteto kompetencija. Tačiau lydimųjų įstatymų pagrindiniai komitetai išsiskiria. Klausimas tada būtų, jeigu bus skirtingi rezultatai, priešingos nuomonės, kaip tada mes spręsimė klausimą?

PIRMININKAS. Kaip ir dėl kiekvieno atskirai balsuosime, nes pagal Seimo statutą yra nustatyta, koks komitetas, ką kuruoja, ir šiuo atveju dėl nuo 2-8.9 iki 2-8.15 pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, o papildomas – Sveikatos reikalų komitetas.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Patikslinsiu. Bet jeigu jungiamas Azartinių lošimų su Narkotikų, tabako...

PIRMININKAS. Nesvarbu. Kai bus sujungta ir jeigu bus tame įstatyme, tokiu atveju bus. Pagal tokių mūsų Seimo statutą, gerbiama pirmininke, dirbame. (...) tiesiog yra ir aš siūlyčiau komitetų pirmininkams, kaip ir buvo įprasta, daryti bendrus jungtinius komitetų posėdžius, kai būna toks didelis paketas. Sekundėlę, kolegos. B. Bradauską mačiau.

B. BRADAUSKAS (*LSDPF*). Dėkoju, pirmininke. Dėl šių tarnybų, kurios čia paminėtos, aš jų nevardinsiu, yra daug ekonominių klausimų. Todėl kaip papildomą komitetą prašau įtraukti Ekonomikos komitetą, kad mes galėtume irgi apsvarstyti ir išsakyti savo nuomonę.

Taip pat noriu pasakyti repliką po balsavimo. Iš tikrųjų norėtusi paklausti ministro: jūs čia sakėte – dešimt auklių, vaikas be galvos. Aš norėčiau paklausti, kas geriau, ar dešimt auklių ir šimtas vaikų, ar viena auklė ir šimtas vaikų? Manychiau, kad atsakymas čia būtų aiškus. Einama visai ne tuo keliu. Reikėjo išnagrinėti, kur tikrai galima sutaupyti lėšų.

Čia labai skambėjo Lošimų priežiūros tarnyba. Šią tarnybą galima išlaikyti iš rinkos dalyvių – taip, kaip yra išlaikoma Draudimo priežiūros tarnyba ir kitos tarnybos, ir biudžetui nekainuotų nė cento. Taigi einama visiškai ne tuo keliu. Ne nagrinėjama, kaip būtų lengviau valstybei, kaip mažinti valstybės našta, o nežinau, kokiais motyvais, po vienu stogu viską sujungti. Aš siūlau panaikinti visas ministerijas, palikti Sveikatos apsaugos ministeriją, nes viskas susiję su žmonių sveikata, ir būtų teisingiausias valdymas.

PIRMININKAS. Replika išsakyta. Per šoninį mikrofoną – V. Simulikas.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Prašyčiau Žmogaus teisių komitetą kaip papildomą, nes mes gauname labai daug skundų iš įvairių tų institucijų veiklos, Asmens apsaugos duomenų direktyva irgi reikalauja atsižvelgti į kai kuriuos klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. V. Rinkevičius. Prašom, kolega.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Čia tiek emocijų. Norėjau pasitikslinti dar dėl pagrindinių komitetų. Biudžeto ir finansų komitetas pagrindinis dėl 4-9, 4-10, 4-11...

PIRMININKAS. Aš pereisiu visus, pirmininke.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). 4-12, 4-13, 4-14, taip?

PIRMININKAS. Aš pereisiu visus ir susakysiu, kad būtų visiems aišku, nes yra dar du prašymai. Kolegos, idėmiai klausykitės, nes buvo dar du papildomi prašymai. Dėl B. Bradausko noriu paklausti. Ar jūs dėl visų prašote, kad būtų Ekonomikos komitetas papildomas? (*Balsai salėje*) Dėl visų klausimų. Galime bendru sutarimu? Komiteto pirmininkas. Prašau.

R. SINKEVIČIUS (*LSDDF*). Nemanau, kad čia reikalingas Ekonomikos komitetas.

PIRMININKAS. Yra toks teisėtas prašymas, tada balsuosime. M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Dėl lošimų priežiūros, mano supratimu, papildomas turėtų būti Biudžeto ir finansų komitetas.

PIRMININKAS. Išklausykite, ką aš sakiau. Kolegos, dar kartą perskaitysiu visus, dėl kurių bus pagrindinis komitetas. Kadangi yra B. Bradausko... (*Balsai salėje*) Kolegos, nežinosite, už ką balsuojate. Yra B. Bradausko pasiūlymas, kad dėl visų įstatymų projektų papildomas būtų Ekonomikos komitetas. Už tai ir balsuojame. Kas už tai, kad dėl visų įstatymų projektų papildomas komitetas būtų Ekonomikos komitetas, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate prieš arba susilaikote.

Už – 31, prieš – 28, susilaikė 26. Nepritarta.

Galime visi pritarti, kad Žmogaus teisių komitetas būtų papildomas? (*Balsai salėje*) Ne. Balsavimas, girdžiu. Kas už tai, kad papildomas komitetas būtų Žmogaus teisių komitetas, papildomas dėl visų projektų, balsuoja už, kas mano kitaip – prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*)

Balsavo: 53 Seimo nariai už, prieš – 12, susilaikė 18. Papildomas dėl visų.

Dabar atsakau M. Majauskui ir gerbiamam kolegai V. Rinkevičiui. Dėl įstatymų projektų Nr. XIII-3662, Nr. XIII-3663, Nr. XIII-3664, Nr. XIII-3665, Nr. XIII-3666, Nr. XIII-3667, Nr. XIII-3668, Nr. XIII-3669 pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Dabar dėl Azartinių lošimų įstatymo projekto Nr. XIII-3670, projektų Nr. XIII-3671, Nr. XIII-3672, Nr. XIII-3673, Nr. XIII-3674, Nr. XIII-3675 pagrindinis yra Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – Sveikatos reikalų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Dabar dėl įstatymų projektų Nr. XIII-3676, Nr. XIII-3677, Nr. XIII-3678, Nr. XIII-3679, Nr. XIII-3680 pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Dėl įstatymo projekto Nr. XIII-3681 pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi – Sveikatos reikalų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Ir dėl įstatymo projekto Nr. XIII-3682 pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Viskas, kolegos.

Kitas mūsų darbotvarkės... Ai, atsiprašau. Tuoju, dar viena mūsų pagrindinė procedūra. Planuojama svarstyti spalio 22 dieną. Komitetų pirmininkams tada reikia organizuoti būtent svarstymo procedūrą.

15.52 val.

Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2, 4, 5, 6, 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3810, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo IX-413 2, 5, 7, 8, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3811, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5, 9, 53 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3812 (pateikimas)

Kitas – įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3810. Kviečiu ministrą A. Verygą pristatyti ir lydimuosius teisės aktus, tai yra Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3811 ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3812. Prašau, gerbiamas ministre.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti jums kitą paketą, kuris yra paprastesnis, tikiuosi, kels mažiau diskusijų ir klausimų. Projektais yra keičiamas Medicinos praktikos įstatymas, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymas ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas. Jų nuostatos derinamos su Viešojo administravimo įstatymu, kuris įsigalios šių metų lapkričio 1 dieną. Taip pat yra suderinama su 2016 metų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis... direktyvos nuostatomis, Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu bei Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymu. Projektais keičiamus Medicinos praktikos įstatymą ir Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymą papildome nuostatomis dėl licencijų galiojimo sustabdymo, panaikinimo pagrindų ir tvarkos.

Taip yra įgyvendinamas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad esminės ūkinės veiklos sąlygos yra reglamentuojamos ir nustatomos tik įstatymuose, o ne poįstatyminiuose teisės aktuose.

Taip pat projektais keičiamuose įstatymuose yra naikinamos nuostatos dėl licencijų dublikatų ir popierinių licencijų išdavimo.

Taip pat, vadovaujantis jau mano minėtu Europos Sąjungos reglamentu, nustatoma, jog licencijas išduodanti institucija turi teisę gauti visą informaciją – asmens duomenis, reikalingus atitinkamoms licencijoms išduoti, jų sąlygų laikymosi priežiūrai.

Taip pat nustatomas gydytojų, slaugytojų, akušerių, asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų pateiktų asmens duomenų tvarkymo tikslas ir pagrindai.

Taip pat nurodoma, kokie duomenys apie licencijas yra skelbiami viešai. Kaip ir sakiau, tai yra sprendimai, kurie tiesiog įgyvendina direktyvos nuostatas.

Taip pat Medicinos praktikos, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymai papildomi nuostatomis dėl licencijų galiojimo sustabdymo bei panaikinimo pagrindų ir tvarkos. Medicinos praktikos įstatyme tikslinamos nuostatos dėl gydytojo, kuris yra kitos valstybės narės pilietis, teisės teikti laikinas ar vienkartinės medicinos praktikos paslaugas Lietuvos Respublikoje neturint licencijos, kad jos atitiktų mūsų šalies Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymą bei įgyvendinamuosius teisės aktus. Taip pat atsisakoma perteklinės nuostatos, kad už licencijų išdavimą, licencijų duomenų tikslinimą, popierinės formos licencijos dublikato išdavimą imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava. Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme atsisakoma nuostatos, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklą nustato medicinos normos, keičiant ją į nuostatą, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklą nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimai.

Kokios naudos yra tikimasi priėmus šiuos paminėtus teisės aktų pakeitimus? Atsisakius popierinių licencijų ir dublikatų išdavimo, bus panaikintas tam tikras teisinio reguliavimo neapibrėžtumas, kai dalis asmenų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, turėjo vienokias licencijas, tai yra elektronines, kiti – popierines licencijas, tai dabar tie reikalavimai yra suvienodinami. Taip pat visa informacija apie juridinių ir fizinių asmenų licencijas, įregistruotas atitinkamame registre ir informacinėje sistemoje, teisės aktų nustatyta tvarka bus įrašoma į licencijų informacinę sistemą, taip užtikrinant didesnę informacijos viešumą, skaidrumą, prieinamumą, vadinasi, paprasčiau būtų patikrinti tų licencijų egzistavimą. Taip pat suderinus įstatymus su Europos

Sąjungos reglamentu ir įstatymais įtvirtinus licencijavimą sveikatos priežiūros veiklos ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybę vykdančių subjektų teisę gauti asmens duomenis, bus užtikrinta, kad asmens sveikatos priežiūros licencijavimo ir paslaugų kontrolei vykdyti įstaigos visada galės gauti visą tam būtiną informaciją. Prašyčiau palaikyti ir pritarti šiems teisės aktų projektams.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas. Prašau, kolega.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimas, gydytojo, akušerio, slaugytojo licencijavimas išties yra organizuotas visiškai neblogai. Dar čia teikiate siūlymus, kaip tobulinti, perkelti įvairias direktyvas. Bet noriu paklausti, kodėl jūs nieko nesiūlote dėl odontologijos praktikos. Ten, kaip sakoma, yra nearti dirvonai. Aš jau kuris laikas girdžiu ir jus kalbant, ir komiteto pirmininkę, kad ir ten imsimes permainų ir bandysime integruoti tą sistemą. Kokia jūsų pozicija dėl to, kad Odontologų rūmai toliau išdavinėja licencijas juridiniams asmenims, fiziniams, ir iš esmės ministerija nelabai kokią didelę įtaką gali daryti? Dabar čia lyg ir tobuliname, o dėl to kažkodėl lydimųjų projektų mes nematome.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Labai ačiū už klausimą. Tikrai taiklus pastebėjimas, ir kai čia pristaciau Odontologijos praktikos įstatymo pakeitimus, ačiū, kad palaikėte, aš tikiuosi, kad jeigu jie bus priimti, mes tada galėsime pildyti ir šituos. Dabar, kol yra aukštesnis teisės aktas, kuris atskirai reglamentuoja, reguliuoja, nelabai mes turime pagrindo, nes mūsų ta paminėta įstaiga, apie kurią čia kalbame, tai yra Valstybinė akreditavimo tarnyba, šiandien neišduoda tų licencijų ir negali jų prižiūrėti. Jeigu vis dėlto Seimas palaikys ir apsispręs, kad visi specialistai bus licencijuojami vienoje vietoje, tada natūraliai mes galėsime ir čia korekcijas padaryti.

PIRMININKAS. Klausia A. Armonaitė. Prašau, kolege.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Dėkoju. Elektroninės licencijos, be abejo, yra labai gerai. Aš turiu klausimą, susijusį su duomenimis, kuriuos Akreditavimo tarnyba turi teisę pasiimti iš medicinos įstaigos. Kokie yra saugikliai, kad tų duomenų nebūtų paimama daugiau, prisidengiant tarsi pacientų saugos įvairiais klausimais? Dažnai tame yra politikos. Kokie yra tiesiog saugikliai, kas pažabos kontroliuotojus, kad jie nepiktnaudžiautų?

A. VERYGA (*LVŽSF*). Iš tiesų geras ir labai jautrus klausimas todėl, kad dėl duomenų apsaugos labai daug įvairių diskusijų kyla ir tikrai yra daug nuogastavimų, kaip neperlenkti lazdos, kad kas nors neimtų duomenų, kurių nereikia, nepiktnaudžiautų, nelįstų, nežiūrėtų to, ko nereikia. Aš tik norėčiau priminti, kad ta duomenų apsaugos direktyva, kurią Lietuva yra persikėlusį tikrai gana griežtai ir griežtai suregulmentavusi, ir yra tas pagrindinis saugiklis, kad nebūtų piktnaudžiaujama, nes už netinkamą duomenų naudojimą arba jų paėmimą paprastai visose sistemosse lieka tam tikras pėdsakas, nes čia kalbame ypač apie elektroninių sistemų naudojimą, paėmimą. Atsakomybė įstaigoms yra labai didelė.

Aš manau, kad tikrai ne viena, ypač valstybės, institucija, kurioms ir šiaip trūksta pinigų, bandys tokiu būdu kaip nors piktnaudžiauti ir lįsti prie duomenų, kurių joms nereikia. Juo labiau, sakau, lieka pėdsakas, kas žiūrėjo, kas ėmė, kas tuos duomenis gavo, atsakomybė įstaigai, taip pat ir finansinė, yra labai labai didelė. Aš manau, mes tuos saugiklius turime bendruosius. Nelabai yra prasmės juos perkelti atskirai į kiekvieną įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Už ir prieš nėra. Kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 76 Seimo nariai: visi už. Numatoma svarstyti lapkričio 19 dieną. Pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas.

16.02 val.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1879(3) (pateikimas)

Vėl kviečiu ministrą pristatyti Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo projektą Nr. XIII-1879. Prašau, gerbiamas ministre.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Čia yra labai paprastas vieną sritį reglamentuojantis įstatymo pakeitimas ir tam tikra prasme išpildantis lūkesčius, kad reikia klausimus

svarstyti po vieną. Tai yra siūlymas įteisinti, legalizuoti veiklą lauko darželių, kurie *de facto* šandien egzistuoja.

Šitą klausimą aš jau esu teikęs, bet kadangi jis buvo pakete daugybės kitų klausimų, reglamentuojančių visuomenės sveikatą, jis vis dėlto neperėjo Seimo filtro. Dabar jis yra atskirtas ir čia kalbama tik apie lauko darželius.

Koks vis dėlto yra teisės akto projekto tikslas? Tai yra įtvirtinti, kad vykdant ūkinę komercinę veiklą, dėl kurios būtinas leidimas-higienos pasas, gali būti naudojamos ne tik patalpos, bet ir žemės sklypas, ir tokiu būdu sudaryti sąlygas ugdymu lauke paremtos ikimokyklinio ugdymo veiklos, tai yra lauko darželių, reglamentavimui. Šiandien jie tokio paso gauti negali, nes higienos pasas yra išduodamas patalpoms, jis negali būti išduodamas sklypui, kažkur toms sąlygoms užtikrinti.

Šiandien vėl jau girdžiu balsus iš salės, kam jo reikia. Matote, vis dėlto negalime mes absoliučiai paleisti to proceso nevaldomai, nes vaikams reikalinga tam tikra priežiūra, jie turi turėti ir kur pasislėpti, kai yra žema temperatūra, ir rankas nusiplauti, ir yra tam tikri higienos reikalavimai dėl sanitarinių mazgų ir panašiai. Bet ten nėra tokių stacionarių pastatų, kurie turėtų stacionariam pastatui visus reikalingus reikalavimus.

Vis dėlto kviečiu palaikyti, pritarti, nes tikrai yra šeimų, kurios vaikus jau leidžia į tokius darželius. Tikrai šitos įstaigos dabar balansuoja tarp tokios legalumo ir nelegalumo ribos. Iš tikrųjų, aš manau, mes, pritardami tokiam siūlymui, tikrai išspręsimė ir pašalinsime juos iš šešėlinės zonos. Kviečiu palaikyti ir pritarti.

PIRMININKAS. Gerbiamas ministre, jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Klausia A. Matulas. Prašau, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kiek man yra žinoma, daugumos, ypač rajonų darželių, teritorijos iš esmės neatitiktų higienos reikalavimų, nes teko šnekėti su tam tikrų tarnybų specialistais. Norisi tiesiog paklausti ir palinkėti, kad vis dėlto tie reikalavimai dėl lauko darželių sąlygų būtų nustatyti protingai ir būtų paliktas ganėtinai ilgas laiko tarpas įsigaliojimo įgyvendinimo, nes, kaip sakiau, teko lankytis ne viename darželyje rajonuose ir ten sąlygos išties yra tokios, kad reikėtų dar daug investuoti, pastatyti tam tikrus statinius, pavėšines ir panašiai. Ar galima tikėtis, kad vis dėlto tos sąlygos ir tas laiko tarpas bus ganėtinai protingai nustatyti?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai galima tikėtis, nes toks ir tikslas yra vis dėlto sudaryti tas sąlygas legalias. Aišku, tikrai turėsime bendromis jėgomis... aš manau, ir su švietimo, ir su visuomenės sveikatos specialistais pasitarti, kokie būtinieji reikalavimai turėtų būti išlaikyti, nes, supraskime, kaip ir sakiau, mes negalime visiškai palikti be reguliavimo, reglamentavimo, kad kiltų vaikams, sakykime, kažkokia grėsmė ar ligų protrūkiai, ar panašūs dalykai. Bet tikrai noras yra suteikti galimybę lauko darželiams egzistuoti, realiai egzistuoti, ne formaliai.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti J. Jarutis. Prašom, kolega.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia sveikinu tokią iniciatyvą. Tokie darželiai yra labai populiariūs Vakarų Europoje, ypač Skandinavijos šalyse. Man net teko būti Danijoje kažkada tokiam darželyje. Tai yra puiki grūdinimo ir susipažinimo su gamta priemonė. Mano klausimas būtų toks. Koks dabar skaičius yra *de facto* tokių darželių ir kokia jų geografija? Ir ateityje, ar čia yra tik apie Vilnių, ar yra ir regionuose? Gal turite duomenų, žinoma? Aišku, gal ne.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai neatsakysiu. Negaliu pasakyti, kiek jų tiksliai yra. Tikrai ne tik aplink Vilnių. Yra ir kituose regionuose. Kuriasi šie darželiai, bet skaičiaus aš tikrai nepasakysiu. Galiu tik pasakyti, kaip jūs ir sakėte, tikrai mes neiškrentame iš konteksto. Ir ne tik skandinavai, bet ir Jungtinė Karalystė, Vokietija, Austrija, Čekija tokių darželių turi. Tik, aišku, jų plėtrą Lietuvoje stabdo tai, kad šandien, jei kiltų kokia nors problema ir tėvai, kurie patys atvedė, sakykime, pradėtų skųstis kam nors, tai tie, kurie steigė, ir šandien rizikuoja, turėtų tikrai labai rimtų problemų. Bet skaičiaus tikrai negaliu pasakyti.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Prašom, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Ministre, sveikinu su šitokia sveika iniciatyva. Bet viskas paliekama vis tiek higienos normos reglamentavimui ir čia tik suteikiamas įstatyminis pagrindas. Aš norėčiau

paklausti jūsų, ar vis dėlto jūs nemanote, kad reikėtų iš esmės peržiūrėti ikimokyklinių įstaigų, priešmokyklinių įstaigų higienos pasų reikalavimus, nes girdžiu iš dažnos savivaldybės? Paradoksalu tai Lietuvoje girdėti, kai turto yra perteklius, bet iš esmės dauguma viešųjų įstaigų, biudžetinių įstaigų balansuoja ant higienos paso netekimo arba neišdavimo ribos, net ir savivaldybės, kurios iš tikrųjų jau suspaudusios yra mokyklų tinklą. Ir akivaizdu, arba yra su turtu nesustvarkymas, arba yra higienos normos per aukštos. Gal galėtumėte pakomentuoti, nes privačioms įstaigoms tai yra dar sunkiau įveikiamas dalykas, nes privačios įstaigos dažniausiai investuoja savus pinigus, negauna nemokamai. Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, matyt, mums reikėtų susitarti, ko mes norime. Higienos norma nėra tiesiog šiaip sau kažkoks reikalavimas formalus, kad įstaiga galėtų veikti. Jos yra sudėliotos paprastai vadovaujantis ir tam tikrais moksliniais tyrimais, ir kiek šviesos turi būti, kad sveikata nebūtų sugadinta, ventiliacijos reikalavimais, plotu tam tikru ir panašiai. Jeigu mūsų tikslas yra, kad tiesiog įstaiga galėtų bet kokiomis sąlygomis veikti, kaip jūs sakote, neturėdama pinigų, negalėdama investuoti, tai viena, matyt, šneka. Tada galima diskutuoti, gal tas normas reikėtų švelninti. Bet jeigu mes vis dėlto galvojame, kad vaikų sveikata yra svarbu, ja reikia rūpintis, tai turbūt ne higienos normas reikėtų keisti, bet reikėtų galvoti, kaip padėti ar toms pačioms savivaldybėms su investicijomis, ar galvoti apie ateinantį programavimo laikotarpį. Čia buvo ta diskusija iškilusi dėl karščių, dėl vėdinimo sistemų įrengimo, ir tikrai aš žinau, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija galvoja šituos dalykus įtraukti į kitą Europos Sąjungos programavimo laikotarpį, kad tokios investicijos būtų numatytos. Jeigu mes pakeisime normą, vadinasi, kad tiesiog neberekės kažkokių kriterijų atitikti, ir tada jau kils rizika vaiko sveikatai. Aš manau, geriau galvokime būdus, kaip vis dėlto padėti toms savivaldybėms, kad normos būtų tinkamos.

PIRMININKAS. Klausia A. Stančikas. Prašau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų iniciatyva gera. Šiaip kuriamas įstatymas vienam subjektui arba vienam tikslui, bet praktika kartais parodo, kad jis atsisuka prieš kitą arba pradeda veikti kitaip. Man kyla vienas toks klausimas. Ar tai neatsisuks prieš žemės ūkio veikla užsiimančius subjektus, būtent tas reikalavimas, ar jis neatsiras?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai ne ir, kaip jūs teisingai pastebėjote, tai yra labai specifinei veiklai taikomas reikalavimas. Šiaip fantazuojant galima bet kam sugalvoti, kad ir ką darytum, kad būtų galima leisti. Čia kalbama būtent apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir tikrai labai specifiškai. Aš tikrai tokių grėsmių nematyčiau.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Du – už, du – prieš. Prieš – S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, balsuosiu už, bet norėčiau, kad jūs būtumėte šiek tiek lankstesnis. Štai, pavyzdžiui, Vilniaus meras R. Šimašius išplatino prašymus Seimo nariams, kaip galėtume prisidėti prie didmiesčių gerinimo. Ten konkrečiai paliečia jūsų įvardinamą higienos normą, prašoma, kad leistų faktiškai lankančių vaikų grupėse skaičių padidinti, ne popierinių vaikų, taip sakant, nes nuolatos kas nors serga, kas nors išvažiuos atostogų. Yra galimybių tikrai padėti savivaldybėms tvarkytis ir su biudžetinėmis įstaigomis, ir privačiais darželiais.

Antra nuostata, kuri higienos normose galėtų būti pagerinta. Šiandien negalima steigti darželių ne pirmame aukšte. Na, ar tikrai negalima apeiti šitos normos ir pasakyti, kad darželiai gali būti steigiami ir kituose, ne tik žemutiniuose aukštuose? Aš manau, lankstumo, ministre, galima žymiai daugiau, jūs turėtumėte pasižiūrėti ir iš esmės įvertinti, ar negalima žengti dar žingsnio toliau. Sveikinu, bet tikrai galima dar lanksčiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Vis tiek M. Puidokas buvo užsirašęs už, gerbiamas kolega. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui. Iš tikrųjų raginu kolegas palaikyti, nes manau, kad šitos pataisos įgalina Lietuvoje turėti daug platesnį spektrą darželių, nes tiek humanistinė pedagogika, tiek kiti dalykai labai sparčiai skinasi kelią mūsų šalyje. Raginu prie to nesustoti ir išspręsti kitus trūkumus, kuriuos įvardino ką tik kalbėjęs kolega.

PIRMININKAS. Gal galime bendru sutarimu, kaip matau, kad bendras sutarimas yra? Norite balsuoti? Bendru sutarimu. Gerai, kolegos, ačiū.

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas... Ai, komitetas. Atsiprašau. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Numatoma svarstyti spalio 22 dieną.

16.13 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3784 (pateikimas)

Kviečiu į tribūną gerbiamą kolegą J. Varžgalį. Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3784. Prašau, gerbiamas kolega, pristatyti, tribūna jūsų.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, teikiamo įstatymo projekto pakeitimą paskatinusios priežastys yra tos, kad greitosios medicininės pagalbos (toliau – GMP) paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPI) darbuotojai akcentuoja personalo trūkumą komplektuojant GMP komandas. Daugiausia GMP komandoje dirba po du narius. Nuvykus į iškvietimą dviejų narių GMP brigadoms ne visada pavyksta pasitelkti paciento artimuosius ir ugniagesius į pagalbą pernešti pacientą, todėl nešant ligonius GMP darbuotojams tenka per dideli nešimo rankomis svoriai, papildomai GMP darbuotojai pas pacientus nešasi medicininę įrangą ir gaivinimo priemones, kurių kiekis ir svoris nuolatos didėja. GMP darbuotojai pažymi, kad vis dažniau atvykę pas pacientus susiduria su grasinimais ir bauginimais.

Įvertinusi medicinos įstaigų profesinės sąjungos „Solidarumas“ GMP darbuotojų signalus apie didelių fizinių krūvių pavojų darbuotojų sveikatai, Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2019 metų birželio mėnesį atliko tikslinius prevencinius elektroninius inspektavimus GMP paslaugas teikiančiose ASPI. Per 2019 metų birželio mėnesį šalyje patikrintos 37 greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančios įmonės, iš jų – 23 viešųjų įstaigų pirminės sveikatos priežiūros centrai ar poliklinikos, kuriose yra GMP padaliniai, 13 viešųjų įstaigų GMP stočių ir viena uždaroji akcinė bendrovė. Įmonių dydis svyravo nuo 13 Neringos VŠĮ PSPC iki 433 Vilniaus GMP stočių darbuotojų.

Apibendrinant inspektavimo rezultatus nustatyta, kad iš 37 patikrintų įmonių krovinio kėlimo rankomis rizika buvo įvertinta 34 įmonėse. Daugiau kaip pusėje įmonių atsižvelgiant į darbo organizavimo aspektus nustatyta tiek toleruotina, tiek ir nepriimtina rizika dėl pacientų kėlimo rankomis. Toleruotina rizika dėl pacientų kėlimo nustatyta 29 įmonėse, nepriimtina – 22 įmonėse. Iš 37 įmonių tik trijose įmonėse – Panevėžio, Kauno ir Vilniaus miesto greitosios medicinos pagalbos stotyse – GMP brigadą sudaro trys darbuotojai. Kitose įmonėse GMP brigadoje yra du darbuotojai. Dviese pacientus kelia 35 iš 37 įmonių. Trise pacientus kelia tik Kauno ir Vilniaus miesto GMP darbuotojai. VDI turimais duomenimis, dėl kraujinių kėlimo rankomis nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2019 m. birželio 26 d. buvo nustatytos profesinės stuburo tarpslankstelių diskų ligos su nugaros nervų šaknelių pažeidimu keturiems GMP darbuotojams.

Apibendrinant anksčiau išdėstytą, konstatuotina, kad tik didesnių miestų GMP stotys komplektuoja GMP brigadas iš trijų narių. Miestuose GMP stotys turi galimybę į komandą pasitelkti studentus ir savanorius.

Be to, GMP brigados miestuose į iškvietimus vyksta mažesniais atstumais negu mažesnių gyvenviečių GMP. Virš 90 % greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančių įmonių brigadas komplektuoja iš dviejų narių, o jiems tenka vykti į nuošalias vietas. Dėl didelių atstumų būna sudėtinga pacientams nešti operatyviai pasikviesti į pagalbą Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnus.

Įvertinus duomenis apie GMP darbuotojų darbo krūvį nešant pacientus, darbuotojų patiriamas traumas ir diagnozuotas profesines ligas, ypač įvertinus GMP darbuotojų darbo pobūdį, manytina, kad tikslinga įstatymu įpareigoti ASPI teikiančias greitosios medicinos pagalbos paslaugas užtikrinti, kad GMP brigadas visais atvejais sudarytų ne mažiau nei trys darbuotojai.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jeigu galite, mikrofonus šiek tiek suglauskite vieną prie kito, ir tada kolegos girdės, nes sunkiai girdėti.

Jūsų nori paklausti kolega A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, įdomūs argumentai dėl to, kad dėl per didelio krūvio, tenkančio darbuotojams, reikėtų įvesti papildomus etatus. Bet ar jūs maždaug jau suskaičiavote, kiek tai kainuotų realiai tais įkainiais, pagal kuriuos dabar dirba greitosios pagalbos? Mat nei Biržų, nei Pasvalio, nei Pakruojo, nei kitų rajonų greitųjų paprasčiausiai neliktų, nes jie neatitiktų tų reikalavimų. Ar nemanote, kad reikia problemą spręsti kartu indeksuojant paslaugos įkainį?

Kitas klausimas. Gal jūs žinote, kiek Utenos autobusų stotyje dirbančių vairuotojų turi stuburo išvaržų?

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Atsakant į...

A. MATULAS (TS-LKDF). Tiksliau, Ukmergės.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Atsakysiu į pirmą jūsų klausimą. Iš tikrųjų mes skaičiavome, kiek tai kainuotų, bet yra kitas klausimas. Šiandien, neatlaikydami krūvio, darbuotojai, slaugytojos palieka brigadas ir išeina. Jeigu būtų trečias darbuotojas – ar slaugytojas, ar paramedikas, padėtis pagerėtų, ir tie darbuotojai dėl mažesnio krūvio per anksti neišeitų iš darbo.

Kalbant apie vairuotojus, faktiškai ne vienas vairuotojas turi stuburo išvaržą, ypač tolimųjų reisų vairuotojai.

PIRMININKAS. E. Pupinis, tikras Utenos žinovas, atsakys, ko gero, ir Antanui. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Tikrai nežinau, kiek išvaržų turi, bet problema, ko gero, yra, jeigu kolegos siūlo, bet ar tų problemų neįmanoma spręsti ministro lygmeniu? Ar būtinai viską įrašyti į įstatymus, kiek, tarkim, slaugytojų turėtų būti ligoninėje, kiek gydytojų, kiek prie gydytojų slaugytojų?

Tai direktoriai sprendžia. Nemanote, kad dalyvaudami, būdami valdančiojoje daugumoje galėtumėte su ministru susitarti? Savaimė suprantama, ministras turėtų tam numatyti lėšas, ne tik pritarti arba nepritarti. O įstatymas tai įpareigoja. Jeigu mes, Seimas, priimame įstatymą, tai mes įpareigojame tam tikrai sistemai skirti tam tikras lėšas. Tai ar reikia tokio lygio, ar nereikia, aš tikrai abejoju.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, įstatymas tam ir yra, kad būtų suvienodintos sąlygos. Kuo skiriasi rajonų lygio savivaldybės nuo didmiesčių savivaldybių ir jų įstaigos? Man atrodo, pas visus pacientus vienodai važiuoja GMP brigados. Taigi čia tikrai reikėtų įstatymo pakeitimo.

PIRMININKAS. Klausia N. Puteikis. Prašau, kolega Nagli.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš ne tiek klausti, kiek...

PIRMININKAS. Padėkoti.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Savo akimis esu matęs, kaip sunkesnę žmogų, kai reikia jam padėti išeiti iš namų ir įlipti į mašiną, į greitąją... o jeigu dvi gležnos moteriškos toje mašinoje, be šansų, arba vairuotojas ir viena moteris, arba du vyrai, bet jie nedidelio ūgio ir nedidelės masės, o jeigu reikia nešti žmogų be sąmonės?

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Reaguodamas į kolegos pasisakymą norėčiau pasakyti, kad jeigu yra ūmus ligonis ar stuburo trauma, ar kitos traumos, tai jį tam tikrais metodais reikia ir mobilizuoti, ne kiekvienas prišokęs pašalinis asmuo sugebės tai profesionaliai padaryti. Padaryti mobilizaciją dviem asmenims iš tikrųjų yra labai sunku.

PIRMININKAS. Klausia V. Rinkevičius. Prašau, gerbiamas kolega.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų teko porą sykių būti tokiose ekstremaliose situacijose – vienoje po avarijos, kitą kartą tiesiog gatvėje po širdies smūgio nugriuvo stambus vyras ir teko padėti gaivinti. Atvažiavo greitoji medicinos pagalba ir ta brigada, du žmonės, niekaip nesustvarkė be pašalinių pagalbos, kai šalia buvę žmonės padėjo, tada sugebėjo tą žmogų gelbėti, įnešti į savo mašiną ir suteikti pagalbą. Pritariu tam, tačiau iš praktikos nemažai būna tokių atvejų, kai iškviečia greitąją pagalbą, nes žmogui pakilo temperatūra, ką nors smarkiau suskaudo ir taip toliau – tokiu atveju tikrai trys žmonės nereikalingi. Man atrodo, reikėtų atskirti tokius atvejus. Apskritai girdėjau, skaičiau, kad pasaulyje yra technologijos, kai nuotoliniu būdu naudojantis tobuliausiomis, naujausiomis informacinėmis technologijomis galima nustatyti žmogui... jeigu, pavyzdžiui, kažkas jam paūmėjo, sveikata pablogėjo ar panašiai, nustatyti diagnozę ir tokiu būdu nustatyti, ar jam reikalinga skubi pagalba, ar galima tiktai pakonsultuoti ir taip jam padėti?

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, statistika rodo, kad apie 70 % iškvietimų yra tokių, kad greitoji pagalba nuvažiuoja, pabūna, vaistų suleidžia ar tabletę kokią duoda ir vėl grįžta. Šiuo klausimu turėtų užsiimti pirminis lygis. Jeigu tai būtų įvykdyta, iš tikrųjų mes sutaupytume labai daug GMP lėšų. Neretai nuvažiuoja ir pas psichinius ligonius – ar mėnesiena, ar dar kas nors, ką padarysi, kad mūsų visuomenėje taip yra, bet iškviečia ir girtų žmonių kompanijos. Iš tikrųjų GMP brigados gaišta laiką.

Jeigu Slovakijoje, Latvijoje šios paslaugos yra apmokestinamos, tai Lietuvoje šios paslaugos nėra apmokestinamos. Aš sakyčiau, kad dėl tų atvejų, kurie nėra ūmūs, reiktų spręsti klausimą apie apmokestinimą. Labai daug būna fiktyvių iškvietimų.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų problema aktuali, tik pats sprendimo būdas atrodo šiek tiek keistas. Kodėl projektą teikia ne Vyriausybė, kuri atsakinga už sveikatos politikos formavimą ir įgyvendinimą, kuri tiesiogiai susiduria su tomis problemomis, žino, kaip spręsti, atsakinga už resursų panaudojimą, o keli Seimo nariai teikia tokį, atrodo, viena vertus, tikrai svarbų klausimą, kita vertus, atrodo, taip gana lengvabūdiškai sprendžiama čia nustatyti paprastą skaičių trys, ne mažiau trijų? Kodėl ne keturi, kodėl ne penki, šeši ar septyni? Kaip nusprendėte, kad būtent šis skaičius? Žinau, Dievas myli tris, bet gal dar yra ir kitų priežasčių.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, aš pakartosiu – didmiesčiuose GMP brigadoje yra trys, o rajoninio lygio GMP – tik du. Dėl sprendimo, kodėl ne Vyriausybė, jūs patys puikiai suprantate, kad kartais Vyriausybė nemato, kas darosi provincijoje. Šitas įstatymo projekto pakeitimas ne šiaip sau teikiamas, jis teikiamas iš konkrečių pavyzdžių. Paimkite bet kurį kolegą iš kitų savivaldybių vienmandatininkų ar daugiamandatininkų, jie visi patvirtins, kad tai yra aktualus klausimas, ir jį reikia spręsti.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus. Gerbiamas kolega Antanai Vinkau, jūsų klausimas.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiamas pranešėju, greitosios pagalbos darbuotojo darbas iš tiesų yra labai sudėtingas, nuo jo operatyvumo labai dažnai priklauso gyvybė tokiose ekstremaliose situacijose. Tačiau aš noriu paklausti, kadangi šiek tiek suabejojau, ar tikrai ši nuostata turėtų būti numatyta tik įstatyme, gal užtektų tai reglamentuoti žemesnio lygio teisės akte? Tai vienas.

Ir antras klausimas. Pagal tai išeitų, kad visais atvejais į iškvietimą turės vykti trijų darbuotojų brigada. Mano galva, ar neturėtų tai priklausyti nuo iškvietimo pobūdžio, įvykio sudėtingumo. Juk daugeliu atvejų pacientui nuvykus į iškvietimą ir jį apžiūrėjus, kartais apskritai jis niekur nėra transportuojamas ir čia pat priimamas... pagalba.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Atsakydamas į antrą klausimo dalį, iš tikrųjų aš pakartosiu, kad 70 % iškvietimų tokie ir yra, kai tiesiog ligonis nuraminamas, pamatuojamas kraujo spaudimas, sulašinama arba įleidžiama vaistų. Toks būtų atsakymas į jūsų klausimą.

Atsakydamas į pirmą dalį, nematau, vis dėlto reikia įstatymo projekto pakeitimo.

PIRMININKAS. Klausia A. Šimas. Paskutinis.

A. ŠIMAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, aktuali problema, žinome, rajonuose, bet ar būtinai trečias asmuo turėtų būti su medicininio išsilavinimu, nes vis dėlto teikiame šitą projekto pataisą, kad daugiausiai, suteikiant paslaugą, yra nešimo, įkėlimo, išnešimo ligonio iš patalpų ar kur. Trečias asmuo gal galėtų būti ir nebūtinai su medicininio ar bent mažesniu medicininio išsilavinimu, kuriam galima ir atlyginimą... reiktų mažesnių biudžeto išlaidų. Ačiū.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą, kolega. Taip, iš tiesų jūs teisus, bet tai galėtų būti ir paramedikai, vyrai galėtų būti. Bet mes šiandien Lietuvoje turime dar vieną problemą, kad tų paramedikų yra ne per daugiausiai. Jeigu imsime Ukmergės GMP, tai iš 14 vairuotojų yra tik 5 paramedikai. Trakuose, rodos, yra visi paramedikai. Ten, kur tie klausimai daug metų buvo sprendžiami, iš tikrųjų tas klausimas yra išspręstas. Paramedikui paruošti, mokyti reikia skirti 2 tūkst. eurų ir kai kurios įstaigos, pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, nesugeba atrasti tiek finansų. Bet tos, kurios sprendė klausimus, tos išsprendė.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū, gerbiamas kolega. Yra už ir prieš, nuomonės išsiskyrė. Už – V. Ačienė. Prašau, gerbiama kolege.

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pranešėjas labai išsamiai pristatė šitą problemą. Apie tai buvo daug kalbama, apie dabartines sąlygas, kuriom dirba greitosios medicinos pagalbos darbuotojai. Tai tikrai sprendžiama problema, kasdienybės problema ir tai nėra susiję su kažkokia prabanga, tai yra problema, susijusi su mūsų, mūsų artimųjų gyvybėmis, kada nuo problemos sprendimo operatyvumo tikrai priklauso mūsų ir mūsų artimųjų gyvybė. Todėl manau, kad tai nėra naujovė, yra brigadų, kuriose dirba trys darbuotojai, ir tai yra tik miestuose. Mes norime sulygtinti, kad regione būtų tokios pačios darbo sąlygos, todėl siūlome, kad ir regio-

nuose būtų ta pati sistema. Tai nėra naujiena, ir aš manau, dar kartą kartoju, kad tuo pačiu sprendžiama ir mūsų gyvenimo kokybė, todėl siūlau palaikyti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Prieš – A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia nustebau, kad projekto autorius ir tikriausiai kiti autoriai, kurie pasirašė, daugiausiai iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos partijos, kalba apie kažkokį apmokestinimą, apie išskvietimo apmokestinimą. Tai čia išvis kažkokia naujovė. Arba gal jūs paaiškinkite, negąsdinkite žmonių.

Aš savo karjerą pradėjau nuo darbo greitojoje sanitaru, felčerių, paskui gydytoju, todėl puikiai įsivaizduoju, kaip tie dalykai daromi. Kartais, būdavo, šeši žmonės nepanešame 120 kilogramų žmogaus senos statybos daugiaaukštyje iš penkto aukšto, nes koridoriai siauri. Tikrai ne taip reikia spręsti šituos dalykus, kolegos.

Dabar juokingai atrodo. Prieš tai ministras A. Veryga pristatė įstatymo projektą, visas institucijas išbraukė iš įstatymo ir ten ką norės, tą darys, ką norės, su tuo jungs. O čia mes įrašome darbuotojų skaičių, kiek turėtų būti greitojoje. Aišku, kad tai yra ministro poįstatyminio akto reikalas spręsti šitą dalyką, įrašyti, kiek brigada, kokia brigada, kokių įvykių atveju kiek žmonių vyksta. Taip ir būdavo. Bet kartu turi būti indeksuojamas ir įkainis.

O kaip sprendžia Vakarai? Tikriausiai ne vienas buvote Vakaruose ir matėte: kai važiuoja su sirenomis greitoji pagalba, iš paskos kartais važiuoja ir gelbėtojų tarnyba, ir policija. Tai ten sprendžiama visai kitaip. Ir mes turime taip spręsti. Dispečerinė išsiaiškina, kuriame aukšte, kokios būklės ligonis, ar agresyvus, ir tada siunčia ne tik greitąją pagalbą, bet ir policiją. Jei ligonis yra tokios būklės, kad nenulips, tada siunčia kartu gelbėjimo tarnybą, kuri padeda nunešti ligonį. Tikrai ne vienas žmogus papildomai nepajėgs nunešti 100–120 kilogramų ligonio, juo labiau kad medicinos darbuotojai negali tiek kelti.

Aš sveikinu iniciatyvą, bet ji sprendžiama visiškai ne taip. Kitaip turi būti sprendžiama. Vakaruose, dar kartą atkreipkite dėmesį, kodėl paprastai, pavyzdžiui, važiuoja vienas pagalbos automobilis ir iš paskos važiuoja kitos tarnybos. Mes irgi turime tokiu būdu spręsti. O čia ištraukus iš konteksto įstatyme numatyti tris greitosios pagalbos darbuotojus nėra jokios logikos, kolegos, dabar, tuo labiau kad sumažintas finansavimas...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

A. MATULAS (TS-LKDF). (Baigiu.) ...greitajai pagalbai, įvesti klasteriai ir rajonų ligoninės, rajonų greitosios pagalbos skyriai netenka iš esmės per mėnesį dar po tūkstantį eurų ir negali išlaikyti dabartinių brigadų.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, balsuojame. Nuomonės išsiskyrė. Kas už tai, kad būtų įstatymo projektui po pateikimo pritarta, balsuojate už, kas manote kitaip, – prieš arba susilaikote. Balsuojame, gerbiami kolegos.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 49, prieš – 3, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. Planuojama svarstyti lapkričio 19 dieną. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas.

Taip pat noriu pakviesti į tribūną gerbiamą Seimo Pirmininką V. Pranckietį padaryti trumpą pranešimą. Prašom, gerbiamas Pirmininke. (*Balsas salėje: „O, kokia tyla!“*)

16.33 val.

Informaciniai pranešimai

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, labai gerai, kad yra tylą, nes pirmadienis yra Lietuvos žydų genocido diena, todėl norėčiau pakviesti E. Zingerį šalia ir paprašyti visų tylos minute pagerbti aukas, kurių mes turime virš 200 tūkstančių.

Tylos minutė

Dėkoju. Ir trumpas pranešimas.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Ačiū. Gerbiami kolegos, mes šnekame apie beveik pusę Vilniaus – 40 %, ko gero, trečdalis Kauno, Panevėžys, Šiauliai. Neteko miesteliai po pusę gyven-

tojų, daugelis jų neteko savo žmonių, kurie, tiesa, buvo ne katalikai, prie širdies glausdavo Senąjį Testamentą ir paprastai jų sinagogos būdavo ne prieš, o šiek tiek kitoje miestelio dalyje, netoli bažnyčios, bet kitoje pusėje.

Aš manyčiau, kad mes surasime jėgų, tie, kurie bus Vilniuje, ateiti ir pagerbti šito žvėriško susidorojimo, nekaltų vyrų, moterų, vaikų susidorojimo aukas, ir bandysime padaryti taip, gerbiamas Pirmininke, kad ta diena būtų ne viena diena metuose, kad tai būtų ne viena diena. O tai būtų... tie žmonės veiktų ir per mūsų rinkimus kaip politinis faktorius, tie du šimtai su viršum tūkstančių, ir jie ką nors reikštų ne tik simbolių sistemoje. Todėl aš, tikėdamasis, kad jūs, būdami solidžių partijų atstovai, tarp tų partijos narių jau kelis dešimtmečius buvo vienas žydų kilmės žmogus, tai čia aš likau su jumis, mano mamai 97 metai, ji Kauno geto kalinė, o getas yra baisi vieta, tai yra vieta prieš sušaudymą, kur su ištreniruotais šunimis ieškodavo vaikų, ar naujų negimė, tai šito siaubo atmintis turėtų mus skatinti padaryti taip, kad tai nepasikartotų ir kad radiklios srovės Lietuvoje nenuplautų šių garbingų partijų atstovų, kurie yra čia. Todėl pasipriešinimas radikalumui ir už europinę Lietuvą, už mūsų puoselėjamas vertybes ir už atmintį įvyks pirmadienį 11 valandą, gerbiamas Pirmininke, prie Rotušės esančioje Rūdninkų aikštėje, kur buvo Vilniaus getas. Kviečiame jus visus ateiti, jeigu galima. Po to, 13 valandą, Paneriuose, jau prie duobių. Dekodamas jums visiems už dėmesį, aš prašau jūsų, jeigu galima, pirmadienį dalyvauti šioje geros valios žmonių demonstracijoje, ir tikiuosi, kad jūs tiek Rūdninkų skvere 11 valandą, tiek 13 valandą Paneriuose... tikiuosi pamatysį jūsų veidus šalia kitų žmonių, kurie demonstruos Lietuvos humanizmą ir šviesą Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, ačiū jums. Būtų gerai, kolega, kad visiems elektroniniu paštu išsiųstumėte darbotvarkę, kad tikrai žinotų, kas bus čia, Seime, ne apygyardose, galėtų tame renginyje dalyvauti.

Toliau posėdžiui pirmininkaus mano kolega G. Kirkilas.

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDDF). Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį.

16.36 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1923 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1923. Pateikimas. A. Sysas. Kviečiame, kolega, prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, šitas įstatymas jau įregistruotas 2017 metais ir turi tokią barzdą, kokią aš turėjau pernai, bet šiemet aš neturiu ir tikiuosi, kad galima bus pasvarstyti, atsirado tada, kai buvo išleistas sveikatos ministro įsakymas dėl biudžetinių įstaigų vadovų atšaukimo priežasčių ir sąrašo. Vis dėlto manau, kad bent jau Seimo dauguma deklaravo, kad sprendimai turi būti priimami skaidriai, aiškiai, suprantamai, todėl ir grupė Seimo narių įregistravo įstatymo pataisą, kuria mes norime aiškiai apibrėžti, kokiais atvejais galima išreikšti nepasitikėjimą ir atleisti žmogų. Šiandien Vyriausybės ministro įsakymu galima atleisti vien už tai, kad pradėtas ikiteisminis tyrimas, nors gali būti nutrauktas, gali būti nesurinkta įrodymų. Aš norėčiau, kad mes vis dėlto vadovautumės nekaltumo prezumpcijos principu, o ne vienos ar kitos institucijos galbūt ne visada taikliai suformuluotais kaltinimais, kurie po to subliūkšta, o žmogus yra atleidžiamas iš darbo. Tai trumpai pristatau įstatymo esmę.

PIRMININKAS. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš skaitau Teisės departamento išvadas ir matau, kad išvados iš tikrųjų yra esminės. Leiskite keletą jų pacituoti. Nėra aišku, kodėl projektu siūloma ne nustatyti kriterijus, o tik pagrindus. Toks reguliavimas suponuoja paradoksalią situaciją, kad asmuo galėtų užimti vadovo pareigas ir jau kitą dieną galėtų būti atleidžiamas. Kartu Teisės departamentas siūlo, kad būtų tikslingiau tenkinti viešąjį interesą. Taip pat nėra aišku, kodėl projektu siūloma įtvirtinti reguliavimą, pagal kurį atsiradus šitam įstatymui įstaigos vadovai neprivalėtų, o tik galėtų būti atleidžiami. Ar jums neatrodo, kad mes grįžtame į tuos laikus, kai vadovas dirbdavo 40, 50 ar 30 metų? Ar jūsų toks tikslas?

A. SYSAS (*LSDPF*). Mano tikslas tikrai ne toks. Aš galiu perskaityti įstatymo pataisas, kokiais atvejais yra atleidžiama: yra pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo; yra pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams; yra pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai; yra pripažintas kaltu dėl nusikaltimų, kuriais padaryta turtinė žala valstybei; yra atleistas iš skiriamų arba renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo; yra pripažintas šiurkščiai pažeidęs Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą arba jam atimta teisė eiti tokias pareigas. Aš tikrai nenoriu niekur grįžti. Aš noriu aiškumo. Teisės departamentas nepasakė, kad dabartinis reguliavimas yra teisingas. Jis kalba apie tą patį – apie viešąjį interesą. Mes ir siūlome, jeigu tai yra viešasis interesas, viešoji gėrybė, tai ir padarykime taip, kad visiems būtų aišku, o ne vienas asmuo arba grupė asmenų nuspręstų kaltas žmogus ar nekaltas.

PIRMININKAS. Klausia A. Veryga. Prašau, ministre.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų aš suprantu jūsų argumentą, teisinės valstybės argumentą. Normalu ir, aš manau, adekvatu yra reikalauti ir nekaltumo prezumpcijos, ir panašiai, bet aš noriu atkreipti dėmesį, jūs tai tikrai žinote, kad sveikatos sistema yra įvardinama kaip viena korumpuočiausių sistemų. Čia, Seime, tiek aš, tiek kiti kolegos esame bandę teikti siūlymus, kad vis dėlto vadovams galiotų nepriekaištingos reputacijos reikalavimai, kurie yra įtvirtinti Valstybės tarnybos įstatyme, ir panašiai. Ar jūs nemanote, kad tik tokie pagrindai labai susiaurina pačią jūsų įstatymo idėją, kuri, aš manau, yra teisinga, ir neprisidės prie korupcijos mažinimo sistemoje?

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš manau, kad tai yra pateikimo stadija, ir niekas netrukdo įrašyti dar kažką, bet ne vieną kartą ir Konstitucinis Teismas Seimui nurodė, kad ne poįstatyminiuose aktuose tokie dalykai turi būti. Turi būti įstatymuose. Taip, galbūt čia yra tobulintinas įstatymas, bet būtent mes kalbame apie praktiką, kurią ir siūlo Konstitucinis Teismas įstatymų leidėjams, kad tokie dalykai turi būti reglamentuoti įstatymu, jokių būdu ne poįstatyminiais aktais. Tik dėl to aš ir stoviu čia šitoje tribūnoje.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. SYSAS (*LSDPF*). Dar norėčiau pridurti. Mes visi žinome, kiek jau pakeista įstaigų vadovų ir dėl kadencijų, ir dėl kitų dalykų. Baigiasi jūsų kadencija. Jeigu liks ta jūsų tvarka, bijau, kad dalis įstaigų vadovų vėl bus pakeisti vien vadovaujantis jūsų priimta tvarka. Gal irgi pagalvokite.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už norėtų kalbėti A. Matulas. Prašau, kolega.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, yra gana įdomus ir keistas Teisės departamento atsakymas. Jie sako: siūloma nustatyti ne kriterijus, kuriems esant asmuo apskritai negalėtų užimti biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo pareigų, o tik pagrindus, kuriems esant jis galėtų būti atleistas. Priimant į darbą ar konkurso tvarka, tai ir yra nustatyti kriterijai. Jeigu bus nustatyti nepriekaištingos reputacijos kriterijai arba patirties, tai jeigu jis neatitiks, tai ir nebus priimtas, negalės dalyvauti konkurse. O čia mes kalbame apie dirbantį asmenį. Jeigu jis padarė nusikaltimą ir tai yra pripažinta, jis bus atleidžiamas iš pareigų, o ne tada, kada kyla įtarimas. Kolega A. Veryga galėtų pasakyti, kiek jis yra atleidęs įstaigų vadovų dėl įtarimų ir keliems yra sumokėjęs iš ministerijos biudžeto išmokas arba sudaręs taikos sutartis ir išmokėjęs kompensacijas. Jūs tikrai nebal-suokite akiai dėl to, kad čia A. Sysas teikia ar A. Matulas, tiesiog pagalvokite. Pagalvokite, ir duokime komitetams paanalizuoti.

O, sakau, Teisės departamento argumentas yra juokingas – mes gi kalbame ne apie tai ir teikiame pasiūlymus ne apie tai, kas turi būti priimtas į darbą, bet jeigu darbuotojas padaro nusižengimą arba nusikaltimą ir jeigu tai yra įrodyta, taip, turi teisę ministras ar kitas asmuo, steigėjas atleisti iš darbo, bet jeigu yra įtarimų, – vieną dieną įtarimų yra, kitą dieną įtarimų nelieta. Ir tada kas moka pinigų? Iš savo lėšų moka ar iš valstybės institucijų lėšų?

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegė A. Kubilienė – prieš.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš tikrai labai kviečiu įsiskaityti į Teisės departamento pastabas. Teisės departamentas net ir labai aiškiai kreipiasi į politiką prašydamas tenkinti viešąjį interesą valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovams keliant didesnius nepriekaištin-

gos reputacijos reikalavimus. Taip pat dar kartą noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad siūloma ne nustatyti kriterijus, o tik pagrindus. Visas tas teisės aktas yra rekomendacinio pobūdžio, tai yra negalima atleisti pagal tuos nustatytus, sakyčiau, deklaratyvius kriterijus.

Kolegos, ginkime viešąjį interesą! Manau, tikrai Lietuvoje yra daug puikių žmonių, nesusitepusių žmonių, kurie gali būti įstaigų vadovai, todėl siūlau atmesti, nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nėra bendro sutarimo. Balsuojame po pateikimo dėl Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1923. Kas palaiko, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 64 kolegos Seimo nariai: už – 30, prieš – 2, susilaikė 32. Nepritarta.

Gal bendru sutarimu siūlome tobulinti? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu tobuliname. Ačiū.

16.48 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3786 (pateikimas)

Kolegos, darbotvarkės 2-13 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3786. Kviečiu kolegę G. Burokienę. Prašom, kolege, pristatyti. Pateikimas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Šiuo įstatymu siūlome sugrąžinti teisę valstybės ir savivaldybės institucijoms skirti, rinkti valstybės tarnautojus į visus juridinių asmenų, kurių savininkai, akcininkai, dalininkai ar partneriai yra valstybė ar savivaldybė, kolegialius organus. Tai leistų užtikrinti tinkamą valstybei ir savivaldybėms atstovavimą šiuose juridiniuose asmenyse, tai yra būtina siekiant užtikrinti tinkamą visuomenei svarbių viešųjų paslaugų teikimo kokybę bei kainą ir prieinamumą.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių paklausti. Ar yra norinčių kalbėti? Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Pritariate, ačiū.

Kitas darbotvarkės klausimas. Atsiprašau. Komitetai. Aišku, pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar reikia daugiau? Papildomų? Ne, nereikia. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną.

16.49 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3747 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3747. Taip pat kviečiu kolegę G. Burokienę. Prašom, kolege, Pateikimas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Galiojančiame Valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnyje nėra nuostatos, leidžiančios valstybės pareigūnams kasmetines atostogas skaičiuoti pagal Valstybės tarnybos įstatymą. Šiuo pataisymu siūlome, kad būtų leidžiama skaičiuoti pagal Valstybės tarnybos įstatymą ir kad jie kasmetines atostogas turėtų taip, kaip visi valstybės tarnautojai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių klausti. Kolegos, nėra norinčių kalbėti, kaip matau. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Ačiū, pritarta. Kaip pagrindinis taip pat siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Kitų reikia? Nereikia. Siūloma svarstyti lapkričio, atsiprašau, spalio 17 dieną.

Papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

16.50 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3796 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3796. Kviečiu L. Matkevičienę pristatyti. Prašom, kolege. Pateikimas.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, leiskite man pristatyti Žmonių palaikų laidojimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projekto rengimą paskatino vyresnio amžiaus asmenų kreipimasis, kad jiems neleidžiama būti palaidotiems neveikiančiose kapinėse šalia savo artimųjų, giminių, tėvų, vaikų, įvaikių. Pagal šiuo metu galiojančią tvarką, draudžiama asmenims būti palaidotiems neveikiančiose kapinėse, kuriose yra jų šeimos kapas. Yra daromos išimtys – tik miesto garbės piliečiams. Tačiau nemaža dalis žmonių nepaiso šio draudimo ir vis vien laidoja savo artimuosius neveikiančiose kapinėse arba susilaiko. Remiantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 314 straipsnio 1 dalimi, yra numatytas net baudos skyrimas už kultūros paveldo apsaugos reikalavimų pažeidimą. Gyventojams, turintiems šeimų kapavietes ir pavienius kapus neveikiančiose kapinėse, dažnai tenka prašyti miestų savivaldybių tarybų narių leidimų, o tai irgi sukelia didelių nepatogumų gyventojams. Bet dar taip pat yra atvejų, kai miestų savivaldybių tarybų nariai, net beveik 99 %, neleidžia palaikų laidoti neveikiančiose kapinėse. Šis Žmonių palaikų laidojimo įstatymo pakeitimas ne tik leistų įgyvendinti paskutinių išreikštą mirusiojo norą būti palaidotam prie artimųjų, bet taip pat ir seni kapai būtų visada prižiūrimi. Projekto tikslas – sudaryti galimybes išimties tvarka žmonėms būti palaidotiems neveikiančiose kapinėse, suteikti laisvę rinktis, kur būtų laidojami žmonių palaikai, sudaryti galimybes, kad palaikai būtų laidojami šeimos kapavietėse ir užtikrinti senų kapų priežiūrą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmasis – A. Gumuliauskas. Prašom, kolega.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėjau paklausti. Sakykite, o kaip dėl tų kapinių, kurios patenka į kultūros paveldą? Sakykite, Rasų kapinės arba dar kokios nors. Kaip čia bus?

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Šiuo atveju reikia gauti kultūros paveldo sutikimą. O kai būtų šis įstatymas, juo kaip tik vadovaujantis, būtų galima į tą pačią kapavietę, nedidinant jos ploto, nstatant kokių nors kitokių paminklų, kurie prieštarautų tai autentiškai... taigi šis įstatymas kaip tik palengvintų būtent atgulti šeimos kape artimiausiam ratui – tėvams, tėviams, vaikams, įvaikiams.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Majauskas. Prašom, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, tikrai palaikysiu jūsų pasiūlymą, man atrodo, tikrai aktualus, svarbus ir daug žmonių su tuo susiduria. Bet kadangi jau nėrėte į tokią sudėtingą laidojimo temą, dar norėjau paklausti šiek tiek iš kitos operos apie tą temą. Kiek man teko domėtis, Lietuvoje laidojimui yra skiriama tikrai labai menka suma. Jeigu palygintume su mūsų kaimynėmis, tiek Latvijoje, tiek Lenkijoje tos sumos yra didesnės ir adekvačiau atitinka tuos laidojimo finansinius poreikius. Už tokią sumą, kurią dabar skiria, rodos, apie 300 eurų, matyt, iš tiesų sunku būtų palaidoti žmogų. Ar nesvarstėte peržiūrėti, kiek yra skiriama, kokia pinigų suma yra skiriama valstybės žmogui palaidoti? Ar nesvarstėte, kad galbūt būtų galima kovoti su šešėliu ir užtikrinti, kad tie pinigai tiesiogiai ir tik tiesiogiai pereitų būtent laidojimo kompanijoms, kurios oficialiai viską daro, tvarko ir sumoka visus mokesčius?

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Šiaip dabar šiuo atveju tai sprendžia savivaldybė, kiek ji gali skirti, sakykim, tam. Bet kodėl gi ne? Būtų galima peržiūrėti, pasiūlyti.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiama Laimute, ar aš klystu, ar iš tikrųjų šis pasiūlymas, man atrodo, yra šiek tiek perteklinis? Aš žinau atvejį Klaipėdoje, kai garbaus atminimo Jūrų muziejaus direktorius A. Každailis buvo palaidotas šalia kapitono L. Stulpino Smiltynės neveikiančiose kapinėse, na, ir tokios išimtys jau yra pritaikomos savivaldybės administracijos direktoriaus, rodos, įsakymu. Čia pirmasis klausimas. Ar tai nėra perteklinis projektas?

Ir antras dalykas, kodėl siūlote tik kremuotus palaikus? Ačiū.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Šis įstatymas, atvirkščiai, palengvintų, o ne apsunkintų, nes nereiktų laukti, sakykite, susirenkančios tarybos. Jeigu leisite paminėti Šiaulių atvejį, kada mirė poetė J. Jovaišaitė birželio 26 dieną, jos urna laikinai buvo priglausta laidojimo namuose ir palaidota tik praėjus antradienį. Aš nežinau, tai, mano supratimu, tikrai apsunkina.

Priminkite dar?.. Ai, kodėl kremuoti? Iš tikrųjų neveikiančiose kapinėse kremuotus palaikus galima laidoti, kaip ir žinome, kad urna leidžiama ne daugiau kaip metras, pavojaus nėra, ją galima laidoti ir, pavyzdžiui, neišlaukiant to ramybės periodo. Dabar ramybės periodas yra 25 metai

ir mes jau lyg ir negalime į tą pačią kapavietę. Tai urnai šitas negalioja, nereikia to ramybės periodo laukti, yra žymiai patogiau.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama kolege, jūs minite neveikiančias kapines. Ar ta nuostata galios ir riboto naudojimo kapinėse? Pirmas. Antra, čia yra minima šeimos kapavietė. Ar ta nuostata galios kriptose, šeimos kriptose?

Ir trečia, jūs minėjote Šiaulių atvejį, kai užvakar atsisveikinta su Šiaulių poete, Lietuvos rašytojų sąjungos nare. Viena iš priežasčių, kad nebuvo leista tris mėnesius ją palydėti į tą kriptą, buvo tarsi galimybė, kad gali būti kriptoje ligos židinių. Ar jūs, kaip medikė ir įstatymo rengėja, galite pasakyti tokių atvejų, ar yra pasitaikę, kokių židinių užfiksuota per pastaruosius porą šimtų metų?

L. MATKEVIČIENĖ (*LVŽSF*). Jeigu tai yra šeimos kriptą, šiuo įstatymu būtų galima. Bet dėl riboto, ribotos kapinės yra ten, kur, sakykime, tik yra vieta, o naujos vietos kaip ir nėra, yra vieta, sakykime, tose pačiose kapinėse. O neveikiančios... Apskritai, jeigu su ligos židiniais, tai gal tada siekia tos, sakykime, jūs turėtumėte gal... Kaip pavyzdį galėčiau pasakyti maro kapines, Lietuvoje buvo maro protrūkis apie XVIII amžių, tai laikykime, kad 200 metų kaip ten pavojaus lyg ir nėra. Bet aš tiesiog nesiūlau tose kapinėse laidotis ir turbūt nelabai kas nors norėtų. Šiaip jos labai aiškiai išsiskiria, nes markapiai, maro kapinės, tai tiesiog kalneliai, apauginti medžiais, nes tuo metu, kai siautė maras, nebuvo kasamos duobės, buvo tiesiog sumetama. Iš tikro buvo vienu metu labai daug maro aukų. Aš manau, kad tokių židinių, kurių dabar mes labai bijotume, kaip ir nėra. Aš turiu marą omenyje, tai, man atrodo, virš 200 metų tikrai nėra pavojaus.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar norite kalbėti, ar galime bendru sutarimu pritarti? Galime pritarti. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti? Papildomų reikia? Nereikia. Taigi pereiname prie kito. Svarstyti lapkričio 12 dieną.

16.59 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3792 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3792. Kviečiu kolegę R. Popovienę, prašom pristatyti. Pateikimas taip pat.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Mieli kolegos, pristatau Neįgaliųjų socialinės integracijos pakeitimo įstatymo projektą, kurio pagrindinis tikslas yra reglamentuoti vaikų žaidimų aikštelių įrengimą pritaikant jas vaikams su negalia. Pati įstatymo idėja kilo, kuomet į mane kreipėsi šeima, kuri su vaikais leido laiką vaikų žaidimų aikštelėje ir pastebėjo, kad mergaitė, esanti neįgaliojo vežimėlyje, negalėjo kartu su jais suptis. Todėl kreipėsi į mane, kaip būtų galima reglamentuoti, kad būtų vaikų žaidimų aikštelės prie poilsio, rekreacijos zonų, prie laisvalaikio parkų, prie naujai statomų komercinės paskirties objektų būtų pritaikytos vaikams su negalia, juolab kad ir Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencija labai aiškiai sako, jog reikia imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad neįgalūs vaikai turėtų vienodas galimybes su kitais vaikais dalyvauti žaidimuose, rekreacijoje, laisvalaikio ir sporto veikloje.

Tikiuosi, kad pritarsite šiam įstatymo projektui, kad galėtume reglamentuoti teisės aktais.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti G. Vasiliauskas. Prašau, kolega.

G. VASILIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip pastebėjo Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, ir aš norėčiau jūsų, gerbiama kolege, paklausti, ar keičiant įstatymo 11 straipsnio pakeitimo formuluotes bus sudaryta galimybė pasiekti projekto aiškinamajame rašte nurodytą tikslą užtikrinti, kad neįgalūs vaikai turėtų vienodas galimybes su kitais vaikais dalyvauti žaidimuose, laisvalaikio veikloje, nes jūsų siūlomas teisinis reguliavimas būtų taikomas tik žaidimų aikštelėms šalia naujai statomų pastatų? Esamoms aikštelėms atnaujinti ar naujai aikštei įrengti tarp senų pastatų minėti reikalavimai nėra keliami. Labai jums ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū jums už klausimą. Taip, aš susipažinau su Teisės departamento pastabomis. Manau, jeigu jūs pritarсите, komitetuose ar Neįgaliųjų teisių komisijoje tikrai bus atsižvelgta ir pakoreguota. Tačiau, žinoma, pati mintis yra, kad kai šios žaidimų aikštelės būtent dabar yra naujai įrengiamos, planuojamos, projektuojamos, būtų atkeiptas dėmesys ir tiesiog nebūtų pamiršta, kad nors viena ar kelios vietos būtų pritaikytos vaikams su negalia.

Aš nežinau, kiek jums, mieli kolegos, teko matyti Lietuvoje tokių įrengtų aikštelių, bet aš visai neseniai mačiau tik vieną mūsų kurortuose ir daugiau tikrai neteko matyti. Kalbėjau ir su neįgaliųjų organizacijomis, jos sakė, kad tai yra problema galbūt tiesiog dėl dėmesio stokos. Dėl to reglamentavimas įstatyme – tai tiesiog dėmesio atkreipimas, kad iš tiesų to reikia.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei. Jūs atsakėte į visus klausimus. Kolegos, nėra norinčių kalbėti prieš. Gal galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime pritarti? Galime, ačiū. Papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti? Ačiū. Siūloma svarstyti lapkričio 14 dieną.

Kolegos, darbotvarkės 2-17 klausimas. (*Balsai salėje*) Prašom. Kolega G. Vasiliauskas. Prašau.

G. VASILIAUSKAS (*LVŽSF*). Norėjau dar pasiūlyti, kad kaip papildoma būtų įtraukta Neįgaliųjų teisių komisija.

PIRMININKAS. Galime pritarti dėl Neįgaliųjų teisių komisijos? Ačiū, pritarta. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Prašyčiau sulaukti išvados iš Žmogaus teisių komiteto.

PIRMININKAS. Žmogaus teisių komitetas siūlomas. (*Balsai salėje*) Galime pritarti, kad Žmogaus teisių komitetas? Galime. Pritarta. Kolegos, dar Žmogaus teisių komitetas ir Neįgaliųjų teisių komisija.

17.04 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3782 (pateikimas)

Kolegos, darbotvarkės 2-17 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3782. Prašom, kolega. Ne T. Tomilinas, jūs. Prašau.

A. GAIDŽIŪNAS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, teikiu Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymu keičiama taip, kad būtų leista dviratininkams važinėti keliais šviesiu paros metu nenaudojant liemenių ir šviesos žibintų. Seime buvo pateikta peticija, kuriai buvo pritarta, taip pat sudaryta darbo grupė, kuri svarstė šiuos klausimus. Prašau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmasis – A. Nekrošius. Prašau, kolega.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti tokio tiesiog paprasto dalyko, nes šitas klausimas turbūt jau ne pirmą kartą Seime. Iš esmės, jeigu taip žiūrint į statistiką, įvedus šį ribojimą dėvėti liemenes, iš esmės pagerėjo... tai yra, kad žuvusių kelyje dviratininkų sumažėjo. Įvedus jūsų pataisą, ar yra kažkokių pamąstymų, kas nutiks su tais žmonėmis? Ar padaugės jų žūčių, ar sumažės?

A. GAIDŽIŪNAS (*LVŽSF*). Manau, kad tokios statistikos gal nėra. Mes tikrai siūlome tikrai gyvenvietėse, o gyvenvietėse yra ribojamas greitis, kaip žinote, 50 kilometrų per valandą. Manau, kad dviratininkams tai iš tikrųjų yra... nesunku dviratininką pastebėti. Tuo labiau kad mes skatinsime naudoti dviratį dažniau. Liemenę naudoti ne visada patogiu. Vasarą šilta ir taip toliau, galima sakyti. Bet aš manau, kad kaip tik skatinsime dviratį daugiau naudoti, o, kaip minėjau, greitis ribotas, tai nesunku pastebėti dviratininką.

PIRMININKAS. Ačiū. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, pakeitimas ir logiškas, bet ar jums neatrodo, kad atšauktos įstatymo normos, nes jos lieka praktikoje neįgyvendintos, kaip sakote, iš tiesų kuria negerą precedentą, kai įstatymai yra keičiami, nes paprasčiausiai žmonės jų nesilaiko? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Nekomentuojame! Prašau, atsakykite į klausimą.

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Kodėl? Laikosi. Jeigu yra reikalavimas, tai laikosi.

PIRMININKAS. Kolegos! (*Balsai salėje*)

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Bet tai...

PIRMININKAS. Leiskime atsakyti į klausimą. Prašau.

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Kodėl jūs galvojate, kad nesilaiko. Laikomasi. Tiktai, kad jeigu reikalavimas yra, tai reikia jo laikytis, aišku. Bet norime atšaukti, kadangi tai nepatogu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Vingrienė, bet nematau jos. Tada E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų dažnokai būna taip, kad išvažiuojant... tu važiuoji miesteliu, po to važiuoji ne į gyvenvietę, paskui vėl į gyvenvietę... Iš tikrųjų, ką tai reiškia? Ar reiškia, kad turėsime vežiotis liemenę ir arba apsirengti, nusirengti ir taip spręsti problemą?

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Tikrai taip. Mes teikiame tiktai gyvenvietėse, o jeigu išvažiuojame už, tai reikės turėti liemenę. Tai yra tam priemonių – kuprinė ar... turi turėti liemenę.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Šimas. Kolega A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, viena iš jūsų pristatymo projekto reikšmių, kad būtų nenaudojamos liemenės ir šviečiantys dalykai. Kaip jūs prilyginsite, kodėl neminima įstatyme elektriniai paspirtukai, kuriais važinėja važiuojamąja kelio dalimi, sakykim, rajoniniuose... kur yra rajoniniai keliai, pažymima gyvenvietė, tai turėtų ir dviratininkai, ir elektriniais paspirtukais važiuojantys nedėvėti liemenių. Tai būtų labai neatsakinga, manau, ir būtų sukeliami didelė grėsmė avarių ir eismo įvykių. Kaip jūs į tai, kad elektriniams paspirtukams irgi naudoti... nemint įstatyme, reikalinga tokia pataisa ar ne?

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Paspirtukai yra prilyginami dviračiams. Manau, kad jie turi taip pat naudoti liemenes užmiestyje. O šiaip, jeigu vyks pakeitimas, svarstymo stadijoje būtų galima teikti pasiūlymus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Kupčinskas. Prašau, kolega.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėju, iš tikrųjų siūlymas... ir, matyt, dviratininkų atstovai, kurie teikia šį siūlymą, yra pagrįstas, nes nagrinėtos tos valstybės, kurios yra atsiskiusios šios praktikos dienos metu, ypač gyvenvietėse ir dviračių takuose, bet yra rekomenduojama nebūtinai liemenės. Aišku, tos liemenės gali būti ir visai nepatogios. Paprastai siūlomos užsiseamos juostos X raidės formos. Man atrodo, tos rekomendacijos svarstymo metu turėtų būti vis dėlto paliekamos, nes visiškai atsisakyti, aš manau, nebūtų tikslinga. Kad tai yra dviratininkų atstovų *velomanų* iniciatyva, tai yra šaunu, tačiau, man atrodo, rekomendacijos turėtų galioti.

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Taip, aš irgi pritarčiau, kad būtų galima naudoti tuos šviesą atspindinčius ženklus ir būtų galima gal... bet tai būtų galima, kaip minėjau, teikti svarstymo metu.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų aš sveikinu, kolega, už jūsų pasiūlymą, kadangi jisai atliepia gausios dviratininkų armijos prašymą neapkrauti jų tokiais papildomais saugos reikalavimais, kuriuos jie patys puikiai supranta, ką reikia daryti. Vien tik apsirengus sportiškai, ryškiom spalvom, jau esi saugus, o liemenės nešiojimas tikrai, aš manau, nieko čia neišgelbėjo ir pritariu, kad reikia palaikyti dviratininkų visuomenės prašymą, apie kurį mes dabar ir šnekame. Ačiū, palaikome.

PIRMININKAS. Nekomentuojate? (*Balsai salėje*) S. Jovaiša, prašau.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėju, ar jums teko girdėti, kad naudojant liemenes buvo išgelbėta jau daug dviratininkų gyvybių, labai sumažėjo sužeistų ir žuvusių skaičius. Tas priežodis atsarga gėdos nedaro, aš manau, būtų taikytinas ir šiuo atveju.

Dabar pažvelkite pro langą, kaip jūsų nuožiūra dabar yra šviesus paros laikas ar ne? Jeigu pilietis išvažiuos temstant, o grįš visai sutemus, tai jis jau bus pažeidęs pagal jūsų teikiamą pataisą ar ne? Aš manau, kad mes čia gal nebeišradinėkime. Viskas veikia ir tegul sau toliau taip sėkmingai egzistuoja.

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Jūs žinote, kad šviesus paros laikas yra nuo saulėlydžio iki saulėtekio. Manau, kad dabar šviesus paros laikas, bet, kaip minėjau, mes kaip tik skatiname dviračių naudojimą ir mieste važinėti, gyvenvietėse. Nėra patogu su liemene važinėti ir niekam per daug...

Statistika, tai nieko negalvoju, kad ką nors duoda. Manau, kad gyvenvietėse tų avarių nebuvo daug. Aišku, kiti reikalai yra užmiestyje, kada keičiasi greičiai, didėja ir sunkiau pastebėti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už norėtų kalbėti M. Adomėnas. Nematau. V. Simulikas – už.

V. SIMULIK (LVŽSF). Mieli kolegos, manau, kad jūs visi gavote informaciją į kompiuterius iš įvairių žmonių, bent iš kokių 15-os aš gavau, tikrai yra argumentų, rodančių, kad šita situacija yra perteklinė, kai yra diena, saulėta diena, kad ir apsiniaukusią dieną, kaip jūs čia kolegos kiti minite, kad tai yra saugos priemonė, kuri yra perteklinė. Savime aišku, niekas nedraudžia žmogui pačiam būti saugesniam. Tos priemonės yra prieinamos visiems, bent aš turiu nemažai draugų, kurie ir šalmus dėvi, kas yra dar nevisiškai privaloma. Taip. Ką noriu pasakyti? Žmogus turi būti sąmoningas ir jo ugdymo priemonės, sąmoningumo priemonės turi būti irgi naudojamos, bet kad imperatyviai, kad pramonė, kas nors uždirbinėtų pinigų, siūlyčiau, kad ne.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Nekrošius – prieš. Prašau, kolega.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš esmės, Lietuvos kelių policijos nuomone, toks sprendimas pablogintų situaciją Lietuvos keliuose. Aš manau, kad nevertėtų pritarti. Dar kitą argumentą turėčiau. Iš esmės įstatyme niekas neliepia važiuoti su ta liemene. Tenai yra žodelis „arba“: arba liemenė, arba žibintas, tai galima ir su žibintu važiuoti, pavyzdžiui, miesto teritorijoje įsijungi žibintą ir važiuoji saugiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuojame, nes nėra sutarimo. Kas pritaria įstatymo projektui Nr. XIII-3782 po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavimas pradėtas, kolegos. Balsavo 60 Seimo narių: už – 35, prieš – 6, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Kitų nėra. Ir siūloma svarstyti... (*Balsai salėje*) Prašau. Prašom, Tomai.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Papildomas – Žmogaus teisių komitetas ir Darnaus vystymosi komisija, jeigu galima dar. Energetikos ir darnaus vystymosi.

PIRMININKAS. Žmogaus teisių komitetas ir Energetikos komisija? Galime pritarti? (*Balsai salėje*)

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komisija yra Darnaus vystymosi ir...

PIRMININKAS. Gerai. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Kuo čia dėta Energetikos komisija? Kolegos, nejuokinkite. Aš noriu pasakyti repliką. Iš tiesų kai kalba apie liemenes, matau, nė vienas Seimo narys, kuris kalbėjo apie tai, nėra skaitęs Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo, nė vienas, nes ten apibrėžimų straipsnyje parašyta, kas yra ta liemenė – ryškiaspalvis drabužis su šviesą atspindinčiais elementais. Niekas neverčia dėvėti tos liemenės. Apsivilk ryškios spalvos marškinėlius ir kad būtų atšvaitai. Tai vienas momentas.

Nuo to laiko, kai 2007 metais Seime buvo sugriežtinti reikalavimai dėl saugaus eismo, smarkiai sumažėjo eismo įvykių, kuriuose nukentėję būtų dviratininkai. Komitetas svarstė ir pripažino, kad tai veikia. Dar vienas reikalingas dalykas būtų šalmai, nes susidūrimo atveju dažniausiai dviratininkas krinta ant galvos. Tai padėtų jam išlikti gyvam, visų pirma, ir būti mažiau sužalojamam. Dabar šiuo projektu mes sudarome prielaidą, kad vėl daugėtų nukentėjusių dviratininkų...

PIRMININKAS. Kolegos!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Tarp kitko, rajonuose tos problemos nėra, žmonės tvarkingai važinėja ar su šviesomis, ar su liemenėmis. Dabar visi dviračiai gali turėti prikabinamą žibintuvėlį iš priekio baltos spalvos, iš galo – raudonos. O dar geriau, kad jie būtų matomi, kad jie mirksėtų, tada visi vairuotojai juos pastebės.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Aš siūlau perkelti diskusijas į komitetus. Tomai, galime? Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik noriu paraginti opozicijos lyderį domėtis dviratininkų bendruomenės pastangomis. Jie tikrai išigilinę į visas įstatymų peripetijas ir teikia labai kokybiškus pasiūlymus. Jūs galite su jais nesutikti, bet nereikia tų žmonių kvailinti – jie puikiai žino ir statistiką, ir nelaimių koreliacijas, ir taip toliau. Jie kartais už jus žino geriau. Todėl leiskite padiskutuoti.

PIRMININKAS. Mes jau leidome. Tomai, mes jau leidome, diskutuosite. Dar S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš labai sveikinu ir noriu pagirti valstiečius, pirmą kartą pateikus tokį liberalizuojantį įstatymą, pasitikinti žmogumi, jo sąmoningumu. Turbūt išmokome taisyklę, kad nereikia leisti įstatymų, kad rytais pasakytume labai dieną kolegai. Kažkada ateina laikas, kad ne įstatymais reguliuotume ir prie kiekvieno draudimo statytume policininką. Tai ačiū, panaikinus vieną... einant keliu, panaikinti vieną logišką draudimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, komitetus jau paskyrėme, komisiją – taip pat. Svarstome gruodžio 10 dieną.

17.18 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 27² straipsnių papildymo bei Įstatymo papildymo 29² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3831 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-18 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3831. Kviečiu kolegą R. Žemaitaitį. Pateikimas.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Saugaus eismo įstatymo projektą siūlau papildyti vienu nauju straipsniu ir du straipsnius esamais, tai yra būtent įtraukti 2 straipsnio 27 dalį. Iki praeitų metų nebuvo aišku, kas yra VIN numeris, arba *Vehicle Identification Number*, ir ką tai reiškia. Šiandien tokios kaip ir sąvokos įstatyme nebuvo ir duomenų keitimąsi...

Kartu siūlau papildyti 27² straipsnį, nes kai pakeitė Asmens duomenų apsaugos įstatymą, skaičiai buvo traktuojami kaip fizinių asmenų, tai nėra juridiniai. Tada siūlau, kad tokia dalis atsirastų.

Ir kartu 29 straipsnis. Yra siūloma, kas galėtų būti transporto priemonių remonto veikla ir kur ji turėtų būti registruojama. Iki dabar yra numatyta tik galimybė, kad žmogus, kuris užsiima šia veikla arba turi verslo liudijimą, individualią veiklą, arba dirba pagal mažąją ūkinę bendriją, gali Aplinkos ministerijoje registruotis, gali ir nesiregistruoti. Jeigu jis nesiregistruoja, nėra atsakingas už atliekas. Ir jeigu jūs, aš arba kuris kitas – mes atvažiuojame į servisą arba į remonto dirbtuves, jie kaip ir turėtų priimti padangas. Bet jeigu jie nėra Aplinkos ministerijoje užsiregistravę, tiesiog šito dalyko nedaro. Aš siūlau, kad tai būtų sureguliuota arba suvienodinta visiems subjektams.

Kitas dalykas, praėjusį ketvirtadienį Mokesčių inspekcija ir Aplinkos apsaugos agentūra patvirtino, kad Lietuvoje, Aplinkos ministerijos registre, egzistuoja tik 1 tūkst. 640 įstaigų, įmonių, fizinių asmenų, kurie yra registruoti šiame registre, o verslo liudijimų ir patentų, taip ūkiškai pasakius, yra išduoda 13 tūkst. Santykis yra labai labai didelis. Ir Aplinkos apsaugos agentūra pasakė, kad 10 tūkst. – jie įtaria, kad yra žmonių, kurie vykdo tą veiklą, bet tiesiog niekur jie neatsispindi, niekur neregistruoti ir niekas negali jų patikrinti ir pakontroliuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmasis – J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, norėjau paklausti. Visų pirma, jei bus priimtas toks įstatymas, kaip tie, kurie vis dėlto neužsiregistruos toje sistemoje, bus baudžiami?

Kitas dalykas, juk jūs žinote, kad nemažai yra smulkių, tokių, kurie užsiima smulkiais remonto darbais garažuose ir panašiai, kurie turbūt nekeičia ir tepalų, ir padangų nekeičia, ar tikrai yra būtina? Kitas dalykas, pavyzdžiui, žemdirbiai, kurie įregistravę savo ūkius, turi patalpas, nepaisant to, kad moka šiukšlių mokestį pagal kvadratūrą, kai jie nusiperka ar trąšų, ar plėvelės, vis tiek papildomai jiems reikia mokėti priduoiant tas atliekas. Ir jie sumoka trigubą mokestį: ir perkant plėvelę, ir už kvadratūrą, ir dar priduoiant. Ar nėra to paties norima padaryti? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, kolega. Mes su jumis šnekėjome ryte ir pakankamai ilgai diskutavome. Aš mėginau irgi paaiškinti. Labai ačiū, kad jūs uždavėte tą klausimą, nes ir kitiems gali kilti. Tai yra bėda, kad šiandien savivaldybės... kaip žinote, yra stambiagabaričių aikštelės. Ir šiandien, kaip jūs sakote, ar garažiukas, ar dar kas nors, žmogus, kuris nėra užsiregistravęs šiam registre, tiesiog nepriima nei kuro filtro pakeisto, nei tepalų filtro, nei apskritai tepalų, ir tas pats ir su padangom. Tokiu atveju žmogus, arba to garažiuko šeimininkas, jeigu taip pasakysime, sėk-

mingai veža į stambiagabaričių aikštelę ir už tai sumoka visi buitiniai vartotojai. Tai yra būtent savivaldybė šiandien išlaiko stambiagabaričių aikšteles. Dabar šiek tiek jau keičiasi, nes problema, problemos mastas yra labai didelis, net siūloma, kad būtent importuotojai ir gamintojai jau prisidėtų prie išlaikymo. Su ūkininkais šiek tiek... tiek jums, tiek man – mes turime kitą problemą. Jeigu žiūrėsime silosavimo plėveles arba trąšų plėveles, būtent jau jos, kaip čia pasakyti, specialiųjų atliekų pavojus yra toje vietoje. Jau yra numatytas visiškai kitoks jų utilizavimas, lygiai taip pat kaip ir tepalo. Tiesiog, kolega, vėl tokia informacija. Praėjusiais metais 24 tūkst. tepalų buvo parduota Lietuvos rinkoje. Arba įvežta, jei taip šurkščiai pasakytume. O tuo momentu yra gražinta perdirbti tik 4 tūkst. Skaičiai iš tikrųjų yra pakankamai dideli. Tai žmogus, kuris savivaldybėje dabar perka verslo liudijimą, skaičiuoja mėnesiui, dviem ar trim, šiuo atveju turėtų tik užsiregistruoti Aplinkos apsaugos ministerijoje, kad būtų žinoma, kad toks asmuo užsiima būtent autoserviso veikla.

PIRMININKAS. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, transporto priemonių veikla gali būti suprantama kaip paslauga arba, pavyzdžiui, kaip savo automobilio remontas. Tai irgi tam tikra veikla. Ar nebus problemų šiuo atveju, kai kaimynas paskambins, kad vyksta tam tikra veikla ir kad čia kažkas negerai?

Ir antras klausimas. Nurodant vietą, pavyzdžiui, nemažai žmonių dirba garažuose, tie garažai kartais neturi savo numerio, kaip tada nurodyti? Nebent gal tik kooperatyvą, kad garažas toks ir toks? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ne. Labai geras klausimas. Praeitą ketvirtadienį turėjome progą apie tai diskutuoti. Registrų centras patvirtino – visi nekilnojamojo turto statiniai šiandien yra identifikuoti. Visi nekilnojamojo turto objektai turi adresą. Jeigu garažų masyve yra 50 garažų, kiekvienas gyventojas žino, ar jo 18-as, ar 17-as, ar 22-as, ar 15-as. Mes šiandien turime kitą problemą, kai išduodama žmogui verstis šita ūkine veikla, tiesiog išduodama jo gyvenamojoje vietoje, ne veiklos vietoje. Tai čia yra kita problema. Mes šnekėjome su Mokesčių inspekcija, planuojama artimiausiu metu šitą dalyką peržiūrėti ir keisti. Įsivaizduokite, jeigu mes turime Vilniuje kokį nors devynaukštį daugiabutį, žmogus remontuoja mašinas Trakų Vokėje, jis, išsiimdamas Vilniaus savivaldybėje verstis šia veikla, nurodo savo gyvenamąją vietą septintame aukšte ir, pavyzdžiui, 56 bute. Pagal tokią logiką, Aplinkos apsaugos agentūros darbuotojas turi atvažiuoti į septintą aukštą ir patikrinti, ar ten vykdo veiklą. Tokius kazusus šiandien reikia išspręsti. Jeigu tik jūs pats remontuojate arba pats keičiate, tai jums būtent tas straipsnis netaikomas, nes kalbama apie transporto priemonių remonto veiklą. Tai yra jau ūkinė komercinė veikla, kuriai reikalingas specializuotas leidimas. Vokietijoje yra dar griežtesnė situacija. Vokietijoje prekybos centrams net yra draudžiama parduoti tepalus dėl to, kad traktuojama, kad pats žmogus tų tepalų neutilizuoja arba turi būti utilizavimo vietos kaip užstato sistemos.

PIRMININKAS. Klausia A. Šimas. Prašom, kolega.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, dabar pagal jūsų pataisą tos įmonės turėtų užregistruoti savo patalpas Aplinkos ministerijos valdomoje informacinėje sistemoje. Kokia tai sistema ir kokius reikalavimus reikėtų įtraukti tai sistemai ir užsiregistruoti, jeigu žmogus ar įmonė, ar ūkininkas naudoja tas dirbtuves tik savo reikmėms ir neteikia jokių paslaugų kitiems?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Kolega, dar kartą kartoju. Šitas straipsnis niekada nebus taikomas, jeigu tu naudoji savo reikmėms. Taip, kaip jūs, taip ir aš, ūkio darbus turime, remontuojame traktorius, turime savo garažuose įsirengę ir keltuvus, ir *flešerius* įsikabinti, tai mums šiuo atveju, kai tu savo poreikiams, netaikomas, šitas registras šiandien Aplinkos ministerijoje veikia ir, kaip sakiau, 1 tūkst. 640 subjektų, tiek juridinių, tiek fizinių asmenų, kurie vykdo tą veiklą, ten yra jau užsiregistravę.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nėra norinčių kalbėti prieš, tai gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Pritarta, ačiū.

Siūlomi komitetai. Teisės ir teisėtvarkos komitetas – pagrindinis. Ar reikia kitų? Nereikia. Siūloma svarstyti gruodžio 10 dieną.

17.26 val.

Baudžiamojo kodekso 202 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3832 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Baudžiamojo kodekso 202 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3832. Kviečiu taip pat R. Žemaitaitį. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Čia yra projektas, susijęs su Mokesčių inspekcija. Bekalbant su rajonų skyriais, iš tikrųjų yra, kada patalpų savininkas šiandien neatsako už tai, kas vyksta jo veikloje... Išties galiu pasakyti, pats straipsnis nėra tobulas, reikėtų papildyti dar vienu straipsniu, tai yra toje vietoje, prie 4 dalies, turėtų atsirasti papildomas sakinyss, kad jeigu patalpa yra išnuomota ir nuomos sutartis yra registruota Registrų centre, nurodant, kokią ūkinę komercinę veiklą vykdo, toje sutartyje, tai baudžiamoji atsakomybė taikoma ne patalpų savininkui, o asmeniui, kuris tą veiklą vykdo. Pavyzdys, štai vakar Kauno įvykiai. Žmogus, kaip pavyzdys, Žemaitaitis, turi Kaune patalpas, jis išnuomojo Petraičiui vykdyti kažkokią ūkinę veiklą. Nuomos sutarties aš neturiu, neregistruoju Registrų centre, bet vakarykštis įvykis parodė, kad tose patalpose buvo apie 2 mln. galimai išgrobstyta PVM ir nelegaliai buvo gaminami maisto produktai, vištiena ir dar kažkas. Tai tokiu atveju atsakomybę turi prisiimti patalpos savininkas, nes jis turi žinoti, kokią veiklą jo patalpoje vykdo, arba turi būti nuomos sutartis, registruota Registrų centre, konkrečiai nurodant, kokia ūkinė komercinė veikla turėtų būti.

Šiandieną mes su kolega Mišriojoje frakcijoje V. Baku šnekėjome, sako, gal galėtų užtekti administracinės atsakomybės. Deja, šiandieną administracinės atsakomybės neužtenka, nes yra kalbama apie ūkinę komercinę veiklą ir šiandien patalpų savininkas tiesiog sako, aš nieko nežinau, tas, kuris turi verslo liudijimą, tas, kuris vykdo, tas ir atsako. Yra tokių atvejų pas mus, Šilalėje, buvę, kai užsiima automobilių išardymo paslauga, jeigu taip pasakysime, ir įsivaizduokite, apie 800–900 kv. metrų patalpa ir savininkas nežino, kad ten vyksta automobilių ardymas. Vyko visas išardymas, aišku, ten pripažino, kad viskas neteisėta, buvo išrašyta baudų beveik už 80 tūkst. Ir ką jūsų galvojate, ką patraukė atsakomybė? Nieko. Rezultatas – vienas žmogus, kuris ardė, prisiėmė, o realiai pats savininkas ne, nors iš tikrųjų visą tą veiklą vykdė pats savininkas. Reikės tobulinti, iš karto galiu pasakyti, papildomai pridedant straipsnius.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. E. Gentvilas – pirmasis. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Remigijau, jūs turbūt suprantate, kad šiuo įstatymo projektu jūs išgąsdinate visus, kurie užsiima patalpų nuoma, pradedant gyvenamąjį butą, kambarį išnuomojančiu žmogumi, kur kas nors apsigyvens ir augins kanapes, tarkime, baigiant *ofiso* pastatu. *Ofiso* savininkas yra kažkokia statybos bendrovė, nekilnojamojo turto valdymo bendrovė ir ten išsinuomos 400 įmonėlių patalpas. Kaip jūs įsivaizduojate, kaip paveiks nekilnojamojo turto nuomos rinką? Štai mano klausimas. Tas jūsų, švelniai noriu pasakyti, nelabai protingas įstatymo projektas, kaip paveiks nekilnojamojo turto nuomos rinką?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerai, geras klausimas, mes irgi ryte su jumis diskutavome, todėl iš karto sakau, kad reikia tobulinti pridedant, kad nuomos sutartis turi būti registruota Registrų centre. Noriu pasakyti, kad fiziniai asmenys čia nepapuola, nes kalbama būtent ūkinę komercinę veiklą. Vadinasi, turi būti pastato paskirtis tam ir pritaikyta, ne gyvenamoji, o būtent kita – administracinė, maitinimo ir kitos panašios. Kiekvieno, kuris šiandieną nuomoja pastatą kitos paskirties – administracinės, sutartyje tas punktas turėtų būti numatytas ir tas punktas turėtų veikti, ypač jeigu vykdoma neteisėtinė ūkinė komercinė veikla. Taip, mes turime tokį pavyzdį. Šiandien aš kalbėjau, rodos, su J. Baubliu apie tai.

Įsivaizduokime, turi žmogus prekybos paviljoną, kuriame yra prekiaujama, tarkim, mėsa, pieno produktais, daržovėmis, ir išaiškėja, kad tame paviljone parduodami nelegaliai mėsos gaminiai. Tikrai tai negali būti patalpų savininko atsakomybė. Teisinės logikos jokios nėra. Turi atsakyti tas asmuo, kuris tą ūkinę komercinę veiklą ir vykdė. Dėl to sakau, kad reikėtų patobulinti šiuo punktu. Tiesiog yra mano neapsižiūrėjimas pateikimo stadijos metu.

PIRMININKAS. Klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų šita formuluotė, kurią pateikei, tikrai netinka, ir tai, ką pats mini apie tobulinimą, aš manau, irgi nevisiškai tinka, nes iš karto jau yra savininkas

padaromas kaltas. Jeigu neturi, ir kaip kalbi pats, nuomos įregistruotos sutarties, vis tiek neturėtų būti kaltas savininkas, jeigu jisai nurodo, kam išnuomojo, kas naudojasi konkrečiai, o pagal ir būsimą formulotę, ką pats kalbėjai, jau iš karto, jei neturi registruotos nuomos sutarties, tu atsakai.

Galbūt ne klausimas, gal pakomentuosi, bet aš manau, jei jau tobulinama, tai reikia labai labai pagalvoti. Ne tiktai įregistruota nuomos sutartis, įvairių situacijų atsitinka, kad tikrai neturi sutarčių, ir tada bus savininkas kaltas. Tam tikrai negalima pritarti. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Dėl to aš ir siūlau, kad būtų pritarimas, komitetas svarstytų ir jį patobulintų.

Kitas pavyzdys, toks elementarus, dėl teisinių dalykų. Mes turime Lietuvoje didelę problemą. Miškas, gerbiamas Juozai, yra parduodamas, notarinės sutartys, parduodamas status miškas, tai yra apvali mediena arba stovinti mediena, bet neparduodama su žemėmis. Žiūrėkite, kas dabar atsitinka. Ko gero, jūsų apygardoje irgi labai daug yra, kai turi atsodinti, ar ne, ir tada pradeda ieškoti, kas yra savininkas. Surandama močiutė x, kuri sako, kad ji pardavė mišką. Tada ištraukiama notarinė sutartis, kad jinais pardavė ne mišką, jinais pardavė tik stačią medieną. Tada visas atsodinimas tenka tai močiutei.

Čia yra analogiška. Savininkas turi žinoti, kam jo turtas naudojamas. Čia lygiai...

Arba kontrabanda. Klaipėdos rajono pavyzdys. Išnuomota buvusi ferma. Sako: aš išnuomojau. Po to išaiškėjo kriminalinės žvalgybos (...), kad būtent asmuo galimai galėjo ta ūkine veikla ir užsiimti, bet prisiėmė atsakomybę eilinis vietinis žmogelis, kuris absoliučiai nieko neturi.

Aš dėl to sakau, kokios yra problemos. Siūlau spręsti ir tobulinti.

PIRMININKAS. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, galite paaiškinti, nes iš tikrųjų kažkaip labai painiai čia atrodo. Tas pastatas, čia valstiečiams geriau matyti, žalias dangoraižis, anksčiau „Danske“ buvo. Jisai priklauso specialiai sukurtai bendrovei. Ta bendrovė priklauso specialiai sukurtam fondui, į tą fondą yra investavę gal dešimt skirtingų fondų, jų dalininkai ir savininkai yra apie 20 tūkst. žmonių. Kieno dabar bus baudžiamoji atsakomybė: ar juridinio asmens, ar 10 tūkst. žmonių, kurių turbūt pusė gal ir ne Lietuvos piliečiai? Kaip tai veiktų, jeigu pastatas priklausytų valstybei, kieno tuo atveju būtų baudžiamoji atsakomybė? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Trys sudėtiniai klausimai. Visų pirma, tokio pastato yra pasirašomos nuomos sutartys ir jos yra registruojamos, nes fondas, kuris nuomoja be Registrų centro prieš trečiuosius asmenis... tikrai jis nenuomos.

Antras dalykas, patalpų savininkas. Patalpų savininkas pagal Nekilnojamojo turto registro įstatymą yra arba fizinis, arba juridinis asmuo, kurio nuosavybės teise yra įregistruotas pats turtas. Šiuo atveju, matyt, bus atsakinga įmonė, fondas, kurio vardu bus, bet jeigu bus sutartis, atsakomybė bus subjekto, kuris yra išsinuomojęs tas patalpas.

Trečias dalykas, ko jūs ir klausėte, dėl valstybės. Šiandien yra, kad atsako įstaigos vadovas. Jeigu yra paskirtis, skirta... Nežinau, kiek jūs esate susidūrę, bet, pavyzdžiui, būna paskirtis teikti viešąsias paslaugas arba neatlygintinai, ir išaiškėja, kad buvo nuomojama ir vykdoma ūkinė komercinė veikla. Dažniausiai tokiu atveju yra sankcija tam vadovui, kuris tą veiklą vykdė.

PIRMININKAS. Klausia A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, tikrai įstatymas labai painus. Man nebeaišku. Jūs čia daug pavyzdžių teikiate, kaip gali būti ir kas gali būti. Pats paminėjote, kad tas įstatymas yra tobulintinas. Ar nereikėjo iš karto to įstatymo parengti taip, kad jo nereikėtų ir tobulinti? Dabar neaišku, kas už ką atsako, nes, sakykim, užsiimant veikla gyvenamųjų patalpų nuomos, jums atsakomybės kaip ir nėra. Už komercinės paskirties patalpų nuomą jau būtų ir to savininko atsakomybė, pavyzdžiui, tai aš ir pavyzdį pasakysiu, užsiima medicinine paslauga, sakykim, masažu, o man... aš patikrinu, nuomodamas patalpas, jis tikrai užsiima masažu, o vakare užsiima sekso paslaugomis, tai kas atsakys tada?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Lietuvoje draudžiama šitą dalyką daryti, bet, aišku, yra. Vėlgi, tokiu atveju jūs, išnuomodami patalpą... arba išnuomodate patalpą pagal paskirtį, vadinasi, žmogus, kuris išsinuomojo, turi laikytis... ir tokiu atveju jums, kaip savininkui, nebus jokios atsakomybės. Bus atsakingas tas žmogus, kuris vakare užsiiminėja paslaugomis, kurios teikia dievišką palaimą kam nors, tai, matyt, jų ir būtų atsakomybė.

PIRMININKAS. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Iš tiesų, kolega, baudžiamoji atsakomybė paprastai nustatoma jau už pačias sunkiausias veikas, kurios kelia didžiausią grėsmę visuomenei, daro didžiausią žalą. Ar nemanote, kad vis dėlto baudžiamoji atsakomybė už tai, kad tu nepraneši, kad savo garažiuką nuomoji?.. Aš suprantu, dėl tų didelių plotų, kai yra dengiama kontrabanda, bet po tuo juk paklius visi žmonės, kurie nuomoja ir savo kokią garažėlį vieną kitą. Juk mes, pavyzdžiui, netgi kalbėdami apie lobizmo įstatymą, neteisėto lobizmo, atsakomybę už neteisėtą lobizmą, nedrįstame pateikti baudžiamosios atsakomybės, teikiame administracinę, o ten daromos žalos tikrai didžiulės, milžiniškos, bet, štai, nusprendėme apsiriboti administracine atsakomybe. Ar vis dėlto čia reikėtų numatyti administracinę atsakomybę? Toks būtų klausimas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Jinai šiandien yra, Nusizengimų kodekse jinai veikia, funkcionuoja, bet dydis... tai vėlgi, puikiai žinote. Pareigūnas, kuris atvažiavo ir kuris pritaikė administracinę atsakomybę, mato, jeigu žmogus dirba, nežinau, kaip sakė kolega, registruota veikla, pagal sveikatos ministrą išrašyta, kad turi būti masažas, bet jis suteikia kitokį masažą, tai tokiu atveju, matyt, ir administracinę nuobauda taikoma. Jeigu mes pasižiūrėsime tuos visus įvykius Sodų gatvėje ir visur kitur Vilniuje, tai ten nė viena moteriškė, kuri teikia kitokią ūkinę, komercinę veiklą, nei leidžia įstatymai... deja, jos visos ir baudžiamos yra tik administracine bauda. Čia yra dydžio...

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nėra norinčių kalbėti. Ar reikia balsuoti? (*Balsai salėje*) Reikia. Balsuojame. Prašau, kas pritaria po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-3832, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 54 Seimo nariai: už – 12, prieš – 4, susilaikė 38. Nepritarta.

Ar grąžiname tobulinti? Grąžiname bendru sutarimu. Ačiū.

17.40 val.

Baudžiamajo kodekso papildymo 167¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-3746 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Baudžiamajo kodekso papildymo 167¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-3746. Kviečiu V. Čmilytę-Nielsen pristatyti. (*Balsai salėje*) Viktorijos atsiprašysiu, A. Širinskienė. Prašau, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, aš norėčiau pasveikinti Seimą, nes Konstitucinis Teismas ką tik atmetė opozicijos skundą dėl Vyriausybės sudarymo nutarimo ir dėl mūsų balsavimo dėl programos. Vienas iš motyvų buvo tas, kad vis dėlto Teismas atkreipė dėmesį, kad savo abejojonei dėl ginčyto teisinio reguliavimo atitikties nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pagrįsti pareiškėja, tai yra opozicijos narių grupė, pateikė abstraktus ir prieštaringo pobūdžio teiginius bei samprotavimus. Tai galime pasidžiaugti dėl Vyriausybės tolesnės veiklos.

PIRMININKAS. Ačiū, Agnė, matyt, ne visi čia džiaugsis vienodai, bet vis tiek suteikiame žodį Viktorijai, kuri kaip tik tuo metu ir vadovavo opozicijai. Prašau, Viktorija.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke, Aš irgi pasinaudosiu galimybe pasveikinti mus visus su tuo, kad tikrai dabar žinome, kad turime legaliai veikiančią Vyriausybę ir tikrai galime ramiai dirbti visi savo darbus. Pozicija savo, opozicija savo.

Gerbiami kolegos, teikiu Baudžiamajo kodekso papildymo 167¹ straipsniu įstatymo projektą, kuriuo siekiama nustatyti atsakomybę už asmens persekiojimą, siekiant apsaugoti žmogaus teisę į privatų gyvenimą bei laiku užkirsti kelią sunkesniems nusikaltimams.

Šių metų balandžio 10 dieną Seimo valdyba, atsižvelgdama į Žmogaus teisių komiteto siūlymą, nusprendė sudaryti darbo grupę, kuriai pavedė įvertinti persekiojimo kriminalizavimo poreikį ir nustatius poreikį imtis iniciatyvos parengti įstatymo projektą. Įstatymo projektas parengtas išklausus darbo grupės posėdžiuose dalyvavusių kompetentingų institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovų nuomones. Dėl poreikio nustatyti baudžiamąją atsakomybę už persekiojimą pasisakė Vadovybės departamento, atsiprašau, Vadovybės apsaugos departamento atstovai, nevyriausybinių organizacijų atstovai. Taip pat remiantis Seimo Informacijos ir komunikacijos de-

partamento analitine apžvalga, paaiškėjo, kad Lietuva yra viena iš septynių Europos Sąjungos valstybių, kurioje persekiojimas iki šiol nėra kriminalizuotas.

Istatymo projektu yra siekiama įtvirtinti, kad tas, kas prieš aiškiai išreikštą žmogaus valią sistemingai persekioja tą žmogų, bandydamas susisiekti su juo tiesiogiai, per kitus asmenis, raštu ar elektroninių ryšių ir ryšių priemonėmis, padarė baudžiamąjį nusižengimą. Toks asmuo būtų baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu. Už šias veikas asmuo atsakytų tik tuo atveju, kai yra nukentėjusiojo asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, prokuroro reikalavimas, arba kai ikiteisminis tyrimas pradėtas nustačius smurto artimoje aplinkoje požymius.

Projekto rengimą paskatino tai, kad apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje srityje veikiančios nevyriausybinės organizacijos nuolat akcentuoja persekiojimą kaip žalą asmeniui keliančios, tačiau realiai neužkardomos veikos problemą. 2018 metais Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamentas atliko analitinę apžvalgą. Remiantis joje pateikta medžiaga, daugiau kaip 20 Europos Sąjungos valstybių savo baudžiamuosiuose įstatymuose numato atsakomybę už asmens persekiojimą. Šios veikos kriminalizavimą paspartino ir tai, kad visos Europos Sąjungos valstybės pasirašė, o daugiau nei pusė jų ratifikavo 2011 metų Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo. Šios konvencijos 34 straipsnis įpareigoja prie jos prisijungusias šalis imtis būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis, pasikartojantis, kitam asmeniui grėsmę keliantis elgesys, dėl kurio šis asmuo jaučiasi nesaugus.

Persekiojimas yra neabejotinai pavojinga, rimtas pasekmes žmogui sukelianti veika. Persekiojant dažnu atveju yra aktyviai siekiama nepageidaujamo kontakto su persekiojamu žmogumi, sutrikdomas jo privatus gyvenimas, sukuriamą nuolatinę įtampą ir nerimą, suvaržoma jo veiksmų laisvė, kenčia profesinis gyvenimas. Persekiojamam žmogui gali tekti keisti savo kontaktinius duomenis, gyvenamąją vietą, vengti lankytis jam įprastose vietose, vengti bendrauti internete ar socialiniuose tinkluose, taip pat nuolat nerimauti dėl savo ar savo vaikų, ar artimųjų saugumo bei darbo vietos išsaugojimo. Remiantis pamatinių teisių agentūros duomenimis, net 74 % persekiojimo atvejų nepatenka į teisėsaugos institucijų akiratį. Persekiojimas ypač pavojingas tuo, kad tam tikrais atvejais jis gali tapti sunkesnių nusikaltimų preliudija.

Šiuo metu atsakomybė už persekiojimą kaip veiką, pasižyminčią aktyviu, įkyriu kontaktu su persekiojamu asmeniu, kai persekiojamas asmuo yra aiškiai išreiškęs valią neturėti kontakto su persekiotoju, nėra nustatyta. Kviečiu palaikyti šį projektą ir esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. E. Pupinis pirmasis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, dėl persekiojimo po smurto artimoje aplinkoje viskas aišku. Čia gali įrodyti. Bet socialiniai tinklai, iš tikrųjų kaip taikoma, nuspręsti, kada gali būti, tarkim, tas kontaktas toks, galima sakyti, persekiojimas po komentarų ir taip toliau. Buvo toks atvejis, kai paprašiau, kad nekomentuotų, tai iš tikrųjų žmogus buvo užblokuotas, paskui jis kita pavarde vėl tam tikrus komentarus reiškė. O galiausiai į Etikos ir procedūrų komisiją padavė, kad aš jį persekiuju. O iš tikrųjų jis mane persekiojo. Ar tai paklius po šio įstatymo raide?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Aš manau, pirmiausia reikėtų pabrėžti, kad taikant visus įstatymus turi būti laikomasi sveiko proto kriterijaus. Manychiau, kad kiekvienas atvejis turėtų būti vertinamas individualiai. Tačiau šiuo atveju, žinoma, kalbama apie sistemingą persekiojimą, esant aiškiai išreikštai valiai žmogaus, kad jis nenori bendrauti su tuo kitu žmogumi. Taigi aš manychiau, kad tikrai reikėtų remtis ir kitų valstybių praktika, ir būtų precedentai mūsų teisinėje praktikoje.

PIRMININKAS. S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama kolege, jūs taip solidžiai pristatėte šį projektą, tačiau iš trumpos anotacijos taip neatrodo. Atrodo, kad tos įstatymo pataisos yra tiesiog perteklinės. Kas tai yra, kas nustatys, kas ta aiškiai išreikšta valia? Nes parašyta, kad užtenka tik bandymų susisiekti su žmogumi. Jei koks nors sporto gerbėjas norės pasveikinti, skambins savo žvaigždei ir norės jį pasveikinti, ar tai jau bus aiškiai išreikšta valia? Ar įsimylėjęs paskambins merginai ir norės

pakalbėti? Ar jums neatrodo, kad čia užtektų Administracinio kodekso? Ar tikrai čia reikia Baudžiamojo kodekso? Nes ir dabar įstatymai, man regis, apie tai sako.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū už klausimą. Tikrai jokių būdų nereikėtų dėti lygybės ženklų tarp geranoriško, kad ir įkyraus, sveikinimo savo, tarkime, mėgstamo sportininko ar šou verslo atstovo. Teikdami šį įstatymo projektą iš tiesų analizavome ir labai ilgai tarėmės darbo grupėje tiek su ekspertais, tiek su teisininkais, o išanalizavę priėjome tokią išvadą, kad dabar egzistuoja spraga mūsų teisinėje sistemoje.

Baudžiamojo kodekso 145 straipsnis nustato baudžiamąją atsakomybę už žmogaus terorizavimą. Tačiau į terorizavimo sąvoką patenka ypač didelio intensyvumo veiksmai, pasižymintys grasinimais ir bauginimais. Ir dažniausiai persekiojimas, kaip psichologinio smurto apraiška, tiesiog nekvalifikuojamas kaip terorizavimo atvejai ir lieka tokia pilka zona, ji, kiek teko domėtis ir kaip liudija nevyriausybinių organizacijų atstovai, kurie dirba su psichologinį smurtą nuolat patiriančiais žmonėmis, ir yra tikrai rimta problema, kurios mums kol kas nepavyksta išspręsti.

PIRMININKAS. Kolega A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Aš pabandžiau paskaityti pirmąją formuluotę ir man susidarė įspūdis, kad tokia dviprasmybė išeina. Tarkime, jeigu vyksta ikiteisminis tyrimas ir paieškomas kažkoks žmogus, ir jam intensyviai siunčiamos žinutės, bandoma jį surasti ir taip toliau, ar tai yra priekabiavimas, ar tai bandymas jį pasiekti? Jeigu jis raštu išreiškia pageidavimą negauti tokių žinučių, kaip tai būtų galima traktuoti? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū už klausimą. Mielas kolega, pirmiausia mes juk nebandomė išrasti dviračio. Tai yra priimta praktika ir, kaip jau minėjau, 21 Europos Sąjungos valstybėje persekiojimas šiandien yra kriminalizuotas. Tai aš tikrai manau, kad užteks sveiko proto taikant šią nuostatą. Ji bus taikoma tik tais atvejais, kai visiškai aišku, kad turime reikalą su tokia psichologinio smurto rūšies veika.

PIRMININKAS. V. Vingrienė. Prašom, kolege.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, pirmiausia noriu pasveikinti ir padėkoti, kad kyla tokios teisingos iniciatyvos spręsti esančias problemas. Bet aš norėjau kartu paklausti, koks būtų teisinis reglamentavimas dėl įrodymų, pavyzdžiui, klausimo. Nes dabar, tarkime, dėl smurto artimoje aplinkoje labai dažnai nutraukiami ikiteisminiai tyrimai dėl to, kad nepakanka svarių įrodymų ar dar ko nors, nors jau akivaizdžiai yra ir medikų pažymos, ir visa kita. Kaip mes šitą klausimą išspręsimė dėl tų konkrečių svarių įrodymų aspekto?

Kaip jūs ir minėjote, dar norėjau pasitikslinti dėl psichologinio smurto atvejų. Čia irgi būtų kartu apimami šie aspektai ir kokios konkrečiai sankcijos būtų numatytos?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, miela kolege, už jūsų klausimus. Visų pirma, žinoma, Seime mes priimame įstatymus, tačiau mes negalime išspręsti visų jų taikymo problemų. Jūs labai teisingai pastebite, kad šiandieną mes, deja, susiduriame su tuo, kad smurto artimoje aplinkoje atvejai vis dar dažnai traktuojami kaip šeimos vidaus reikalas, į kurį, na, nelabai norima kištis. Aš manyčiau, kad po truputį tai keičiasi į gerąją pusę ir nukentėjusieji gauna daugiau pagalbos, nei, tarkime, gaudavo prieš kelis metus. Tačiau akivaizdu, kad mes dar turime eiti į priekį šioje srityje. Atsiprašau, jūsų antras klausimas...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėl psichologinio.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Psichologinio smurto sąvoka yra numatyta kitame įstatyme, tiesiog persekiojimas, na, tai galėtų būti, yra panašumų su psichologiniu smurtu. O sankcijų dydis yra numatytas. Kaip jau minėjau, tai būtų viešieji darbai, bauda arba laisvės apribojimas, arba areštas iki vienerių metų.

PIRMININKAS. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama kolege, aš tikrai remiu jūsų iniciatyvą ir balsuosiu už, bet, jeigu galima, patikslinkite. Ar mes kalbame tik apie artimą aplinką, tai yra apie šeimą ir galbūt gimines, ar mes kalbame apie platesnį kontekstą, ypač turint minty, kas mane labiau domina, tai yra vadinamieji darbiniai santykiai, pavaldumo santykiai arba hierarchiniai santykiai? Galima būtų prisiminti ir buvusio kolegės S. Jakeliūno institucinio smurto sąvokos vartojimą, aš neturiu jos galutinio apibrėžimo. Ar tas persekiojimas apimtų ir įvairiausias darbinių santykių apraiškas, kai

iš tikrųjų viršininkai arba aukštas pareigas užimantys žmonės gali piktnaudžiauti tam tikrais veiksmais mažiau įtakingų asmenų atžvilgiu, įvairiausiais skundais ir taip toliau?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų čia šiek tiek persidengia, yra ir kiti įstatymai, kurie reglamentuoja tuos dalykus, apie kuriuos jūs kalbėjote. Tačiau mūsų teikiamame projekte, ne, jis plačiau būtų taikomas. Jis nėra taikomas kaip nors išskirtinai privačiam gyvenimui ar artimai aplinkai. Kaip jau minėjau, rengdami jį, dirbdami darbo grupėje, mes labai įsiklausėme ir į Vadovybės apsaugos departamento nuomonę. Jie yra netgi savo internetinėje svetainėje parengę tokį puslapį, kuriame rekomenduoja, kaip reikėtų elgtis tais atvejais, kai žmonės patiria persekiojimą.

PIRMININKAS. Kolega A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, ištis puiki iniciatyva. Aš norėčiau jūsų paklausti vieno aspekto. Tarkime, koks nors pseudožurnalistas, save tokiu laikantis, pavyzdžiui, kaip liūdnei pagarsėjęs Š. Černiauskas, persekioja privatų ar viešą asmenį, naudoja prieš jį psichologinį smurtą. Kaip tai, sakykime, bus... jūsų, kaip įstatymo rengėjos, nuomone, kaip tą situaciją reikėtų vertinti, kaip bus (...) ir kaip atsakomybė, na, tiesiog prisiimdžiant vienas viešas asmuo persekioja kitą viešą asmenį, pagrįstai ar nepagrįstai – klausimas, laikas tai, be abejo, parodo, kad tai ištis yra problema, gal tai jau daroma už pinigus ir taip toliau?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, turėčiau priminti, kad politikai, vieši asmenys iš esmės turi turėti aukštesnę tolerancijos bandymams su jais susisiekti karTELę ir taip pat būti galbūt pakantesni kritikai nei daugumos kitų profesijų atstovai. Manychiau... Visų pirma šis įstatymo projektas, aišku, tikrai nėra kaip nors taikomas politikams, jis yra skirtas silpnesnę padėtį santykiuose turintiems žmonėms, kurie kenčia nuo pakartotinių, sistemingų, piktybinių veiksmų.

PIRMININKAS. J. Sabatauskas. Klausia J. Sabatauskas. Nenori?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, sveikinu su tokiu projektu. Iš tiesų kai kam gal ir sunku suprasti, taip, dažniausiai tai būna artimoje aplinkoje, bet gali pasitaikyti ir ne artimoje aplinkoje. Prašom pasakyti, kad būtų aiškiau kolegoms, kaip būtų aiškiau suprasti tą persekiojimą, ar dešimt žinučių per dieną iš to paties asmens, dešimt skambučių ar du šimtai skambučių, kaip aš gaudavau, ir 60 žinučių per dieną iš to paties asmens nebūtinai su grasinimais, gali būti su meiliais žodžiais, bet nepageidaujamais tam žmogui, kuris gauna?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, yra kalbama apie sistemingą persekiojimą. Tai yra apie tokius veiksmus, kai, tarkime, žmogus sulaukia šimto skambučių per dieną arba kai ištisus mėnesius yra sekamas, tiesiog laukiama prie darbo, prie namų nepereinant prie fizinių veiksmų, tačiau šie veiksmai akivaizdžiai gali sudaryti ypač... na, apkartinti gyvenimą ir tiesiog žmogui sudaryti ypač stresinę situaciją. Tokių pavyzdžių, deja, šiandieną, manau, kiekvienas iš mūsų žinome gana nemažai, nes ir į mus, į Seimo narius, dažnai kreipiasi su tokio- mis problemomis susiduriančios aukos.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nėra norinčių kalbėti prieš. Gal galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, suprantama. Ar reikia papildomų? Žmogaus teisių komitetas papildomas. Tinka? Tinka. Ačiū. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną.

17.56 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3238 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės 2-21 klausimas – Žemės įstatymo 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3238. K. Bacvinka kviečiamas į tribūną. Pateikimas. Prašau, kolega.

K. BACVINKA (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, kolegos, pristatau jums Žemės įstatymo 45 straipsnio pakeitimo projektą. Iki 2011 metų Žemės įstatymo 45 straipsnyje buvo nuostata, kad žemė gali būti paimama viešosios paskirties rekreacijai ir poilsiui užtikrinti, bet tų metų balan-

džio mėnesį ši nuostata buvo panaikinta. Todėl, įgyvendinant bendrojo plano sprendinius, dažnai susiduriama su problema, kai savivaldybės numato tam tikrus plotus želdynams įrengti, tačiau dažnu atveju jie yra sugražinami buvusiems ar kartais ir nelabai buvusiems savininkams, neatsižvelgiant į planuojamas ar esamas želdynų sistemas.

Be to, dar Saugomų teritorijų įstatymo 31 straipsnio 3 dalyje nurodoma, kad žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams. Todėl, papildžius šį Žemės įstatymą minėtomis nuostatomis, pagerės želdynų sistemų planavimas, bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimas bei visuomenės aplinkos gerinimas. Kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmoji – I. Haase. Prašom, kolege.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs tikriausiai esate susipažinęs su Europos teisės departamento pastabomis ir Teisės departamento pastabomis. Europos teisės departamentas kelia klausimą, kad galimai šitas projektas nėra suderintas su Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pirmojo protokolo nuostatomis, nurodo, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę netrukdomai naudotis savo nuosavybe, kuri iš nieko negali būti atimta, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra būtina visuomenės interesams ir tik įstatymo nustatytais sąlygomis, vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais. Tokiu būdu kyla pagrįstai abejonė, ar želdinių įrengimas ir jų eksploatavimas gali būti priskiriamas svarbiems visuomenės interesams?

Taip pat Teisės departamentas abejoja, ar rengiant šitą projektą buvo...

PIRMININKAS. Klauskite, kolege!

I. HAASE (TS-LKDF). ...laikomasi Konstitucijos 23 straipsnio nuostatos. Todėl klausimas, ar tikslas įrengti želdinius ir juos eksploatuoti... Ar šio tikslo pakanka, kad būtų apribota asmens teisė į privačią nuosavybę? Ačiū.

K. BACVINKA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Bet, sakykim, teritorijos planavimo dokumentai yra ruošiami ne vieniems metams, ne dvejiems, o yra ruošiami ilgam laikotarpiui ir juos ruošiant yra derinama su visomis suinteresuotomis pusėmis. Taigi būna pateikti planavimo dokumentai ir norintys, turintys tikimybę ar buvusią nuosavybę, jeigu to nepareiškė, o dabar dažnu atveju, mūsų, Lietuvos, atveju (aš čia nekalbu apie Europą) atsiranda, sakykim, tokių gudresnių šiek tiek už gudresnius ir tuos plotus, kurie numatyti želdynams ar panašiai, visuomenės poreikiams, paprasčiausiai privatizuoja. Norėdamas tai apsaugoti, apsaugoti visuomenę, aš ir teikiu šį projektą.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Nėra. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Kaip ir minėjote, gerbiamas kolega, tai ne naujas įstatymo projektas, jis buvo kelis kartus teikiamas. Ar nemanote, kad vėl gali būti piktnaudžiavimo atveju, kuomet po želdynais visokiais ir rekreacinėmis teritorijomis būtų vystomi kitokios paskirties objektai ir tokiu būdu apeinamas įstatymas? Ačiū.

K. BACVINKA (LVŽSF). Aš manyčiau, kad kaip tik turėtų uždrausti tokias veikas, nes jeigu yra numatyta želdynams, visuomenės gerovei ta teritorija, ji turi būti išlaikyta. Jeigu tai bus įrašyta į įstatymą ir bus numatyta, kad tai želdynai, aš manau, kaip tik nebus tokio apėjimo.

PIRMININKAS. Klausia V. Kravčionok. Prašau, kolege.

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš jūsų pristatymo man taip pasirodė. Kas blogo, jūs paaiškinkite, jeigu žemės savininkams būtų gražinta nuosavybė, koks tai blogis? Pavyzdžiui, jeigu savivaldybė nupirktų tą žemę rinkos kaina iš savininkų ir darytų želdynus? Dar kartą pakartojau, koks blogis yra žemės gražinimas savininkams?

K. BACVINKA (LVŽSF). Tai visiškai joks ne blogis. Taip ir turi būti, bet pas mus dažnu atveju būna taip, kad, sakykim, ta teritorija numatyta kaip valstybinė žemė, lieka ji kaip ir negražintina, bet, suplanavus kokias nors teritorijas, nei iš šio, nei iš to atsiranda savininkai ir jos tampa privatizuojamos.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Nėra norinčių kalbėti. Kolegos, galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Ne? Balsuojame. Kas pritaria po pateikimo Žemės įstatymo 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3238, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Kolegos, balsavimas pradėtas.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 38, prieš – 2, susilaikė 14. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Kaimo reikalų komitetas. Ar reikia kitų? Nereikia. Siūloma svarstyti lapkričio 12 dieną.

Kitas darbotvarkės klausimas. J. Sabatauskas, prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Kadangi jau naujas žanras atsirado Seime operatyviai pranešti apie Konstitucinio Teismo sprendimus, tai šiandien Konstitucinis Teismas, šiuo atveju nepraradžiuginsiu Seimo, pripažino prieštaraujančiu Švietimo įstatymą, susijusį su švietimo įstaigų vadovų kvalifikaciniais reikalavimais ir tarnybinių patikrinimų inicijavimu. Ačiū.

18.03 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2469 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ačiū už informaciją. Kolegos, pereiname prie darbotvarkės 2-22 klausimo – Žemės įstatymo 9 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2469. Kviečiame V. Simuliką. Prašau. Pateikimas.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, mieli kolegos, aš pasistengsiu labai trumpai, visi pavargę. Teksto viso neskaitysiu.

Filosofija labai paprasta, gyvenimiška. Mums su gerbiamu V. Ažuolu teko susidurti su situacija, kai savivaldybė yra išpirkusi daugiau nei 20 hektarų žemės ir nusprendusi, kad po 20 metų ar 10 metų bus toje teritorijoje kapinės. Kas tuo metu, kol tos kapinės bus po 20 metų, yra daroma? Jinai paliekama likimo valiai: dirvonuoja, auga žolės, krūmai ir visa kita. Žiūrėkite, po 20 metų gali būti miškas. Tada sako: viskas, čia yra miškas, ieškokite naujos vietos, valstybė... pertvarkote kitaip.

Pati idėja yra tokia. Gyvenimas įrodė, kad tokią žemę galima išnuomoti, kol jinai nėra naudojama, tai laikina nuoma. Sutinku su Teisės departamento kai kuriomis išvadomis. Jeigu bus pritarta, Kaimo reikalų komitetui siūlysiu patobulinti truputį šitą įstatymo projektą. Siekiamybė yra, kad už tą žemę, kol jinai yra visiškai nenaudojama, būtų galima gauti pinigų iš laikinos nuomos. Numatyta pastaba, koku pagrindu bus nuomojama be konkurso. Tai yra žemės ūkio ministro įsakymas, valstybinės žemės nuomos be aukciono procedūros administravimo metodika. Gal ta metodika ir nėra gera, bet tai yra tokia galimybė žemę laikinai išnuomoti kam nors – ūkio subjektui, juridiniam asmeniui, kurie ją naudotų, kultivuotų šitą teritoriją, ar tai būtų auginami kažkokie augalai, bet tai būtų prižiūrėta, nuimtas derlius. Ir numatytas terminas yra mėnuo iki tol, kol vienokiai ar kitokiai valstybinei institucijai reikalinga šita teritorija. Tai turėtų būti viskas pašalinta ir atiduota naudoti pagal tą paskirtį, kuri buvo prieš 10 ar 15 metų numatyta.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Visko būna, suprantate, ypač verslui išnuomojus, teisininkai labai stiprūs ir kai kada praloši. Būna tokių atvejų, kad laikinoji degalinė virsta jau ne laikina degaline, tada reikia kelią, aplinkkelį tiesti apie tą degalinę, tai iš tikrųjų visokių dalykų būna. Ar nemanytumėte, kad galbūt žemės ūkio paskirčiai ir galima būtų išnuomoti. Bet tikrai. Augalus gali kažkaip nusiimti, bet degalinę pervežti – nelabai.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Visiškai sutikčiau, nes dėl degalinių tikrai nėra kalbos. Gyvenimiška partitis parodė, kad yra plynas laukas ir jame galima auginti, žmonės uždirba, moka mokesčius ir nėra apleista teritorija.

PIRMININKAS. J. Baublys. Prašau kolega.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš principo tai pritariu tokiam įstatymo projektui, tik mane taip nustebino jūsų numatytas nutraukimo terminas. Prieš mėnesį įspėjama ir nutraukiama. Tai jeigu žemės ūkio veiklai... pasėjai pavasarį ar rudenį... pavasarį pasėjai, prieš derliaus nuėmimą, gegužės ar birželio mėnesį, nutraukia, ir derlių nusiima kažkas, ir panašiai. Dėl šito mane... kodėl toks trumpas terminas, jeigu žemės ūkio veiklai. Jeigu kitiems dalykams, galbūt, bet... Ačiū.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Matote, tas žmogus, kuris nuomojasi tą žemę... jau ir suplanuota, kas bus, jis mato terminus ir mato, kas ten bus kada. Tai iš tikrųjų, jeigu yra 10 metų terminas, tau metams išnuomojo, mato, kad tu tvarkingai prižiūri žemę, atsiskaitai su valstybe, – dar metams. Tam yra institucijos, kurios turi tai prižiūrėti. Gerai, terminą galima komitete patobulinti. Pagal tvarką yra trys mėnesiai, taip, mano ten pastaba yra parašyta, galima tris mėnesius parašyti. Bet kuriuo atveju žmogus, kuriam išnuomojama laikinai, nuomos terminas numatytas, to termino turės paisyti.

PIRMININKAS. A. Stančikas.

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Dėkoju. Iš tikrųjų, kolega, dėkoju už pateiktą įstatymą. Tikrai jis šiandien yra aktualus, tikrai tokių nuotykių yra, kai šiandien ūkininkas dirba žemę, tačiau dirba ją neteisėtai. O iš tikrųjų būtų galima ją įteisinti, ką jūs ir siūlote. Tačiau mano klausimas paprastas. Čia yra susiję tik su žemės ūkio veikla. Kaip žemės ūkio paskirties žemė, o ne tai, kaip kolegų pastebėjo, kad galbūt paskui atsiras kažkoks kitoks objektas ir dėl jo bus problemų.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Kadangi tai yra duodama tik tam terminui, metams ar dvejiems, kol ne-naudojama valstybės ar savivaldybės numatytoms reikmėms, tai, aišku, negalima nei namo statyti, nei... nes tai yra laikinai. Ir puikiai suprantama, kad valstybės tarnautojams pasirašyti sutartį, ar tai NŽT padalinys, ar tai savivaldybė... turi suvokti, kam leisti. Proto reikia turėti. Jeigu tu žinai, kad kapinės bus po 10 metų, ir tų kapinių vidurį leidi statyti penkiaaukštį namą ar kotedžus, atleiskite, kas ten gyvens? Lavonai. Atsiprašau. Suprantama, kad tai yra tai paskirčiai, kuri labai lengvai yra prižiūrima.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nėra norinčių kalbėti prieš. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Pritarta. Ačiū, kolegos. Labai konstruktyviai dirbame. Kaip pagrindinis siūlomas Kaimo reikalų komitetas, kaip papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Pritariame? Pritariame. Siūlome svarstyti lapkričio 12 dieną.

18.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais“ projektas Nr. XIII-3503(2) (pateikimas)

Rezerviniai klausimai. Seimo nutarimo „Dėl 2021 metų paskelbimo Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais“ projektas Nr. XIII-3503. Kviečiu kolegą A. Gumuliauską pateikti. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Į mūsų komisiją kreipėsi Lietuvos totorių bendruomenė, su prašymu 2021 metus paskelbti Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais. Tais metais sukanka 700 metų nuo didžiojo kunigaikščio Gedimino sąjungos su totoriais sudarymo ir bus minimos bendros kovos su Kryžiuočių ordinu metinės. Todėl mes nusprendėme teikti Seimui šį nutarimo projektą ir prašytume, kad Seimas teigiamai reaguotų į šį dokumentą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Aš ne tik noriu paklausti, bet norėčiau...

PIRMININKAS. Prašau?

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau priminti, kad Krymo totoriai, iš kurių dalis... kildina save mūsų dabartiniai totoriai, jų iškilūs žmonės, kurie dar buvo Sąjūdyje kartu su mumis, yra nepaprastai kankinami šiuo metu, jie yra spaudžiami. Ir todėl mūsų šie metai būtų, aš manyčiau, be jokios abejonės, solidarumo metai su jais, su tauta, kurios istorinė tėvynė šiuo metu yra baisiai spaudžiama, jų etnika yra dabar represijų verpete. Todėl šie metai yra be galo svarbūs ir mano klausimas būtų... Tarptautinė tų metų reikšmė, aš manau, būtų gana svarbi. Edukacinė tarptautinė reikšmė kitoms valstybėms. Ačiū.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Dar nepateikęs šito dokumento Seimui, iš tikrųjų nepaprastai šio dokumento likimu domėjosi ne tik Krymo, ne tik totorių bendruomenė, bet ir kai kurios užsienio šalių ambasados, mums draugiškų šalių ambasados. Jau čia dabar matome, kad iš tikrųjų Totorių metų klausimas įgyja tarptautinį atspalvį, ir aš manau, kad ši šventė bus tikrai tokia, sakyčiau, neapsiribos tik Lietuvos vidaus švente.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nėra norinčių kalbėti. Galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta. Siūlomas pagrindinis, aišku, Švietimo ir mokslo komitetas. Galime pritarti? Pritarta. Ir Laisvės kovų ir valstybinės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti kitą savaitę rugsėjo 26 dieną. Tinka? Tinka. Ačiū.

18.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-54 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3861 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Į tribūną kviečiu, nes kitas rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3861, Seimo Pirmininko pirmają pavaduotoją R. Baškienę. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas pirmininke, mielieji kolegos, labai paprastas klausimas – Kriminalinės žvalgybos komisija perrinko savo pirmininką ir vietoj D. Gaižausko išrinktas V. Rinkevičius.

PIRMININKAS. Taip, kolegos, yra vienas straipsnis. Po pateikimo galime pritarti? Galime. Svarstymas. Pritariame.

Ir priėmimas. Balsuojame. Kompiuteris nespėja. Kolegos, kas pritaria nutarimo projektui Nr. XIII-3861, balsuoja už dėl V. Rinkevičiaus patvirtinimo komisijos pirmininku. Kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Už – jeigu palaikote, tvirtiname V. Rinkevičių komisijos pirmininku.

Šio nutarimo priėmimas

Kolegos, balsavo 48 Seimo nariai: už – 43, prieš nėra, susilaikė 5. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.14 val.

Seimo savaitės (2019-09-23–2019-09-27) – 2019 m. rugsėjo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Vėl kviečiu rezerviniu 3 klausimu – savaitės, prasidedančios rugsėjo 23 diena, posėdžių darbotvarkės aptarimas, R. Baškienę. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Mielieji kolegos, dėkoju už šios savaitės labai atsakingą mūsų darbą. Kitą savaitę Konstitucijos pakeitimas, ačiū pasirašiusiems. 95 Seimo nariai mano, kad reikia pateikti Konstitucijos pakeitimo įstatymo 74 straipsnį.

Priėmimas Seimo nutarimo dėl Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui pavesto tyrimo.

Toliau nemažai svarstymų tų, kurie grįžo jau iš komitetų. Priimsime galutinį sprendimą ir slapas balsavimas dėl R. Laužiko, V. Bavėjano ir E. Tamošiūnienės atleidimų.

Vyriausybės pusvalandis. Šį kartą mūsų Vyriausybės pusvalandyje L. Kukuraitis – skurdas ir pajamų nelygybė, tendencijos, prognozė ir priemonės. Ministrų pateikimai pagal Vyriausybės teiktus įstatymų projektus, taip pat Seimo narių. Ir šį kartą dėmesys Seimo ir savivaldybių rinkimų įstatymų projektams, kaip ir pastebėjote, jeigu pateikiame vieną, tai būna visi įstatymų projektai, kurie yra registruoti būtent šiuo pavadinimu.

Ketvirtadienis. Įstatymų priėmimai ir labai laukiama, dar jos neturime, opozicinė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė.

PIRMININKAS. Jie dabar ir paklaus. M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pirmininke, sakykime, mes girdėjome daug kalbų, pasisakymų iš valdančiosios daugumos atstovų, kad kitą savaitę bus sprendžiamas ir Seimo Pirmininko likimas. Ar galėtumėte apšviesti, šiek tiek papasakoti ar pasidalinti, nes

vis tiek mes, Seimo bendruomenės nariai, turime žinoti, kas laukia mūsų vado ir kada klausimas bus sprendžiamas – kitą ar dar kitą savaitę, ar kada nors?

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju už jūsų klausimą. Pagal Seimo statuto 218 straipsnį yra paprasta nuostata, kai klausimas sprendžiamas dėl Seimo Pirmininko, Seimo Pirmininko pirmajam pavaduotojui turi būti įteiktas motyvuotas pareiškimas. Šiuo atveju aš dar neturiu jokio motyvuoto pareiškimo, todėl negalėčiau jūsų informuoti apie būsimą posėdį ar apie būsimus sprendimus, kai tik jį gausime, kaip ir privalu pagal Statutą, tai ir padarysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galėtume pritarti, jeigu niekas nenori kalbėti, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir, kolegos, pareiškimų nėra? (*Balsai salėje*) Primenu tiktai, Emanuelis jau sakė, kolegos, kitą pirmadienį – Žydų genocido diena, ji bus minima plačiai, bet 13 valandą svarbiausias renginys yra Panerių paminėjimas, tradicinis, pats didžiausias, taip pat bus ir keletas kitų. Kaip ir Emanueliui žadėjau, visiems bus išsiųstos darbotvarkės, visus labai kviečiu aktyviai dalyvauti. Taip pat yra įvairių atvykusių delegacijų, taip pat kviečiu dalyvauti.

Bet svarbiausia yra, aišku, Paneriai. (*Šurmuly salėje*) Ir Medininkų skveras? (*Balsai salėje*) Rūdninkų skveras, taip, taip. Rūdninkų skveras, taip. Kelintą valandą? 11 valandą. Rūdninkų skveras.

Kolegos, vakarinę darbotvarkę baigėme. Registruojamės.

Užsiregistravo 45 Seimo nariai. Posėdis baigtas. (*Gongas*) Ačiū.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 44, 45, 63
Adomėnas Mantas 72
Anušauskas Arvydas 9, 12, 18
Armonaitė Aušrinė 52, 54, 58
Ažuolas Valius 82
- Bacvinka Kęstutis 44, 80, 81
Bakas Vytautas 8, 9, 10, 12, 15, 24, 25, 33, 41, 75, 77
Balsys Linas 50, 54, 55
Baškienė Rima 7, 8, 84, 85
Baublys Juozas 35, 73, 75, 82
Bavėjanas Valdimaras 39, 42, 84
Berija Lavrentijus (Berija Lavrentij) 38
Bradauskas Bronius 37, 38, 43, 55, 56
Budbergytė Rasa 13, 16, 17, 33, 51
Bukauskas Valentinas 26
Burokienė Guoda 67
- Čaplikas Algis 54
Černiauskas Šarūnas 80
Čmilytė-Nielsen Viktorija 32, 51, 77, 78, 79, 80
- Dagys Rimantas Jonas 21, 23, 41
Dūda Mindaugas 38
Dumbrava Algimantas 19, 20, 22, 23
Džiugelis Justas 21, 25, 26, 40, 41, 42
- Gaidžiūnas Aurimas 70, 71
Gaižauskas Dainius 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 84
Gedvilienė Aistė 47, 48
Gentvilas Eugenijus 7, 8, 11, 39, 43, 48, 53, 75
Gentvilas Simonas 59, 60, 68, 72, 73, 81
Glaveckas Kęstutis 30, 32, 34
Gražulis Petras 14, 15, 17, 38, 39, 43
Gumuliauskas Arūnas 16, 68, 83
- Haase Irena 81
- Jakeliūnas Stasys 79
Jarutis Jonas 44, 59
Jedinskij Zbigneŭ 18
Jovaišaitė Janina 68
Jovaiša Sergejus 70, 71
Juozapaitis Vytautas 35
Juzukonis Saulius 42
- Kandelakis Georgijus (Kandelaki Georgio) 9
Karbauskis Ramūnas 10
- Kasčiūnas Laurynas 9, 12
Každailis Aloyzas 68
Kepenys Dainius 71
Kirkilas Gediminas 37, 65
Kravčionok Vanda 81
Kubilienė Asta 55, 65, 66
Kukuraitis Linas 31, 84
Kupčinskas Andrius 71
- Landsbergis Gabrielius 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 32
Laužikas Egidijus 37, 38, 84
- Majauskas Mykolas 30, 31, 34, 47, 53, 54, 56, 63, 68, 70, 76, 84
Maldeikienė Aušra 25
Martinėlis Raimundas 36, 48
Matkevičienė Laimutė 67, 68, 69
Matulas Antanas 48, 54, 58, 59, 61, 62, 64, 66
Mažeika Kęstutis 44
- Narkevič Jaroslav 32, 36
Navickienė Monika 26, 36
Nekrošius Arvydas 37, 70, 72, 79
- Orvelas Džordžas (Orwell George) 34
- Palionis Andrius 35
Popovienė Raminta 69, 70
Pranckietis Viktoras 7, 8, 9, 10, 11, 12, 26, 64
Puidokas Mindaugas 60
Pupinis Edmundas 43, 49, 62, 71, 74, 78, 81, 82
Puteikis Naglis 62
- Ramanauskas Algis 18
Razma Jurgis 13, 15, 16, 38, 50
Rinkevičius Viktoras 56, 62, 84
Rozova Irina 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 38
- Sabatauskas Julius 7, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 31, 51, 52, 72, 80, 82
Salamakinas Algimantas 44, 45
Simulik Valerijus 19, 20, 22, 54, 56, 72, 82, 83
Sinkevičius Rimantas 56
Sinkevičius Virginijus 31
Sysas Algirdas 22, 23, 24, 41, 43, 47, 65, 66
Skaistė Gintarė 23, 26, 33, 34
Skardžius Artūras 80
Skvernelis Saulius 31, 34, 35
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 34, 38

Stančikas Andriejus 60, 83

Stulpinas Liudvikas 68

Šalaševičiūtė Rimantė 19, 20, 21, 22, 25, 40, 41, 42, 43

Šapoka Vilius 23, 26, 27, 30, 31, 33

Šimas Audrys 63, 71, 74, 76

Šimašius Remigijus 60

Šimonytė Ingrida 20, 21, 22, 25, 26, 40, 41, 42

Širinskienė Agnė 9, 37, 42, 77

Šukys Raimondas 54

Tamašunienė Rita 32, 33

Tamošiūnienė Egidija 39, 84

Tomaševski Valdemar 10, 11

Tomilinas Tomas 25, 26, 70, 72, 79

Tumėnas Stasys 69, 78

Urbšys Povilas 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18

Vaičekauskas Gintaras 35

Vaitkus Arvydas 32

Valiūnas Petras 39

Varžgalys Juozas 61, 62, 63

Vasiliauskas Gediminas 69, 70

Veryga Aurelijus 33, 34, 36, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51,
52, 57, 58, 59, 60, 64, 66

Vingrienė Virginija 51, 71, 79

Vinkus Antanas 49, 53, 63

Zingeris Emanuelis 64, 83

Žemaitaitis Remigijus 37, 73, 74, 75, 76, 77

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*